

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt szíveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, a lap küldése fönnakadást ne szenvedjen.

A vasuti váltó.

Írta: Bede Jób.

Hajduszoboszlón a vasuti állomáson egy személyvonat beleszaladt a tehervonatba és rettenetes vasuti katasztrófa keletkezett, két utas már a szerencsétlenség órájában meghalt, a többiek pedig majdnem valamennyien megsebesültek. Ez az elmúlt éjszaka történt és reggelre hírüladták, hogy a szerencsétlenség hibás váltóállítás folytán keletkezett és Nagy József meg Somogyi Lajos váltókezelők ellen emiatt megindították az eljárást, a szolgálatból felfüggesztették őket és esetleg ezt a két váltóort be is csukják. Ők tehát nem lesznek többé váltóőrök. A hányzor a vonat a sötét éjszakában Hajduszoboszlónál elhalad, aki ébren van avagy álmából felébred, most arra gondol, hogy milyen kicsiségeken fordul meg az emberek élete, hogy vasárnapi italozás után a hétfői munkát már nehezebben bírja a váltóőr, elmulasztja helyesre igazítani a váltót és mindjárt haldoklók nyögése, sebesültek jajgatása, kétségbeesettek imádkozása és káromkodása veri fel az éjszakát. Aztán következhetik a morál, a filozofálás, nagy szerencsétlenségek után a tanulságoknak a konstatálása, meg minden egyéb, ami idetartozik, az oknyomozástól kezdve a statisztikáig, a melyik a végén a vasuti katasztrófákat is el szokta raktározni a megfelelő rubrikákba. Csak a kioltott emberéletet, azt nem adhatja vissza senki és nem olthatja el a gyász égő könyvét, melylyel szeretteiket az élvemaradtak sirtatják.

Katasztrófa mennyi van, sok mindenfajta. Érheti az embert szerencsétlenség az ő legbiztosabb házában, legszebb álmának idejében, legörömtelibb percében, mulatozása közben, avagy az utcán, a hivatalban, a boltban, a gyárban. A vasuti szerencsétlenség sok között a legborzalmasabb, csapatostul pusztít el embereket, akik rábizták magukat a technika fejlett vívmányaival dicsekvő szállítási vállalatra. Amikor ilyen katasztrófáról hír jön, százezreket annyira érint, mint amennyi a vasuton jár, mert a távollévők a hozzájuk tartozókért aggódnak és mindannyiszor pánik keletkezik, amíg a szerencsétlenek névsorát nem publikálják. Kit vigasztalasz vele, hogy a vasuti váltó rossz helyen állott és hogy a két váltókezelőt meg fogják büntetni? Mit érünk a mindannyiszor újra és újra bebizonyvo-

sodó igazsággal, hogy semmiféle intézmény és alkotás nem tökéletes, valameddig az emberi gyarlóságnak köze van hozzá. Ha feltalálják az olyan váltókat, amelyek önmaguktól állják el a következő vonat útját, ha a sineken már más vonat van a közelben, akkor kevéssé keletkezik tömeges szerencsétlenség két váltóőr hanyagsága miatt. Ha feltalálnak egy készüléket, mely a vonatot magamagától megállítja, ha előtte tehervonat van, amibe beleütközhetik és ez a készülék a vonatot képes lesz megállítani abban az esetben is, ha a vonatvezető nem tudja, mi van a pályán, akkor az összeütközéseket ki lehet majd kerülni. Ha az emberi gyöngeségeket és a megbízhatatlanságot kivonhatják a forgalomból, mint hasznavethetetlen, sőt káros anyagot, akkor kevesebb temetés lesz vasuti katasztrófák miatt. A hétköznapi munkások közt szokott szerepelni, hogy az ember nem gép, valamint nem lehet az ember fából. Tehát amikor a technika segítőtje vagy irányítója gyanánt szerepelnek emberek, e mondások igazsága megboszulja magát. Az ember nem gép, mondja a diurnista is, aki szívesebben írna költeményeket, semhogy aktákat másoljon. Az ember nem gép, szól a vasuti munkás, akitől szimpla dolgot kívánnak, ám aki szintén örömebb lenne plébános valamely kellemes árnyas papi kurián. És nem lehet az ember fából, hajtogatják a gyülekezők, mozgalmazók s eközben kisiklik a vonat és a komédiák nagy tragédiákká változnak.

Addig is azonban, amíg az egész világot újabb és tökéletesebb felfedezésekre biznók s az ember részére csak a vívmányok hasznának az élvezését hagynók, a gyönyörű meseidők elkövetkezéig, bizony jó lesz másképen gondoskodni a katasztrófák elhárításáról. A magyarországi vasut európai hírű volt pontosságáról, megbízhatóságáról, teljes és tökéletes felszereléséről. Volt... igenis, Kossuth Ferencz maga is beismerte az újabb, nagy beruházási költségen indokolásánál, hogy nagyon veszedelmes dekadencia következett el. Se Kossuth, se Sztéryeni nem fogtak megharagudni, ha a mostani katasztrófát a dekadencia szomorú bizonyítványai közé tesszük. Erről ők éppen nem tehetnek. Nagy József és Somogyi Lajos állottak a váltóknál és nem Kossuth Ferencz és Sztéryeni József. De sokkal gyakoribbak a vonatösszeütközések, feltűnően nagyon sűrűn ismétlődnek több és kevesebb bajjal, sokkal súlyosabbak a hanyatlás terén észlelt tapasztalatok, semmint gyorsan és sürgősen minden lehetőt meg nem kellene tenni az egész vonalon a fegyelem és a rend fokozott mértékű javítására. Szükségét érez-

zük, hogy azoknak a lelkiismeretére appelláljunk, akik az egész országban az emberek életét tartják a kezükben és idézzük a multak hagyományát, hogy a vasutasok, amikor önfeláldozó munkát végeznek, tudják, hogy százezrek élete függ attól, hogy ők közül mindenki a maga helyén pontosan teljesítse a kötelességét. És hiába! az egész szervezetnek harmonikusan, hajszálnyi részletében összevágónak kell lennie, mint a legfinomabb gépnek, se rozsdá nem szabad, hogy rontsa, se lanyhulás gyengítse. Az üzletvezetőtől kezdve a skálán végig, a vasuti tisztent át a mozdonyvezetőig és a pályán a mérnök, meg a távirtdász őrhelyétől a legelhagyatottabb vidék váltóőréig mindannyit át kell hogy hassa hivatásának nagy tudata és valamennyinek egynek kell lennie az egészért, egyiknek ügyelnie a másikra, hogy mindnyájan egyformán legyenek érdemesek az ország közönségének a becsülésére és szeretetére. Bizony becsületet, a magyar becsület legtiszteltebb fajtáját szerezték meg a vasutasok nálunk. Senki tehát anyagi áldozatot tölük nem sajnált s ahányzor sorsuk javításáért küzdöttek, a közönség rokonszenvezett velük és támogatta őket. De a katasztrófák azóta lettek sűrűbbek, amióta a mozgalmak állandóan felszinen maradtak. Így van különben mindenütt, ez az egész mostani korszakunk a mozgalmak világa s az emberek az elvállalt kötelességük teljesítésén kívül tulontul el vannak foglalva mozgalmakkal s így esik, hogy a közönség hol itt, hol amott hibás váltóra vettetik és egzisztenciája veszélybe kerül. Mozgalommal kapod reggel a kávédat és mellé külön mozgalommal a kiflit. Mozgalomról tárgyal kollégájával a hordár, amíg a leveledet rábizod és mozgalom tárgya a korona, amit neki adsz.

Mozgalomtól függ, hogy mikor jár a villanyos. Mozgalom kérdése, hogy nem borul-e sötétség az egész városra. Mozgalom fenyegeti egyszer a vízvezetékét, máskor az utcáseprést. Mozgalomtól függ, hogy kimossák-e a fehérneműdet, megvarrják-e a kabátodat, kifessék a házad falát, elszállítsák költözködéskor a butoraidat. Mozgalomtól függ az erő buza sorsa, learatják-e vagy nem. Mozgalom teszi kétségessé, hogy megreparálják-e az asztalodat. Még csak éppen hogy azok nem tömörülnek mozgalommal, akik sirod mellett az ásóval állanak, hogy göröngyökkel befodják koporsódat. Észünk ágában sincs a szociális törekvéseket akár gunyolni, akár kárhoztatni. Ez a kornak a jellege és mindenkinek joga van hozzá, hogy helyzetének javításáért küzdjön. Azonban a vasutasokat szerelnők kivonni e kategóriákból, valamint a katona nem

teheti le a fegyvert, ha védenie kell a zászlót, melyre felesküdt.

A vasutasok existenciáját szerelnők akképen biztosítva látni, hogy ami idejük a szolgálatból fennmarad, azt fordítsák pihenésre és tanulásra és ne kelljen nekik lelket gyötrő, idegeket sorvasztó mozgalmakkal bajlódniok. A szolgálat keservesen nehéz. Egész ember kell hozzá, az ember teljes józansága, figyelme, ébersége és ereje. A vasutasok tehát ügyeljenek egymásra, hogy a mozgalmak miatt a közérdek, az ország egész lakosságának az érdeke károkat ne szenvedjen. Lehetetlen másképpen megmagyarázni a sok bajt, mint azzal, hogy a mozgalmak, szervezkedések és gyűlések több időt vesznek el tőlük, mint amennyi felett máskülönben rendelkeznének. Elég az, hogyha például a képviselő végez minden egyéb dolgot, mint a mire az ország házába küldötték, legyünk hát legalább a vasutasoknál bizonyosak, hogy mindegyik ott van a maga helyén és azt teszi, amit kötelessége tennie.

Ha jól emlékszünk, amikor a legutóbbi mozgalom eredményeképpen a helyzet javítása megtörtént, volt szó erről a kérdéstről. Hát most legyen szó újból. Nem a két szerencsétlen váltóóról. Az egész szervezetet képessé kell tenni arra, hogy más dolga ne legyen, mint a kötelességük teljesítése. Az üzletvezetőnek és az állomásfőnöknek épügy, mint a pályafelügyelőnek, a mérnöknek, a gépésznek és a foglalkozások ellenőreinek.

Megbecsülésre és hála így számíthat a vasutas. Bizunk benne, hogy elég lesz egy részletes szemleut és egy komoly figyelmeztetés ama hivatásra, mely több mint foglalkozás és aztán helyreáll a rend és a vasutasoknak nem kell majd megrendítő és gyászos katasztrófák miatt tapasztalniok a bizalom folytonos és egyre alábbcsúszó csökkenését.

Színházézés.

Írta: G. Miklósv Ilona.

Egy fiatal, halványarcú, okoszemű apáca lépett ki a női osztály egyik betegszobájának ajtaján. És a kórház tükörszta folyosóján szembe találta magát a jóságos tekintetű, galamböszhaju lelkészszel.

— Hogy van a betege, Sarolta nővér? — szólította meg a pap az apácát, a szokásos ájtatos üdvözlés után.

Miközben nagy buzgalommal szárítgatta homlokáról a nagy meleg okozta vereitkésöppeket.

— Most már csöndesen van, főtisztelendő ur. De az éjjel nagyon nyugtalan volt. Ki akart ugrani ágyából; táncolni akart. követelte, hogy adjuk vissza az aranyos ruháit, mert kezdődik az előadás és neki táncolnia kell.

Az apáca lesütött szemmel, halkán beszélt. Hőfőhércs arcza egy árnyalattal színesebb lett a szégyenkezéstől.

— De reggel óta egészen nyugodt. Azt mondja: nincsenek már fájdalmai; nem érez semmit.

— Nem érez semmit? — kérdezte iiedt szánalommal az öreg. — Azt hiszem, akkor vége. Az orvos azt mondta, hogy...

Az apáca igenlően intett fejevel.

— Ó lesz az utolsó, ugy-e, kedves nővér? — kérdezte szomorúan a lelkész.

— Igen, főtisztelendő atyám. — A többiek már mind meghaltak. Ó az utolsó.

— Szegény gyermek, szegény gyermek,

Budapest, július 7.

A képviselőház nyári szünete. A képviselőház pénteken, a hó 10-én tartja utolsó ülését, hogy átvegye a főrendiház üzenetét. A pénteki rövid ülés után bezárulnak a képviselőház kapui, hogy az ország törvényhozó testülete a harmadfél hónapig tartó nyári szünet alatt kipihenhesse a nehéz munka fáradalmait. Wekerle Sándor miniszterelnök a mai ülésen javasolta, hogy a Ház a pénteki ülésen napolja el üléseit szeptember 22-ig. Ekkor akarja megtenni a kormány előterjesztéseit, mely után a Ház ismét elnapolja üléseit s az első érdemleges ülést csak október első napjaiban tartja. A szeptember huszonkettediki ülés napirendjén szerepel többek között a delegáció tagjainak megválasztása is. A közös ügyek tárgyalására kiküldött országos bizottság október hónap első felében tartja ülését. Ekkor kell megvalósítani legfontosabb programját, az általános választói jogot, amelyről szóló törvényjavaslatot Andrássy Gyula gróf belügyminiszter ígérte. A Ház már október hóban a Ház elé fog terjeszteni. Az általános választói jogról szóló törvényjavaslat előtt valószínűleg csak az 1909. évi költségvetést tárgyalja le a képviselőház.

A miniszterelnök Dánoson. Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután dánosi birtokára utazik, ahol két napot tölt.

A főrendiház bizottságából. A főrendiház közjogi és törvénykezési bizottsága holnap, szerdán délelőtt 10 órakor Wassics Gyula elnöklésével ülést tart, melyen a képviselőválasztási kuriai bíráskodásról szóló törvény hatályának meghosszabbításáról, a végrehajtási törvény módosításáról és a birtokrendezésről szóló törvényjavaslatokat fogja tárgyalni. Mint helyettes-előadó gróf Degenfeld Pál fog szerepelni.

Küldöttség Szerényi államtitkárnál. Veszprém városának öt tagu küldöttsége tisztelgett ma délelőtt a képviselőházban Szerényi József államtitkárnál. A küldöttség vezetője előadta, hogy az őszszel ő felsége a király a nagy hadgyakorlatok alkalmával Veszprémbe fog időzni, mely időre színházat akar építeni. E célra egy épület kisajátítása szükséges, hogy a színházhoz vezető út kiépíthető legyen. Erre vonatkozólag kéri a kereskedelemügyi kormány sürgős segítségét. Szerényi államtitkár válaszában kijelenti, hogy a kisajátítási törvény megadja a jogot a városnak az utczanyitásra; a kereskedelmi kormány csak azt vizsgálja, hogy a belügyminiszter jóváhagyta-e a határozatot. Az államtitkár végül megnyugtatta a küldöttséget, hogy a kellő eredményt el fogják érni.

— kesergett könyes szemmel a jóságos öreg pap. — Ő érzi ezt, — folytatta az apáca azzal az egyszerű nyugodtsággal, melyet a mindennap látott borzalmak kölcsönöztek neki. — De azt mondja, hogy addig nem fog meghalni, míg főtisztelendő ural nem beszélt: nagyon várja.

— Nem jöhettek előbb. Nagyon sok a temetés, Sarolta nővér, nagyon sok. És én nagyon öreg ember vagyok már, nagyon öreg.

— Mind meghaltak a sebesültek? Akiket otthon ápoltak azok is?

— Valamennyi, — bölintott keserűen szép ősz fejével az agg.

Borzasztó sebeiket kaptak. Akit a tűz megkimélt, a tolongásban sérült meg. Alig kettő-három gyógyul fel a sebesültek közül.

— Bizony, rettenetes csapás ez, kedves nővér! Évtizedek mulnak el, míg föleszmél belőle a város. Egész családok pusztultak el. Mennyi szépreményű fiatal életet hantoltam el pár nap alatt, én, a hetven éves öreg. Bizony, csak az ur kegyelmében találhatnak megnyugvást a szerencsétlen hozzátartozók; nekem már nincs erőm vigasztalni őket.

— De, főtisztelendő ur, — szólalt meg rövid habozás után a nővér. — Én azt gondolom, hogy az ur talán példát akart adni, hogy éppen az az épület pusztult el. Az emberek olyan romlottak és...

Az öreg lelkész jóságos tekintettel nézte az apáca halvány, szigorú arcját. Megesóválta szép ősz fejét és szelid korholással mondta:

— Ej, ej, Sarolta nővér, mi dolog ez?! Én magát a zárda kis Bismarckjának hívom, mert okos, körültekintő és bámulatosan rendbe tartja

Tanácskozás a képviselőházban. A képviselő-

házban ma az ülés előtt tanácskozásra gyűltek össze Wekerle Sándor miniszterelnök, Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter, gróf Zichy Aladár a király személye körüli miniszter, továbbá Popovics Sándor, Szerényi József, Bolgár Ferencz és Hadik János államtitkár. Adminisztratív-nális ügyeket beszéltek meg, melyek elintézését igényelnek még a nyári szünet alatt.

A végrehajtási novella. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés Kelemen Samu országgyűlési képviselőt a végrehajtási novella tárgyalásánál elfoglalt álláspontjáért a következő levélben üdvözölte:

Kötelességet teljesítünk, amikor Nagyságodnak hálás köszönetünket fejezzük ki azért a támogatásért, melyben a kereskedelem jogos érdekeit a végrehajtási novella lefolyt képviselőházi tárgyalása alkalmából részesíteni méltóztatott. Ama körülmény, hogy a képviselőháznak a törvényjavaslat tárgyalásánál a kereskedelem érdekeivel kapcsolatos rendelkezések ügyében hozott határozatai nem kelthetnek megnyugvást, sőt súlyos aggályokat támasztanak: nem csökkentik a kereskedőségnek őszinte elismerését azok irányában, akik tárgyilagos itélettel és helyes érzékkel mindenképpen törekednek a kérdés eldöntését az igazság és méltányosság útjára terelni. Fogadjon annél fogva Nagyságod ismételten őszinte köszönetünk kifejezését. Budapest, 1908 július 6-án. Kiváló tisztelettel Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés: Fürst Bertalan alelnök, Beck Géza titkár.

Az üdvözlésért Kelemen Samu szívélyes hangu levélben mondott köszönetet.

A horvát bán útja. Zágrábból jelentik: A bán likai utazása eddig teljesen rendben folyt le és kielégítő eredménnyel járt. A bán tegnap délután automobilon Rakoviczába érkezett, ahol nagyszámu közönség, a papság, a hivatalnokok és az intelligencia fogadták. Batusic postamester lendületes szavakban üdvözölte a bán a lakosság örömeinek adott kifejezést a bán látogatása felett és egyben az általános óhajokat és panaszokat tolmácsolta. A bán a jelenlevők által nagy lelkesedéssel fogadott válaszában a lakosság összes jogos kívánalmainak teljesítését megígérte. A bán ezután küldöttségeket fogadott, majd Batusic lakására ment, ahol tiszteletre lakoma volt, este pedig folytatta útját a plitvici tavak felé. A kormányhoz közel álló lapok jelentései szerint a bán beszéde a lakosságra és a nagy számban képviselt intelligenciára rendkívüli benyomást gyakorolt. A félhivatalos „Agrar-Zeitung” károlyvárosi jelentése szerint a szombaton és vasárnap ott történtek kizárólag a revolucionista Lukinics és Vinkovics képviselők üzemre vezetőnek vissza. A tüntetéseken csak inasok és iskolásfiúk vettek részt. A károlyvárosi lakosság felháborodással látta a nevezett két képviselő magatartását, akik oly időben, mikor a város fontos közérdekű kérdések megoldása előtt áll, abba a veszélybe sodorták Károlyvárost, hogy kormánybiztost küldhettek ki.

a betegeit. De most az egyszer elhamarkodva, felületesen ítelt. Az Urnak nem lehet ellenére, ha hivei a napi súlyos gondok, munka után elszórakoznak. És ha meg is vet érte, kedves nővér, kijelentem, hogy fiatalabb éveimben magam is nagy élvezetet találtam egy szép színelőadásban. „Ne ítélj, hogy ne ítéljess!” Sarolta nővér!

Az apáca alázatosan hajtotta meg fejét bűnbánata jeléül. És félre állva, utat engedett az öreg lelképásztnak.

Egy alakatlan, vászonkötelékbe csomózott tetem fektült a hőfőhércs ágynemű között.

Még az arcját is elborították a vászoncsikok. Csak szép nagy, fekete szeme és gyönyörű metszésű, de a sok gyötrelmetől lékre fakult ajka látszott ki a kötelékek alól.

Amint a nyitott ajtóban feltűnt az öreg pap tisztes alakja, megkönnyebbült sóhaira fakadt ajka. És az örömeinek egy halvány, szomorú, család sugara villant meg szép kifejezésteljes szemében.

És a szegény leány beszélni kezdett halk, panaszos, lázas hangon.

Az öreg lelkész leült ágya mellé s meg sem kísértette félbeszakítani gyónását. Apostoli türelemmel, mély szánalommal, irtózáttal szívében hallgatta ez eltévelyedett, haldokló lélek keserű vallomásait.

— Milyen későn jött ma, szent atyám. Pedig, hogy vártam! Még soha ilyen nagyon nem vártam!

Nem fáj már tulságosan, csak fázom, nagyon fázom. Ez a sok jég itt körülöttem megdermeszt. A pokol lángjai után ez a fagyos hidegség még rettenetesebb!

Péntek
meghallg
hát ez a
biztosság
szünete
net pedig
szeptemb
a napon
munkáho
delegáci
A m
de volt a
Elfogadtá
tokrende
niczkya
vá néhan
melyeket
ságygym
Günter
módja be
éber figy
len izgat
vették.

Rész

Elnök
Jegyző
Miklós.

Az el
meth Imr
— Na
néhányan
— Pe
ket? — il
Az el
megadja-e
— M
A képvis
Az e
Beniczky
Sándor p
sürgős int
Harm
birtokrend

A na
ablakon!
nek mele
bűbajos
Ha
gonaiilat
És a
Minc
didergek
Pedig
szen féli
szakács
Nem
„kaczago
gédiákba
tentagad
Durv
irgalmát,
fel neken
De r
abban a
bűnös, n
Nem
Még
dott fölöt
nek. Ped
Atyá
pirulással
Gyón
a lelkem,
zött. Hiv
temnek.
Nem
csunya s
gyen tūr

Julius 7 — szeptember 22.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, július 7.

Pénteken még összeül a képviselőház, hogy meghallgassa, mit üzen neki a főrendiház. De hát ez az ülés már aligha lesz túlnépes és így biztossággal lehet mondani, hogy a Ház nyári szünete ma valósággal megkezdődött. Ez a szünet pedig, amint azt a miniszterelnök jelezte, szeptember huszonkettedikéig fog tartani; ezen a napon összeül a Ház, de nem fog nyomban munkához, mert a bizottsági tárgyalások és a delegációk fogják elfoglalni a politikusokat.

A miniszterelnöknek ez a tájékoztató beszéde volt a mai ülés legnevezetesebb mozzanata. Elfogadták még harmadszori olvasásban a birtokrendezésről szóló javaslatot és azután Beniczky Ödön sürgős interpellációban tette szóvá néhány felvidéki újság rendszeres támadásait, melyeket Párty püspök ellen intéztek. Az igazságügyminisztertől erélyes intézkedéseket kért. Günther Antal azt válaszolta, hogy nincs módja beleavatkozni a bírói eljárásba, de azért éber figyelemmel kíséri a felvidéki sajtó lelketlen izgatásait. A miniszter válaszát tudomásul vették.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött d. e. 11 órakor. —

Elnök: Návay Lajos.

Jegyzők: Hammersberg László és Thorotzkay Miklós.

Az elnök: Megnyitja az ülést. Jelenti, hogy Németh Imre képviselő négy heti szabadságot kért. — Nem adjuk meg a szabadságot! kiáltották néhányan nevetve.

— Pesti lakos s mégis itt akar hagyni bennünket? — ilyen kiáltások hangzottak össze-vissza.

Az elnök: Egész komolyan fölteszem a kérdést, megadja-e a Ház a kért szabadságot, vagy sem?

— Megadjuk, megadjuk! — hangzott a válasz. A képviselőt csakugyan szabadságot kapták.

Az elnök bejelentette, hogy engedelmet adott Beniczky Ödönnek, hogy az ülés végén a Párty Sándor püspököt ért hírlapi támadások dolgában sürgős interpellációt terjeszzen elő. (Helyeslés.)

Harmadszori olvasásban elfogadták ezután a birtokrendezési törvényjavaslatot.

A nyári szünet.

Wekerle Sándor miniszterelnök szólalt fel ezután. A nyári időnyel elrehaladt — mondotta — bátor vagyok előterjesztést tenni a Ház nyári szünetéről. E szerint legyen szíves a képviselőház még e héten, főrendiházi üzenetek átvétele végett, üléseket tartani, aztán napolja el üléseit szeptember huszonkettedikéig. Akkor újra ülést kell tartani, hogy a kormány megtehesse előterjesztéseit. Ezek előreláthatóan hosszabb bizottsági tárgyalásokat tesznek szükségessé, úgy, hogy néhány héttel megint nem volna ülés. Tájékoztás végett ezt vagyok bátor a Ház tudomására hozni. (Helyeslés.)

Az elnök javasolta, hogy a Ház július 10-én, pénteken délelőtt tizenegy órakor tartson ülést a főrendiház üzenetének átvétele, esetleg tárgyalása végett.

A Ház így határozott.

A pánszláv sajtó.

Beniczky Ödön előterjesztette sürgős interpellációját. Szükséges — ugymond — hogy rávilágítsanak a felvidéki nemzetiségi sajtó botrányos ügyeire. A visszaélés annyira lábrakapott, az elfajulás oly mértékűt öltött, hogy az ő vélekedése szerint a bünt csak statáriummal lehetne ott kiirtani. (Zaj, helyeslés.) Az igazságügyminiszter kijelentette, hogy minden eszközzel kész megtorolni a büncselekményeket.

Bródy Ernő: Törvényes eszközökkel! (Zaj.) Felkiáltások a néppárton: Persze, hogy azokkal! Szmezsányi György: Hát az törvényes, amit azok csinálnak? (Zaj.)

Beniczky Ödön: Abból az alkalomból, hogy Párty Sándor szepesi püspök Liptóban bérmakörutatót kezdett, Blahó Pál és Székács Ferencz lapja cikket irt ellene: gyaláznak mondja, hogy a biboros székben terpeszkedik. Gúnyosan kérde, hogy talán a csernovai áldozatokat akarja föltámasztani? Idézi a cikket a csernovaiak véres árnyait és azt mondja, hogy az igazak zokogva fordulnak Párty ellen az éghez. A lányok tépiék le koszorúikat, a nők az öröm jeleit, menjenek a püspökhöz s követeljük vissza tőle jegyesüket, férjüket, apjukat! A szülő azt mondja, hogy a magyar immár idegenek közt jár a saját hazájában. Mintha Ménmarót, Szvatopluk és Zalán szelleme támadt volna föl; fájdalom, nincs Árpád, aki újra leverné őket. Kérde a minisztert, hajlandó-e nemcsak egyes esetekre ügyelni, hanem rendszeresen megfigyelgetni a felvidéki nemzetiségi sajtót? Hajlandó-e rendszeres megtorlással élni? (Helyeslés.)

Günther Antal igazságügyminiszter: Az interpelláció megokolására nem kíván válaszolni, mert az összefügg a cikkel. Arról pedig a Ház nem nyilváníthat véleményt anélkül, hogy a bírói ítéletnek ne prejudikálna. Az interpelláció érdemében azt feleli, hogy nemcsak hajlandó rendszeresen megfigyelni a nemzetiségi sajtót, hanem ily megfigyelés már folyamatban van is. Az ügyeszségek ott, ahol szükséges volt, megkapják a kellő utasítást. Ami végül a megtorlást illeti, utasítani fogja a bíróságokat,

hogy ezekben a perekben a lehető leggyorsabban ejtsék meg az eljárást. Kéri válaszában tudomásul vételét. (Helyeslés.)

A Ház a választ tudomásul vette s az ülés tizenkét órakor véget ért.

Budapest, július 7.

Supilo igazmondása. Félhivatalosan jelentik: A fővárosi sajtóba is utat talált Supilo képviselőnek egy újabb nyilatkozata, amely szerint Mazuránics horvát képviselő állítólag illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján azt közölte volna képviselőtársával, hogy a miniszterelnök kész báró Rauch bánt azonnal elejteni, ha a horvát koalíció a nyelvkérdésben elfoglalt álláspontját megváltoztatja. Ezzel szemben konstatáljuk, hogy a miniszterelnök Mazuránics képviselővel nem is beszélt, hogy tehát Supilo nyilatkozatának egy betűje sem igaz. De nemcsak nem igaz, hanem minden komolyság nélkül is való Supilo állítása, mert a miniszterelnöknek báró Rauch horvát báról való ilyen nyilatkozata teljesen kizárt és így Supilo közleménye a józan közvélemény előtt nyilvánvalóan magán viseli a könnyelmű hangulatkeltés színetét.

Az önálló jegybankért. A soproni kereskedelmi és iparkamara ma Ulllein József elnöklésével tartott ülésén elhatározta, hogy felír a kereskedelmi kormányhoz, hogy az Osztrák-Magyar Bankkal a szerződést 1910-ben ne újítsa meg, hanem készítse elő az önálló magyar bank létesítését. Az indítványt, amelyet Spiegel Sigfried alelnök nyújtott be, Steiner Ignác és Spitzer József kamarai tagok elneveztek, de végül élénk vita után jelentékeny szótöbbséggel elfogadták. Egyben elhatározták, hogy táviratilag kéri meg a főrendiházat és a kereskedelmi minisztert, akadályozzák meg a végrehajtási novella törvényerőre emelkedését, mert az az iparosokat és kereskedőket megkárosítja és jogbizonytalanságot teremt. Felír a kamara a kereskedelmi miniszterhez, hogy a minisztertanácsban foglaljon állást a fővárosi bankok kartelle ellen és eszközölje ki, hogy a kormány ne helyezzen el állami pénzeket olyan pénzügyintézeteknél, melyek résztvesznek a kartelben.

Püspökválasztás. A tiszántúli ref. egyházkerület ma értekezletet tartott a püspöki szék betöltése tárgyában, igen nagy érdeklődés mellett. A jelenlevők többsége Dicsőfi József egyházkerületi főjegyző, debreczeni lelkész jelölése mellett foglalt állást. Az egyházak augusztus 15-ig adják be szavazataikat a püspökjelölésre vonatkozólag. Elhatározták, hogy abban az esetben, ha második szavazás válna szükségessé, úgy Dávidházy esperes pártja Dicsőfi pártjához csatlakoznék.

A nap meg milyen forrón, melegen süt be az ablakon! Melege van, ugy-e, atyám? Mindenkinek melege van már. Itt van a tavasz, az édes, bűbájos tavasz!

Ha kinyitják az ablakot, friss ibolya, orgonaillat árad be hozzám.

És a nap! a ragyogó, tüzes nap!

Mindenki érzi édes, forró melegét, csak én didergek itt jeges síromban.

Pedig nekem égnek, lángolnom kellene, hiszen félig meg vagyok sülvé, mint egy kontár szakács által készített szárnyas.

Nem, atyám, nem mondom ilyet többé. Nem „kaczagok enbalsorsom felett“, mint a görög tragédiákban mondják. Már nem vagyok rossz, istentagadó, mint az első napokban.

Durva szavakkal utasítottam vissza az Ur irgalmát, melyet olyan áldott jóssággal ajánlott fel nekem.

De még nagyon korán volt. Még egészen abban a másik világban élt a szívem. Az én édes, bűnös, mámoros világomban.

Nem akartam a tulvilágra gondolni.

Még a hívságos, nyomorult testem uralkodott fölöttem és nem akart helyet adni a lelkemnek. Pedig miyé lett az én testem.

Atyám, ne forduljon el tőlem szomorú, néma pirulással. Legyen jó és könyörületes.

Gyónni fogok, gyónni akarok. Ugy didereg a lelkem, mint ez a rones itt a jeges tömlők között. Hitvány maradványa az én tündérszép testemnek. Az én vállam! Óh az én hófehér vállam!

Nem, atyám, nem mondom többé ilyen rossz, csunya szavakat, csak ne hagyjon itt, csak legyen türelemmel hozzám.

Ugy sem tart már sokáig. Az éjjel pillanatra elszunyadtam és azt álmodtam, hogy egy nagy, tündériesen szép szinpadon táncolok. Csupa hófehér kamélia között. Mindig gyűlöltem azt a rideg, illat nélküli, halott virágot! De most csokorra akartam szedni mind.

Lehajoltam egyért, sirni kezdett a kezemben. A másik, a századik, ezredik, mind panaszos könyekre fakadt, ha érinteni akartam.

Emberi szívek voltak, atyám. Mind, valamennyi kínos halált halt emberek szívei.

Olyan rettenetes álmom volt, atyám, hogy felébredve, örültem még a valóság iszonyatának is.

Hányan haltak meg akkor éjjel?

Mondja meg, atyám. Könyörögve kértem mindenkit, de senki se akarta megmondani.

Folyton temetnek azóta. A harangok örökösen zognak, konganak. És a folyosókon mindig sirnak az emberek.

Most már sirást hallok. Azelőtt szüntelenül sikoltozást. És milyen hangosan! Az elkárhoztak jajgathatnak ugy a gyehenna tüzében.

Igen, atyám, tudom, már mondta, hogy a jó isten akarta, hogy ilyen rettenetes csapás sújtsa le ránk.

Hát a jó isten akarta, hogy az az ember, akit úgy imádtam, mint, nem, jobban mint az istent, aki lelkem bálvány, szívem királya volt, eldobjon magától, mint egy megunt rongyot? Nem! A jó isten ezt nem akarthatta.

A jó isten akarta, hogy az az ember elég hitvány, gyáva legyen a kifosztott, legázolt szívet lábball tapodni, bemocskolni...

Nem, atyám, ezt sem akarthatta a jó, az igazságos isten.

És azt akarthatta, hogy a vérig kintott, nyomorult teremtes örületében azzal a pokoli lánggal, mely a szívét marcangolta, máglyát gyújtson és elpusztítsa magát és vele száz ártatlan áldozatot?!

Nem, ezt nem akarthatta a jó, az irgalmas isten.

Ne nézzen reám, atyám, olyan halálos rémülettel.

Én tettem, én — elkövettem. Ne huzódjék félre iszonyattal, feloldozást ugy sem kívánok. Én már megízleltem a poklot itt a földön, az én testemet már pusztították a gyehenna lángjai, jobban a lelkemnek se fog fájni.

Szerettem és hogyan szerettem egy embert, atyám!

Elhagytam miatta azt a szegény, jó fiút, aki szeretett, gyámoltott, oltalmazott, míg olyan kopott, rongyos komédiás voltam, mint ő. Aki nek boldog, becsületes felesége lehettem volna. Elhagytam és a szeretője lettem annak az embernek.

Ugy jött elém, mint egy becsületes szerelmes, aki az életét adja cserébe annak, akitől az egész életét követeli.

És mégis megcsalt, elhagyott. Jól van. Ha már nem szeretett, jól tette, hogy nem ámitott.

A szívének nem parancsolhatott, mint én nem az enyémmek. De miért szökött meg gyáván, mint egy tolvaj cseléd.

Miért nem válaszolt könyörgő levelelmre egyetlen egyszer sem.

Nem tudja, atyám, nem tudhatja, milyen

KÜLFÖLD.

A marokkói kérdés.

— Jaures interpellációja. —

Páris, július 7.

Jaures Marokkó ügyében interpellációt intézett a francia kamara ülésén Pichon külügyminiszterhez és kijelenti, hogy Asemur városának megszállása ellenkezik a D'Amade tábornoknak adott instrukciókkal és azon Európa által elvállalt kötelezettséggel, amelyek megengedik, hogy a francia csapatok egyelőre még a Saujah-törzs területén maradjanak. Szónok utal a Havas-ügynökség közleményére, a melyben maga a kormány ezt önszántából elismerte. Hangsúlyozza, hogy D'Amade tábornok operációját ferde helyzetbe hozzák a kormányt és alkalmasak azon látszat keltésére, mintha az operációk Abdul Aziz szultán támogatását czéloznák, ami megengedhetlen kompromittálás volna. Jaures végül annak szükségét hangoztatja, hogy a lehetőség szerint minél kevesebb francia katonát tartssanak Marokkóban. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Pichon külügyminiszter válaszában kijelenti, hogy az azemuri incidens a sajtó kommentárjai elferdítve és tulozva adták elő. Azonnal D'Amade tábornok erre vonatkozó táviratának vétele után a kormány a tábornoktól haladéktalanul jelentést kért és egyben megújította azt az utasítást, hogy ne avatkozzék a két szultán viszályába. Ma reggel érkezett meg Amade tábornok válasza, amelyben kijelenti, hogy a szemleutnak az volt a czélja, hogy a saujah-terület biztonságát fentartsa, tekintettel arra, hogy Asemuron át löszert hoztak be a területre. Ezenkívül Asemur városa vonakodott a Masaganba küldött futárokat átbocsátani. A miniszter megjegyzi, hogy az asemuri hatóságok továbbra is úgy teljesítik munkáikat, mint eddig. Sohasem volt nagyobb rend, mint mostanában. Amade tábornok elégtételt kapott anélkül, hogy egy ágyu, vagy puska lövés történt volna. Asemurban már nem időznek francia csapatok. D'Amade tábornok nemcsak a kormány bizalmát, hanem teljes elismerést és hálát is érdemelt ki sikeres működésével. (Helyeslés az összes padokon, a szélsőbal kivételével.) A miniszter végül kijelenti, hogy a kormány hű maradt a kamarában ismételtén vázolt politikájához, mert ez felel meg leginkább Franciaország méltóságának, valamint a kormánynak az európai béke iránt viseltetett ragaszkodásának. (Élénk helyeslés.)

Jaures válaszában csodálkozásának adott ki-

gyötrelem várni egy hírt, egy levelet, mely soha se érkezik meg.

Mindig azzal a reménnyel távozni hazulról, hogy visszajövet már otthon találjuk. Minden csöngetésre, legkisebb zaira összerendezni, halottféhére sápadni.

Minden gondolatunkkal, idegszálunkkal várni, csak várni. . . Nem élni, nem lélekezni, csak várni, mindig, hiába várni. Tébohyító, megörjítő fájdalom!

És nekem minden este tánczolnom kellett. Hóhéher fátyolszövetbe burkolva, mely alig takart el valamit fehér vállaimból, lebegtem körül Vesta oltárát, mint az örök tűz papnője.

Oh, atyám, ha látta volna, mint ittasultak meg a szemek, ha engem néztek!

A férfiak vágytól szikrázó, tüzes tekintettel, a nők irigységtől sápadó arccal, haragos szemekkel bámultak reám.

Az én vállam! Az én szép, hóhéher vállam! És ő oda jött, oda mert jönni azzal a leánnyal, akit feleségül akart venni. Oda iött!

Az én levelemre, könyörgő, megalázkozó leveleimre nem felelt és azt a halványképű, sárga hajú, kék szemű kigyót feleségül akarta venni.

Nevetett rajtam. Összesugtak, amint megláttak. Szerelmesen egymáshoz simulak s úgy kacagtak rajtam, míg én ott előttük csaknem ruhátlanul táncoltam.

Oh, hogy gyűlöltem őket! Mind! — mindenkít, aki ott volt! A férfiakat, akik szemtelen sívár szemekkel néztek fedetlen vállaimat, az aszszonyokat, kik pirulni mertek miattam és őket, kik gunyolva gyötrelemem, szerelmeskedtek előttem.

fejezést afelett, hogy D'Amade tábornok nem tesz említést azon sulyosan latba eső körülményről, hogy Abdul Aziz szultán csapatai még D'Amade előtt Asemurba érkeztek (Clemenceau miniszterelnök: közbeszó: A kormány erre vonatkozólag nem kapott hírt!). Jaures sajnálkozásának ad kifejezést afelett, hogy a kormány szemet huny a valóság egy része előtt. Felesleges dolog a tulajdonképeni tárgytól eltérni és most a csapatok bátorságáról szólni. Azt akarjuk, ugymond, hogy D'Amade tábornoknak mondják meg, hogy ő csak a haza szolgálja. Azt akarjuk, hogy akaratunk kifejezésre jusson, hogy Franciaország adott szavába vetett bizalmat ne ingassák meg és ne engedjék meg, hogy valaki akaratunk ellenére hazánkra felelősséget rójjon. (Helyeslés a szélsőbalon.) Pichon külügyminiszter nem válaszol és ezzel az incidens elintézését nyer.

Az osztrák helyzet. A képviselőház mai ülése előtt a német nemzetiségi képviselők értekezletre gyűltek össze, hogy a helyzetet megbeszéljék és a parlamenti munkaprogramhoz véglegesen állást foglaljanak. Hir szerint több csehországi német képviselő, tekintettel választóik hangulatára, a képviselőház mielőbbi elnapolását óhajtja. Más oldalról azonban ezzel szemben hangsúlyozzák annak a szükségességét, hogy legalább az unjonclétszámemelésre vonatkozó javaslatot, a tartalékos és meliorációs törvényt és az alsóbbrendű állami hivatalnokok fizetésének emelésére vonatkozó javaslatokat még ebben az ülészakban elintézzék. Fél kettőkor délután a német szabadelvű pártok értekezletét tartanak a miniszterelnöknel, mely értekezleten még egyszer megkísérlik, hogy a helyzetet tisztázzák és a csehországi német képviselőket magatartásuk megváltoztatására bírják. A német szabadelvű képviselők, hogy ezt elérjék, meg fogják ígérni a csehországi német képviselőknek, hogy minden követelésüket magukévá teszik és ragaszkodni fognak ahhoz, hogy a kormány a csehországi német ügyeket ezentul másképpen kezelje, mint eddig. Ezután a klubelnökök általános értekezletét tartják meg, de valószínű, hogy az ülészak berekesztéséről véglegesen ma sem fognak határozni. Parlamenti körökben általánosan azt hiszik, hogy az ülészakot szombaton fogják berekeszteni. A prágai Union ma azt jelenti Bécsből, hogy ott tegnap este a képviselők körében az a hír terjedt el, hogy Prade német miniszter, aki jelenleg üdülés czéljából Karlsbadban időzik, tekintettel a csehországi német képviselők hangulatára, indítatva érzi magát arra, hogy tárczájáról lemondjon. Beck miniszterelnök ezt az alkalmat előreláthatólag fel-

Gyűlöltem őket és az örök tüzzel. Vestának szánt áldozati lánggal máglyát gyújtottam nekik.

Haha! Atyám, ha látta volna, milyen halál-sápadtra vált az a szerelmes, mosolygós arc!

Miként ugrott fel viaszszárgán, rémülten helyről! Miként kereste a menekülést, mint ugrált, forgott eszeveszetten, mint egy csapdába került patkány.

Menekült, rohant és dühös haraggal rázta le magáról rémülten belékapaszkodó menyaszszonyát.

Letépte magáról, eltaszította s úgy próbálta megmenteni hitvány, rongy életét.

Én pedig csak álltam ott, ahol mindenki menekült, ordított, üvöltött és istent kéromolt.

Álltam és nevettem. S nem éreztem, hogy köntösöm lobogó lánggal ég s én — Vesta papnője — eleven fátkyaként áldozok istennőmnek.

És akkor, atyám, az a szegény, eltaszított, megalázott fiú, a kopott komédiás, az én megcsalt mátkám, hozzám ugrott, karjaiba vett és úgy vitt ki az ég pokolból.

Ruhája leégett testéről, husa megpörkölődött, minden ize vonaglott a szörnyű kintől, de ő csak velem törődött, engem oltalmazott.

És az a másik? . . .

Oh, atyám, ha arra gondolok, mint menekült gyáván, miként rázta le magáról dühös haraggal azt a leányt, kire még pár percczel előbb vágyó szerelemmel nézett, — nem fái már se a lelkem, so szétromcsolt testem. Nem érzek se bánatot, se jelkifurdalást, csak nevetek, nevetek és örömmel, kevély gyönyörűséggel pusztulok bele — nevetésembé

fogja használni arra, hogy a csehországi német képviselőknek megtegye azt az ajánlatot, hogy vegyék át ők maguk a német minisztérium ellenőrzését és ezzel szemben sokat emlegetett sürgős indítványukat vonják vissza. A Prade lemondásáról szóló hírt a német nemzetiségi körökben nem erősítették meg, de tudják, hogy Prade már Karlsbadba való elutazása előtt beleunt hivatalába. Utóda valószínűleg Pachter Rafael lesz.

A képviselőház befejezte az Elders-féle sürgőségi javaslatról való vitát és elfogadta Loser határozati javaslatát, mely szerint a ház megelégedéssel veszi tudomásul a belügyminiszter tegnapi kijelentéseit. A kormány felszólította, hogy a kilátásba helyezett javaslatot november 3-án terjeszse elő. Azután a fehér foszfor tilalmazására vonatkozó sürgős javaslat tárgyalása következett.

A képviselőház különben elfogadta a szociáldemokratáknak a fehérfoszfor használatára vonatkozó tilalomról szóló javaslatát, ugyszintén a berni egyezményhez való hozzájárulást. Az előbbi javaslat ügyében indult vita során dr. Adler indítványozó határozottan állást foglalt a tilalom ellen és megjegyezte Magyarországot illetőleg, hogy a magyar gyufagyártás még igen csekély arányú és könnyen átalakítható. A behozatali tilalom keresztülvihető. Ha azonban Magyarország minden áron ragaszkodik a fehér foszfor használatának jogához Ausztriára nézve, elegendő az egyszerű eladási tilalom. Magyarországon az élelmiszerekre vonatkozó rendelet adta ki, amely szerint a szifon-üvegek fejei legfeljebb egy százalék ólmot tartalmazhatnak, míg Ausztriában a fejek még 10% ólomtartalommal is bírhatnak. Ennek következtében az Ausztriában gyártott fejek Magyarországon nem használhatók s ezért osztrák gyárosok voltak kénytelenek olyan gyártmányokat is előállítani, amelyek 1%-nál több ólmot nem tartalmaznak. A magyarok védekezhetnek a mi ólmunk ellen, valószínűleg mi is védekezhetünk a magyar foszfor ellen. Dr. Fiedler kereskedelmi miniszter elismerte az ügy sürgősségét és kijelentette, hogy a fehér foszforral gyártott gyufákra vonatkozó, a munkások védelmére szolgáló programot az ipartanács és a munkástanács elé terjeszti és a javaslatot beható vizsgálat tárgyává teszi. A monopólium ügyében ma még nem nyilatkozhat, tekintettel arra, hogy ez fontos pénzügyi kérdés. További nehézség a javaslatban szükségesnek elismert behozatali tilalom kibocsátása is. E tekintetben előbb a másik állammal kellene érintkezésbe lépniük, tekintve, hogy egyoldalulag behozatali tilalom kibocsátására nem vagyunk feljogosítottak, hanem e tekintetben a másik állam beleegyezését is meg kell szerezni. A hangulat Magyarországon, értesüléseink szerint nem kedvez az általános tilalomnak. (Közbekiáltások.) Nem tudom, hogyan alakulnak a dolgok, de lehet, hogy elérjük azt, miszerint Magyarországon is behozatali tilalmat bocsátanak ki. Ez esetben az általános behozatali tilalom kibocsátása könnyű dolog volna.

A ház ezután megkezdte a szociáldemokratáknak az általános egyenlő tartománygyűlési választási jogra vonatkozó sürgős javaslatának tárgyalását.

A legközelebbi ülés holnap.

Báró Beck miniszterelnök ma estére tanácskozássra hívta meg a többségi pártok vezetőit, hogy megbeszélje velük a munkarendet, de a konferencia elmaradt, mert a csehországi német képviselők egyelőre nem mutatnak hajlandóságot sürgős indítványaik visszavonására. Hiába tárgyal e részben a miniszterelnök Pachter képviselővel, ő ragaszkodik sürgős indítványaihoz és így az esti tanácskozásnak amugy sem lett volna czélja. A délután folyamán báró Beck Weisskirchner képviselőházi elnökkel is hosszasan konferált, majd Pachter és a cseh pártok vezéreit fogadta, akik azután Klein igazságügyminisztert keresték fel és vele a csehországi bírói kl-nevezésekről tanácskoztak. Prade német nemzetiségi miniszter valószínűleg holnap fog megérkezni Karlsbadból.

Lord Beresford bukása. A Standard parlamenti tudósítója jelenti, hogy az alsóház folyosóján tegnap elterjedt hírek szerint jogosultnak látszik az a feltevés, hogy az admirális, tekintettel arra a feszült viszonyra, amely lord Charles Beresford, a csatorna-

flotta főparazott fennáll News ügy készülőben, tik, hogy dot adnak tenné meg, Kenna, az flotta érdeklátja meg lapjelentés Északi-tenz A Good H adott, ame kerülhetlet tengernagy teljesítette

A némyilttenger alatt e hó gyakorlatot tek mentér nyitják, h béke fenta utja nem hiszen a hadat küll vizektől. E mitgetése ország ug az Atlanti kisérő haj

Stoly egész nyar ügyminisztr közlekedés szabadságu júliusban

A sze lenére nem terek kinetziák tám mandátum több mand kálisok ne

A kom iése halasz megszöve iju-radiká fel. Az i megsemmi ségeket s vatalok h pontja tek megállapo dekében a állandó v

A per szünteti a ményt Tel a veszedé ben a sab házat rab malmokat pétérvári heráni kö a sah kén gol követ ban álló vetség ör meg fogja összehívja mányt.

Tebri tartott. A állapithat márok ve legtöbbet niére az zóhoz me városból fogja a dithatják.

Teher napról-na zéppuská neví nén

flotta főparancsnoka és a tengerészeti hatóságok között fennáll, döntő lépést szándékozik tenni. A Daily News úgy nyilatkozik, hogy ha változás van készülében, ez csak abban az irányban történhetik, hogy Bersford lordot felmentik hivatalától. Mődot adnak neki a visszalépésre, ha azonban ezt nem tenné meg, úgy az általános vélemény szerint Mac Kenna, az admirális első lordja, a feyelem és a flotta érdekében közölni fogja vele, hogy nem hagyhatja meg továbbra jelenlegi állásában. Egy másik lapjelentés szerint Beresford lord múlt héten az Északi-tengeren végzett gyakorlatok alkalmával a Good Hope és Argyill czirkálónak oly parancsot adott, amelynek teljesítése esetén a két czirkáló elkerülhetetlenül összeütközött volna, Sir Percy Scott tengernagy, aki a Good Hope fedélzetén volt, nem teljesítette a parancsot.

A német flotta az Atlanti Óceánon. A német nyílttengeri hajóhad Henrik porosz herceg vezetése alatt e hónap 13-án indul az Atlanti Óceánra. A gyakorlatok négy hétig fognak tartani az Azori-szigetek mentén. Ezek a távoli manőverek is azt bizonyítják, hogy a német birodalom ösztönén kívánja a béke fentartását és hogy az angol flotta észak-tengeri útja nem nyugtalanítja a német illetékes köröket, hiszen a német partok védelmére hivatott hajóhadat különben nem küldenék oly messzire az angol vizektől. Ezzel önmagától eloszlik az angol sajtó rémitgetése a német agresszív törekvésekkel. Németország ugyszólván egész harczerakész flottáját küldi az Atlanti Óceánra, 17 sorhadihajót, 10 czirkálót a kísérő hajókkal és torpedókkal.

Stolypin nyaralása. Stolypin miniszterelnök az egész nyarat Pétervárott fogja tölteni, Izvolszki külügyminiszter, Kokovcev pénzügyminiszter, Schaufuss közlekedési miniszter és Charitonow birodalmi ellenőr szabadságukat külföldi utazásra használják fel és már júliusban elutaznak Oroszországból.

A szerb kormányválság. Minden várakozás ellenére nem közölte ma a hivatalos lap az új miniszterek kinevezését. A legutolsó pillanatban differenciák támadtak az ó- és új-radikálisok között a mandátumok veriikálása dolgában. Az ó-radikálisok több mandátum igazolását kívánják, amit az új-radikálisok nem hajlandók megtenni.

A kompromisszumról szóló jegyzőkönyv elkészítése halasztást szenvedett, mert az egyes határozatok megszövegezésénél úgy az ó-radikális, valamint az új-radikális megbízottak újabb követeléssel léptek fel. Az új-radikálisok elsősorban több választás megsemmisítését követelték. A legnagyobb nehézségeket személyi kérdések, különösen a rendőri hivatalok betöltése képezik. Az új választások időpontja tekintetében sem jött létre mindeddig végleges megállapodás. A válság megoldásának gyorsítása érdekében a delegátusokon kívül a két radikális párt állandó választmányai is tanácskozásokat tartanak.

A perzsa válság. A sah fermánja, amely megszünteti a hadiállapotot, megnyugtatta a közvéleményt Teheránban, de Tebriszben még mindig nagy a veszedelem. Ezer fegyveres forradalmár áll szemben a sah lovasságával. Egyetlen egy napon 1700 házat raboltak ki. Nagy a hiány kenyérben, mert a malmokat lerombolták. Londoni jelentések szerint a pétervári kormány erőteljesen támogatja Anglia teheráni követének feltételeit s így kétségtelen, hogy a sah kénytelen lesz bocsánatot kérni a teheráni angol követség őrizetéről. Egyetlen perzsa szolgálatban álló orosz tiszt sem volt kiküldve az angol követség őrzésére. Izvolszki bizik benne, hogy a sah meg fogja fogadni Anglia és Oroszország tanácsát, összehívja a parlamentet és helyreállítja az alkotmányt.

Tebriszből jelentik: A tüzelés tegnap késő estig tartott. A halottak és sebesültek száma még nem állapítható meg pontosan. Satarcham, a forradalmárok vezére eddig még nem adta meg magát. A legtöbbet szenvedett városrészek lakóinak kérelmére az orosz főkonzul az ez idő szerinti kormányzóhoz ment és kérte tőle a lovasok eltávolítását a városból. Satarcham is kijelentette, hogy teljesíteni fogja a rendelkezéseket, amelyek a békét előmozdítják. A nyugalom helyreállt.

Teheránból táviratozzák, hogy az orosz befolyás napról-napra erősebb. A kozák-dandár ujabban két géppuskát kapott s ennek az osztálynak egy Hase nevű német instruktora van. A dandárt francia

ágyúkkal szerelték fel és ujabban orosz instruktorok is érkeztek. A lakosság fel van bősülve az orosz befolyás növekedése miatt s inkább szeretnének német fennhatóságot. Az orosz tanácsadók a sah környezetében mindenhatók.

A portugál kamara ülése. A kamara tegnapi ülésén Kosta képviselő tiltakozott az ellen, hogy a lovaság Oportóban kardlapozta a tömeget. A miniszterelnök jelenti, hogy a katonaság eljárását az tette szükségessé, hogy a tüntetők anarchista-kiáltásokat hallattak, ily tüntetéseket pedig soha és sehol sem lehet tünni. Antero képviselő megezőfolja Kostának a civillistára vonatkozólag annakidején tett kijelentéseit, amennyiben rámutat arra, hogy a király elkerülhetetlen szükségletei is mindinkább növekednek. A koronának előlegeket rendelkezésére bocsátani, nem volt törvényellenes. Emlékeztet arra, hogy a királyi ház 1893-ban 500 conto reist adományozott nemzeti czélokra.

A török-perzsa határvillongás. A tárgyalások a török és orosz megbízottak között eredmény nélkül végezték és a török csapatok Perzsa északnyugati részén előnyomulnak. Somam városát már bevételek s a környékben a keresztény falvakat kurdok pusztítják. A török csapatok több kerületet megszállottak, vámhivatalokat rendeztek be, országutakat és vasutvonalakat építenek, sőt kezdik az adókat is beszedni. A Timesnek táviratozzák Pétervárról: Sagatelian dumaképviselő Tifliszből levelet kapott, amelyben le vannak írva a török csapatoknak Van kerületben az örményeken elkövetett kegyetlenségek. Tahir pasa fia parancsot adott katonáinak, hogy minden asszonyt, leányt és gyermeket mészároljanak le. Négy örmény falut máris elpusztítottak, igen sok asszonyt meggyilkoltak s a nők megkínzástól való félelmükben tömegesen követnek el öngyilkosságot.

Sagatelian dumaképviselő újabb táviratot kapott Tifliszből a Wan-tartományban és a török-perzsa határon uralkodó viszonyokról. A török csapatok és a kurd bandák kegyetlenségei leirhatatlanok. A katonaság mindenütt rémuralmat teremtett s különösen hirhadté tette nevét Tshawd bey, Tahir basa fia, aki Chatsche faluban tíz napon át kizoztatta katonáival az asszonyokat és leányokat, hogy a népet a rejtett fegyverek és löszerek kiadására kényszerítse. A falu lakossága közül a kínzások alatt 19 ember meghalt, asszonyok a félelemtől megőrültek vagy öngyilkosságot követtek el. Tshawas, Narek, Paischana, Hrdanet örmény falvakat elpusztították és kirabolták. Wan városának örmény kerületét rettegésben tartják a török csapatok. A kurdok hihetetlenül garázdálkodnak Ulmiában és Salmask környékén s e vidékek lakossága, mint megváltást várja a török csapatokat.

A győztes forradalom. Haver o alelnök — mint Assunzióból jelentik — átvette a kormányzást s a következőképp állította össze a kormányt: külügy: Apala, belügy: Gondra, pénzügy: Huertas, igazságügy: Franco, hadügy: Jara kapitány. Utóbbi vezére volt a felkelő csapatoknak.

EGYHÁZAK.

— (Protestáns gyűlések.) A tiszavidéki evangélikus egyházmegye Materny Lajos debreczeni főesperes és dr. Zelenka Lajos felügyelő elnöklésével közgyűlést tartott, amelyen kimondotta, hogy állást foglal és a felsőbb egyházi hatóságok útján órást emel a kormány azon eljárása ellen, hogy —amint az ujabban letárgyalt törvényjavaslatok bizonyítják — a protestáns egyházakban békekötésekben, közjogi alaptörvényekben és a király szentesítette zsinati törvényekben biztosított önkormányzati jogait érintően, az érdekelt egyházak meghallgatása nélkül intézkedik. Ennek kapcsán a közgyűlés elhatározta, hogy felkéri a tiszai egyházkerület elnökségét, eszközölje ki a kultuszminiszternél, hogy az ingyenes népoktatásra vonatkozó törvényjavaslat életbeléptetési rendeletében korrigálja azokat a sérelmes rendelkezéseket, amelyek az egyház autonómiáját, különösen pedig a felekezeti iskolák fentartását érintik. A létesítendő egyetemes nyugdíjintézetre nézve a közgyűlés mellőzte Gyürky főesperes javaslatát az egyetemes nyugdíj tekintetében, ellenben magáévá tette a fizetési rendszerre alapított javaslatot azzal a változtatással, hogy papi nyugdíj legkisebb összege 2400 korona, maximuma pedig, a papi fizetések végleges rendezéséig szóló korlátozással, 6400 korona legyen; az özvegyi nyugdíj összege a férj fizetése ará-

nyában állapíttassék meg és az esperesek is nyugdíjban részesíttessenek. Elhatározta a közgyűlés, hogy a papi fizetések egyöntetű rendezése és a fizetési fokozatok rendszere alapján való egységes szabályozása érdekében felterjesztést tesz az egyetemes gyűléshez. A „Sic temere” kezdetű pápai bulla visszavonásának kieszközlése iránt feliratot intéznek a kormányhoz, majd kimondták, hogy az alakítandó Országos evangélikus szövetség létesítését melegen pártolja s abba testületileg belép. — A pesti református egyházmegye lelkészei ma Petri Elek pesti lelkész elnöke alatt népes értekezletet tartott, amely többek között az egyházmegye szociális tevékenységének módjaival is foglalkozott. A tanácskozás során felmerült az a terv, hogy az egyházmegye fogyasztási szövetkezeteket létesítsen. Péntek Ferencz tiltakozott e katolikus szisztéma alkalmazása ellen, amelynek nem is titkolt célja a magyar zsidóság tönkretétele. A reformátusoknak semmi okuk sincs arra, hogy a zsidók ellen hadba szálljon. A fogyasztási szövetkezet különben is olyan fegyver, amely könnyen visszafelé sült el. A szociális tevékenységet más irányba kell terelni. Nevezetesen, fölveti azt az ideát, hogy az egyházmegye a heverő tőkéből alapítson pénzügyintézetet. Ezt az eszmét többen pártolták és az értekezlet el is határozta, hogy Péntek javaslatát tanulmány tárgyává fogja tenni.

Hadik államtitkár békét teremtett.

— A gázgyári sztrájk vége. —

Budapest, július 7.

Mikor már úgy látszott, hogy a gázgyár véglegesen győzött s a munkások számára minden elveszett, Hadik államtitkár beavatkozása megteremtette a békét. A közeli napokban a gázgyár visszaveszi kimaradt munkásait, kivéve azokat, akik ellen a gépek megrongálása s a gázcsövek eldugaszolása miatt bünvádi feljelentést tett. Ezzel helyreállt a statusquo, megszűnik ezer munkás és nagyjából családok embernek a kenyérgondja. A gázgyár visszakapja régi, gyakorlott munkásait, a munkások pedig kiszabadulnak abból a reménytelen kényszerhelyzetből, melybe a rosszul sikerült sztrájk juttatta őket.

Gróf Hadik belügyi államtitkár meg lehet a mai nappal elégedve. Az, amit végzett, emberséges cselekedet volt. Humánus ember jótékonyasága s emellett igazi államférfi bölcs cselekedete. Jótékonyaság volt ezer embert megmenteni a biztos egzisztencia könnyelmű elvesztésétől. És államférfi cselekedet volt ezeknek a munkásoknak akkor mutatni meg az államhatalom pártoló kezét, amikor azok legjobban kétségbeestek.

A beköszöntött treuga deit nem illik megzavarni rekriminációkkal, felesleges azért itt kiterjeszkedni annak a kutatására, hogy a két fél között melyik okozta a harcot? A harc megvolt, a gázgyár erősebbnek bizonyult s a gázgyárban meg is volt a hajlandóság arra, hogy éljen a győző jogával: olyan békét diktált, ami a renitens munkások felétől elvette volna a kenyeret. Ez kétségtelenül kemény feltétel volt, valószínűleg drákói rendszabály s vajjon lehetett-e várni, hogy azok a proletár-bajtársak, akik odakinn a városligeti tanyán együtt énekelték a Marseillet, aláírják ezt a paktumot, melyben a harcolók egyik fele mindent visszakap, a másik fele mindent elveszt? Nem. Ez a paktum nem csinált volna békét. Ez a paktum visszaszerzett volna a gázgyárnak ötven-száz megalázott embert, aki holtig érezte volna a hitehagyás ódiáját és szelnek eresztett volna ezer elkeseredett, meghasonlott embert, aki az elszenvedett kudarc miatt boszura szomjazva esett volna neki a mai társadalmi rend alapjainak. Proselitákat s anarchistákat nevelnek így, nem pedig békét csinálnak s gróf Hadiknak óriási érdeme, hogy ezt meg tudta magyarázni a gázgyárnak. Az a béke, amit a

államtitkár közbejöttével szereztek, immár csakugyan alkalmas arra, hogy a helyzetet szanalja, annál is inkább, mert ami az anyagiakat illeti, a gázgyár kellően honorálta a munkások kívánságait.

A gázgyári sztrájk legujabb, örvendetes fejleményeiről ez a tudósításunk számol be:

Mozgalmas délután.

A sztrájkantánan izgatottabb volt ma délelőtt a hangulat, mint eddig. A munkások nagy része elégedetlenkedett s hangosan adott kifejezést zugolódásának. Midőn délfelé az egyik bizalmiférfi tudtukra adta, hogy újabb háromszáz czípót osztanak ki közöttük, több hangos kiáltás s egyöntetű morajló zugás volt rá a válasz.

— Ne kenyeret adjanak nekünk, hanem pénzt!

S csak akkor nyugodtak meg, midőn déli harangszó után két-két koronát kaptak.

Három óra mult, mikor hatalmas tömegben jöttek a Zöld Vadászbeli gázgyári munkások, kik pár perc alatt ellepték a Tisza Kálmán-teret. Egyenesen a gyárba akartak hatolni egyszerre mindannyian, de a nagy kapuban Wolkenberg Gyula felügyelő parancsára utiukat állotta a rendőrség, mert úgy hírlett, hogy a gyárudvaron tüntetni akartak s esetleg veszedelmesebb zavargás is lett volna, mert nagyon sok munkásnál forgópisztoly volt. A gyárudvaron készületbe helyezett katonaságot kirendelték az utcára, ami ma történt először. A katonák feltűzött bajonettel álltak kordont a kapu előtt, a rendőrség pedig összeszorította a tömeget a Tisza Kálmán-ter jobb sarkába, ahonnan huszas csoportokban engedték őket a gyár vasrúcsos kerítése elé. Ott viszont tizenként bocsátották őket az udvarra, ahol két-két rendőr kíséretében az irodába mentek felvenni a két napi bért s jelentkezni az újabb munkára.

A kapuban a portás barátságos mosolylyal üdvözlö a rég látott munkásokat, kik kalapot emelve, félösen köszöntik a kis csoportot, mely a gyár igazgatóságának tagjaiból s a mérnökökből áll.

Csörgetik a pénzt, mikor kijönnek, egyikük-másikuk mosolyog is, csak páran akadnak, akik sötéten néznek maguk elé, mert nem tudják, hogy az igazgatóság tudomásul veszi-e a jelentkezésüket.

Mikor az utolsó tizes turnus is megkapta a pénzét, örömmel konstatalja a gyár igazgatósága, hogy minden munkás megjelent, valamennyi kérte fölvetelét.

A munkások közt a kora délutáni órákban akadnak egyesek, akik fenyegetődéssel is megpróbálkoztak. Egy Papp Simon nevű munkás halálos fenyegetéssel iparkodott megakadályozni, hogy társai munkára jelentkezzenek. Wolkenberg rendőrfelügyelő az igazga embert le tartóztatta. A motozáskor föltött revolvért és nagy vadászkést találtak nála. Egyelőre fogva tartják.

Gróf Hadik János intervenciója.

Az általános meglepetést keltő kibontakozásnak gróf Hadik János államtitkár adta meg a nem is remélt fordulatot, aki rendkívül körültekintően és a munkások iránt teli jóakarattal járt el, hogy az igazgatóság és a munkások közt dúló egyenetlenkedéseket elsimítsa. A munkások csak akkor hallották, hogy a belügyminiszterium államtitkárja járt közbe, midőn ma elhagyták a gyárat. Ott ellestek egy-két szót, abból aztán megértették, hogy a nagyhatalmu közbenjáró műve volt a béke.

Hadik János államtitkár alig, hogy megérkezett a fővárosba, rögtön maga vette kezébe az egész ügyet. A képviselőházban ma Werkerle Sándor miniszterelnökkel s Szerényi József államtitkárrel értekezett s megvitatták az eljárást. Ezen a nagyfontosságú értekezleten is kitünt, hogy a munkásokra a kormány részéről teljes jóindulat vár.

Gróf Hadik János felkereste a főkapitányt, aki jelentette, hogy előzőleg mindent megtett már s igyekezett is a munkások érdekében ellátni s a gyárat is engedékenyebb béképontokra bírni, de eredménytelenül.

Reggel Pető Sándor országgyűlési képviselővel értekezett gróf Hadik, a főkapitányságon pedig hárman jelentek meg előtte. Ismét

Pető Sándor országgyűlési képviselő, Heltai Ferenc az igazgatóság kiküldöttje és dr. Boda Dezső főkapitány. Nagyon sokáig tartott a tanácskozás s Hadik János intervenciójára azzal a megállapodással végződött, hogy a gázgyár visszalép a szigorú megszorításoktól, viszont azonban a munkásoktól is megkivánják, hogy ezentul a legnagyobb rendben, csendben folytassák a munkát s igyekezzenek az elkövetett hibákat jóvátenni.

Ez a rendkívüli közbelépés igazolja, hogy gróf Hadik János humánusan járt el, hogy istápolja a munkások érdekeit. A béke csakis az ő közbenjárásának az eredménye, Gróf Hadik János intervenciója különben szóba került ma este a Baross-utcai munkágyűlésen is, ahol a munkások sorában legnagyobb örömet keltette.

Közvetlenül a két napi bér kifizetése és a jelentkezések után a Baross-utca 45. számú ház vendéglőjében gyűltek össze a munkások, ahol a legnagyobb nyugalommal várták a gyűlés megnyitását.

Jancsó Károly, a világító-munkások országos szövetségének titkára nyitotta meg a gyűlést s kérte a munkásokat, hogy legyenek türelmesek s hallgassák meg nyugodtan dr. Pető Sándor országgyűlési képviselőt és átadta a szót dr. Pető Sándornak, aki előbb részletesen ismertette a gázgyári sztrájkot, az igazgatóság határozatát s további szándékát. Bejelentette, hogy az igazgatóság gróf Hadik János közbenjárására és kérésére, a kiplakatirozott határozatot daczára annak, hogy időközben mintegy kétszáz új munkást fogadott fel és az üzem zavartalan viteléről gondoskodott, megváltoztatta és elhatározta, hogy azokat a munkásokat, akik a legutóbb történt rendzavarásokban részt nem vettek, újból alkalmazni fogja.

— Éljen Hadik János gróf! — hangzott minden oldalról.

— De mi lesz, ha sokan lesznek olyanok, akiket nem fogad vissza a gyár? — kérdezték egyesek aggódva.

Pető Sándor országgyűlési képviselő kijelentette, hogy Hadik János gróf gondoskodott előre, hogy az igazgatóság méltánytalanul ne járjon el a munkásokkal szemben és igazságtalanságot ne kövessenek el.

— Éljen Hadik! — zugták a munkások ismét.

Pető Sándor tudomásukra adta még, hogy mit kíván az államtitkár. Azt kívánja, hogy lépjenek minél előbb munkába, a jövőben kerüljék a hasonló üzemzavarást, mert az ilyen harcok nem vezetnek semmi eredményre, legfőképpen anyagi károkat szenvednek a munkások. A gyűlés tudomásul vette a jóakaratu figyelmeztetést s az államtitkár, meg a főkapitány életetésével elfogadták Pető azon indítványát, hogy szavazzanak köszönetet Hadik János gróf államtitkárnak és Boda Dezső főkapitánynak a dicséretes közbenjárásért.

Az igazgatóság is tudomásul vette a történeteket s még az éjszaka megírják a munkásokhoz szóló értesítéseket, hogy kiket fogadnak föl.

A béke.

Schödel igazgató a következőket mondta munkatársunknak:

— Mi nem tehetünk mást, mint megtartottuk az álláspontunkat. Igen csekély kivétellel alkalmazni fogjuk a régi munkásokat, s amennyit csak el tudnak helyezni, annyi munkást veszünk fel. Az új folyamán állítjuk össze azon jelentkezők névsorát, akik akár már holnap, megkezdhetik a munkát, és azokat, akiket nem alkalmazhatunk, de úgy hiszem, a munkások meg lesznek elégedve a választással.

A gázgyári béke befejezett tény, s a régi munkások ismét kezükbe veszik a ma egy hete letett szerszámot. Újabb komplikációk remélhetőleg nem lesznek.

A sztrájk ügye a Reichsrathban.

Az osztrák képviselőházban a beérkezett irományok között volt dr. Adler képviselőnek a landwehr-miniszterhez intézett interpellációja abban az ügyben, hogy katonákat használtak fel arra, hogy a budapesti gázgyár munkásainak sztrájkját megtörjék. Az interpelláció rámutatott arra, hogy a gázgyár igazgatósága részben teljesítette a munkások

bizalmi férfi elbocsátását. Nem kötelessége a katonai kormánynak, hogy ily gyűlöletes és provokatorius intézkedéssel szolidárisnak jelentsé ki magát. Az igazgatóság azonban váratlanul kijelentette, hogy megváltoztatja feltételeit és addigi munkásainak csak felét hajlandó ismét alkalmazni. Ezen eljárásnak nyilvánvalóan csak az az egy célja lehet, hogy a munkásokat megalázza és ellentálló képességüket mindenkorra megtörje. Ehhez a katonai kormánynak nem szabad segítséget nyújtania. Abban a pillanatban, amidőn a hadügyminiszter arról pntaszkodik, hogy Ausztriának kevés a katonája és amidőn a landwehr-miniszter 5000-rel több ujonczot kér, nem engedhető meg, hogy több száz katona, mint sztrájk-törő, magántársaság rendelkezésére álljon, eltekintve attól, hogy a katonai kormánynak alaposan meg kellene gondolnia, vajjon összeegyeztethető-e a katonaság méltóságával, kitenni a katonákat annak a megvételnek, amely minden sztrájk-törőt sújt. Az interpellálók azt kérdezik, vajjon hajlandó-e a miniszter felvilágosítani a hadügyminisztert arról, hogy katonáknak sztrájk-törökként való alkalmazása ellenkezik a katonai becsülettel és vajjon hajlandó-e arra indítani a hadügyminisztert, hogy azonnal rendelje vissza a katonákat a gázgyárból, megadva ezzel a munkásoknak a lehetőséget a dolgozásra.

A Ház az interpellációval nem foglalkozott tovább, hanem folytatta a napirendre tűzött javaslat érdemi részének tárgyalását.

Rémes vasuti katasztrófa.

— Két halott, huszonegy sebesült. —

Budapest, július 7.

Rémes vasuti katasztrófa történt ma éjjel Hajduszoboszló állomáson, ahol a Debreczen felől 11 óra 6 perczkor érkező személyvonat hibás váltóállítás következtében nekiment egy ott veszteglő tehervonatnak s összezuzódott. Az utasok közül két halott, huszonegy sebesült maradt a romok között. Azt a két váltóort, akinek gondatlansága a katasztrófát okozta, már fölfüggesztették állásaiktól. A megmenekült utasokat különvonat szállította tovább, a sebesülteket pedig egy mentővonat vitte Debreczenbe, ahol ápolás alá vették őket.

A nagy szerencsétlenségről szóló értesüléseink ezek:

A szerencsétlenség.

A vasuti katasztrófa hétfőn este tizenegy óra néhány perczkor történt. A hajduszoboszlói pályaudvarra berobogó 1707. számú körösmezői személyvonat hibás váltóállítás következtében összeütközött az 1758. számú tehervonattal. Az összeütközés olyan erős volt, hogy a kocsik egymásra torlódtak. A katasztrófa után rémes látványt nyújtott a két vonat. A kocsik kerekeiről véres testrészek csüngtek le s a romok alól két holttestet húztak ki. A katasztrófáról egyszerre a legnépszerűbb hírek kerültek forgalomba. Ezek a hírek hat halottról és 40 sebesültről beszéltek. Éjjel után megérkezett Debreczenből a segélyvonat, amely egész rendőri őrséget és orvosokat is hozott. A vizsgálat megállapította, hogy a hírek tulzottak. A katasztrófa következtében szörnyet halt dr. Bakos nagylaki ügyvéd, aki a szerencsétlenség pillanatában egyik elsőosztályú kocsiban állt a nyitott ajtó mellett. A hirtelen becsapódó ajtó fejezte le. Egédi Ferencz kiegészítő fékező darabokra zuzódott. Testrészeit nagy távolságban találták meg a romok között. A debreczeni közkörházba a segélyvonattal huszonegy sebesültet szállítottak be reggel.

A katasztrófát a vizsgálóbizottság megállapítása szerint a váltóór gondatlansága okozta. Berényi helyettes üzletvezető Nagy József és Somogyi Lajos váltóőröket fölfüggesztette állásuktól és megindította ellenük a bünygyi eljárást. A bünygyi vizsgálat eddigi adatai szerint a mozdonyvezetők, akik ugyancsak megsérültek, egyáltalán nem hibásak.

A vasuti szerencsétlenség a forgalmat is nagy mértékben akadályozza. A romok összetörték a telefonpóznákat is s a telefonösszeköttetés szünetel.

A m
vasuti k
adta ki:

A bu
sz. szem
perczkor
hervonata
utasok kö
vasuti sze
natifező
zül: La
Czaban
Olga nevi
Meisne
sok, Bán
szilágyson
lyosan s
vezető és
Könneny
mond nag
pedig Eg
renczy
Sándor és
szesen teh
könneny

A pá
Janul közl
a 8. sz. va
ugyanarra
állót. Az
Somogy
gesztettek
gálat foly

Ször
dult álló
kodó mo
elgőrből
ezekhez
sültek jaj

A ké
nagy pol
ladtak a
megindul
járóság ö

Oly
zés, hogy
csak a p
nyargaló
ilyenform
galom me

A se
dapesti s
kor érke
(ez a vor
indult tov
ták el. A
különvon
vitték be

A sz
történt b
vedtek és
vonat vi
vonatot
a vonat
el és kile

A de
nökség v
hozzálált
sához. P
házon ké
hozni, ug
lás nélkü
délleg ped

A ka
iszonyat,
nyilvánul
olyan ité
bolt, hog
és hanyat
torkából
állomás
vált. Kics
ma nem
állomási

— A
— F
— C
életével!

A magyar kir. államvasutak igazgatósága a vasúti katasztrófáról a következő közleményt adta ki:

A budapest—kőrömezői vonalon közlekedő 1707. sz. személyvonat hétfőn, i. hó 6.án éjjel 11 óra 6 perczkor Hajduszoboszló állomáson az 1758. sz. tehervonattal összeütközött. Az összeütközés folytán az utasok közül dr. Bakos Ödön nagylaki ügyvéd, a vasúti személyzet köréből pedig Egedi Ferencz vonatfékező meghalt. Súlyosan sérültek az utasok közül: Lavota Emilné máv. mozdonyvezető neje, Czaban László máv. mozdonyvezető, ennek neje s Olga nevű 8 éves leánya, Kovács Antal és leánya, Meisner Soma, Péntek Gábor debreczeni lakosok, Bánrévy Géza ujvidéki és Weinreb Mayer szilágyosmlyói lakosok. A vonatszemélyzet közül súlyosan sérültek: Csuka Lajos debreczeni mozdonyvezető és Papp József vonatfékező, jegyvizsgáló. Könnyen sérült az utasok közül: Rosenbergs Zsigmond nagykárolyi lakos, a vonatszemélyzet köréből pedig Egey József debreczeni mozdonyvezető, Ferenczy György debreczeni fűtő, továbbá Faragó Sándor és Nagy Dániel debreczeni főkalauzok. Összesen tehát ketten meghaltak, 12-en súlyosan és 5-en könnyen megsérültek.

A pálya szabaddá tételénél, a vonatok akadálytalanul közlekednek. Az összeütközést az okozta, hogy a 8. sz. váltó helytelen állása folytán a személyvonat ugyanarra a vágányra járt be, amelyen a tehervonat állott. Az összeütközésben hibás Nagy József és Somogyi Lajos váltókezelők a szolgálattól felüggesztettek és a hatóságnak átadottak. Szigorú vizsgálat folyamatban van.

Katasztrófa után.

Szörnyű volt a katasztrófa képe, mely a feldult állomáson kibontakozott. Egymásra ágaskodó mozdonyok, pozdorjává tört vasúti kocsik, elgörbült sinek, ijedt, remegő arcok és mind-ezekhez a lámpák kísérteties világítása, a sebesültek jajgatása, panaszos nyöszörgése...

A két holttestet csendben szekérre tették és nagy pokróczokkal leborították. Csendőrök haladtak a szekér mögött, mely lassu menetben megindult a község felé. A két halottat az előjáróság őrzi a község házában.

Oly irtózatossá történt az összeütközés, hogy nemcsak a vonatok törtek össze, nemcsak a pálya szaggatódott fel, de az egymásra nyargaló kocsik kidöntöttek a telefonoszlopokat. Ilyenformán a Budapesttel való távbeszélő-forgalom megakadt.

A sebesülteket részben az 1706. számú budapesti személyvonat, mely éjjel 1 óra 52 perczkor érkezik Szoboszlóra, vitte be Debreczenbe (ez a vonat alapos késéssel, csak három órákor indult tovább), részben pedig a mentők szállították el. A debreczeni mentők fél négykor érkeztek különvonaton és a sebesülteket teherkocsikon vitték be a debreczeni városi kórházba.

A személyvonat azon utasait, akiknek nem történt bajuk, vagy csak kisebb sérülést szenvedtek és így folytathatták útjukat, egy átszállóvonat vitte tovább Budapest felé. Az átszállóvonatot Püspökladányban állították össze és ez a vonat Szoboszló felé éjjel háromkor indult el és kilenczkor ért Budapestre.

A debreczeni és püspökladányi osztálymérnökség vezetésével a vasúti munkások azonnal hozzálátottak a feldult vasúti állomás rendbehozásához. Pár órai erőfeszítéssel sikerült az állomáson két vágánypárt felszabadítani és rendbehozni, úgy, hogy a hainali vonatok már átszállás nélkül, akadálytalanul közlekedhettek. Ma délig pedig a romokat is eltakarították.

A katasztrófa az első pillanatokban csak az iszonyat, a páni rettegés leirhatatlan hatásaiban nyilvánult. Az irtózatossá, a javeszékelés olyan itéletnap, olyan megrázó erőteljes tombolt, hogy a békén aluvó község lakói felriadtak és hanyatt-homlok futottak az állomásra. A halál torkából megmenekült utasok magatartása az állomás személyzetével szemben fenyegetővé vált. Kicsiny hujja, hogy a halálos áldozatok száma nem szaporodott: meg akarták lincselni az állomásfőnököt.

— Agyon kell ütni!

— Fel kell akasztani!

— Ó az oka! Nem törődnek ezek az ember életével!

Az állomásfőnök és a vasúti személyzet valóban kritikus pillanatokot élt át. Csakis a csendőröknek köszönhető, hogy nem estek áldozatul az utasok elkeseredésének.

Azt a két boldogtalan váltóórát, akik a katasztrófát okozták, a csendőrök nyomban letartóztatták és így óvták meg őket az elevenen való szétmarcangolástól.

Az áldozatok.

Reggel fél négy órákor különvonaton érkeztek meg a debreczeni mentők, kik teherkocsikba helyezték el a sebesülteket, kik közül kilencz súlyosan sebesült meg. Dr. Bakos Ödön nagylaki ügyvéd egy elsőosztályú kocsiban egymaga ült, amelynek roncsai közül huzták ki holttestét. Egedi Ferencz, a tehervonat fékezője szintén meghalt. A súlyosan sebesültek kizárólag a III. osztályú kocsik utasai. A sebesültek közül a következőknek állapították meg személyazonosságukat: Kovács Antal és leánya (Debreczen), Bauer Géza (Ujvidék), Nagy Dániel fékező, Faragó Sándor főkalauz. A személyvonat mozdonyvezetője, Egey József, fűtője, Ferenczy György. A sebesültek száma 16. kiket a kórházba szállítottak.

Az utasok közül csak dr. Bakos Ödön nagylaki ügyvéd halt meg, akit a kupé ajtaja a szó szoros értelmében lefejezett.

Dr. Bakos Debreczenből volt hazatérőben. Egy elsőosztályú fülkébe szállt, ahol kényelemben helyezkedett és elaludt. Az összeütközést megelőző végső pillanatban a vonatot fékeztek és a gyors fékezés rázkódása következtében Bakos fölriadt. Ekkor meghallotta a mozdony hármas vészütyt és rémülten rohant a kupé folyosójára megnézni, mi baj történt? Kinyitotta a folyosó ajtaját, de épp ebben a pillanatban irtóztató erővel megtörtént az összeütközés. Ennek következtében az ajtó becsapódott és Bakost lefejezte, aki természetesen szörnyen halt.

Dr. Bakos Ödön előkelő családból származó, javakorabeli nőtlen férfi volt, ugynegyven—negyvenöt éves. A csanádmezei Nagylakon virágzó ügyvédi irodája volt. Nevezetes társadalmi és politikai szerepet vitt és általánosan becsülték.

A zsebében talált iratokból hamarosan agnoszkálták és a hajduszoboszlói állomásfőnökség intézkedésére, Egedi Ferencz fékező holttestével együtt a szoboszlói község házára szállították. Ott a holttesteket a csendőrök az előjáróságnak adták át.

Bakos Ödön családja ma Szegeden tartózkodott s dr. Balassa Ármán szegedi ügyvéd és szerkesztő, a borzalmas halált lelt fiatal ügyvéd sógora, telefonon tudakozódott ma délelőtt az államvasutak igazgatóságánál, hogy igaz-e a szörnyű hír. Az igazgatóság megerősítette a hír valódiságát és dr. Balassa kérelmére ma délelőtt már intézkedett is, hogy dr. Bakos Ödön holtteste Szoboszlóról hazaszállíttassék Nagylak községbe.

Egy szemtanu.

A szerencsétlenül járt vonat egyik utasa így mondta el egy újságíró előtt a katasztrófát:

— Debreczenben szálltam a vonatra. Elhelyezkedtem egy másodosztályú fülkében s csakhamar elaludtam. Menydörgésszerű dördülés és recsegés riasztott fel s a földön fekvé találtam magamat. Nyomban katasztrófára gondoltam s az összezuzott ablakon keresztül kímáztam a kocsiból. Rettenetes kép tárult elém. A sötét éjszakát rémes sikoltás és jajgatás töltötte be. A fejetlenség leirhatatlan volt. Mindenki a hozzátartozói nevét kiabálta s futkostak összevissza a vonat mentén.

A két vonat mozdonya egymásra ágaskodik, mintha ölelkezniének. A személyvonat öt első kocsija romhalmazban hever. Szinte emeletnyi magasságban vannak a kocsik egymás tetején. A tehervonaton szintén borzalmas a pusztulás. Tíz-tizenöt kocsi hever darabokban egymás tetején. Néhány kocsiban lovakat és szarvasmarhákat szállítottak, melyek közül sok elpusztult. Az el nem pusztult állatok bögnek, vihognak, ki akarnak törni a romok közül, amelyek fogva tartják őket...

A személyvonaton mintegy négyszáz főre menő utas volt, akiken rettenetes páni vett erőt. Különösen az asszonyok és gyermekek sirtak és jajgattak. A férfiak orvosok után kiabáltak. A vonaton egy

orvos is utazott, aki nyomban hozzálátott a mentéshez. A nagy fejetlenségben, zürzavarban az első öt perczben semmit sem tettek. Az állomáson Zöld Gyula forgalmi hivatalnok teljesített szolgálatot, aki sirva fakadt a katasztrófa láttára. Nyomban jelentette a szerencsétlenséget Debreczenbe és Püspökladányba. Majd pedig a faluba küldött segítségért.

A vonaton csak igen kevés mentő eszköz volt. Fáklya is csak alig akadt s így a sötét éjszaka még rémesebbé tette a katasztrófát. Az első segítség a faluból érkezett. A község derék lakossága éjnek idején hiányos öltözetben csoportosan futva érkezett a szerencsétlenség helyére. Ott termelt néhány csendőr is, akik a rendre ügyeltek fel. Ott volt a község három orvosa és a gyógyszerész is, akl a teljes kötszerkészletet kocsin szállította ki az állomásra. Legelőször az eszméletlenül fekvőket élesztgették. A váróterem megtelt sebesültekkel. Sokan kiinn feküdtek a szabad ég alatt a gyepen. Kevéssel utóbb Debreczenből megérkezett a segélyvonat orvosokkal és munkásokkal.

A segélyvonattal érkeztek: Berényi üzletvezető, a forgalmi osztály főnöke, Hepke főmérnök és Wünschendorfer főmérnök, a vontatási osztály vezetője. Majd később Püspökladányból érkezett meg az 1709. számú személyvonat szerelvénye is.

A vizsgálat.

A szerencsétlenség megtörténte után ugy a szoboszlói csendőrök, mint az állomásfőnökség rögtön megindította az előzetes vizsgálatot.

Debreczenből az üzletvezetőség kiküldött vizsgáló-bizottsága a törvényesek küldöttségével együttesen működik s ma estére várják Budapestről az igazgatóság vizsgálóbiztosát.

Megállapították, hogy a szerencsétlenséget hibás váltóállítás okozta. A 8-ik számú váltó a bejáró személyvonatot arra a vágányra vezette, amelyen a tehervonat állott. Erre a váltóra Nagy József tételügyelőnek és Somogyi Lajos napibéres váltóőrnek kellett volna felügyelni. Az ő mulasztásuk a hibás váltóállítás. Mindkettőt rögtön felüggesztették a szolgálattól s átadták a hatóságnak. A csendőrség rögtön előlegesen letartóztatta mindkettőt. A két felüggesztett váltókalauzon kívül vizsgálat alá kerül még a szoboszlói állomásnak szolgálatteljesítő hivatalnok is, mert egyrészt neki kellett meggyőződnie arról, hogy a két váltó teljesítette-e kötelességét s szolgálatképes állapotban voltak-e, nem voltak-e például ittasok, másrészt a hivatalnoknak saiat szemével is meg kellett volna arról győződnie, hogy helyesen van-e állítva a váltó s a személyvonat szabad vágányra jön-e be. A váltótárcsa állásából szemmel is látni kellett, hogy rendben van-e a dolog.

A megmenekültek érkezése.

Budapesten a reggeli órákban még kevesen tudtak a borzalmas katasztrófáról. Reggel háromnegyed hatkor, amidőn az 1707-es Debreczen felőli személyvonatnak kellett volna beérkeznie, csak néhányan várakoztak az utasokra. Félhét tájban, amikor a vonat késése már feltűnő kezdett lenni, az utasokra várakozó hozzátartozók a vasúti szolgálatteljesítő személyzetnél tudakozódtak, mi az oka a késésnek? Természetes, hogy csak kitérő választ kaptak. Egyszer csak valaki elkiáltja magát:

— Az egész vonat összetört! Az utasok közül alig maradt valaki élve!

Leirhatatlan volt ennek a kiáltásnak a hatása. A rémhír tulzott volt ugyan, de kinek állott módjában ezt ellenőrizni a rémület perczében? A várakozók megrohanták az állomásfőnökségi irodát, ahol azonban részletes felvilágosítást adni nem bírtak. A stereotip válasz ez volt:

— Csak egy utas halt meg. Bakos ügyvéd. A másik halott vasutas.

Amint a hír elterjedt és egyre rémesebb arányokat öltött, úgy növekedett a szerencsétlenül járt utasokat várók tömege. A pályaudvar érkezési perronja valóságos hemzsegett a tömegetől.

Lachnit János, a keleti pályaudvar főnöke intézkedéseket tett, hogy az izgalom valamennyire csillapuljon és tudatta, hogy a Debreczen felől érkező utasokat nem az összeütközött személyvonat, hanem egy átszálló-vonat

fogja behozni, melynek érkezése kilencz órára van jelezve.

Kilencz órakor rohogott be az üvegtető alá az átszálló-vonat, melyet Lachnit állomásfőnök fogadott, hivatalos uton tudatván a vonat utasaival, hogy akinek valami panasza, vagy jelenteni valója van, jelentkezék irodájában.

Szivettépő jelenetek játszódtak le, amikor a vonat megállt. Az öröm és a fájdalomtól visszhangzott az üvegboltozatos, hatalmas csarnok. Sirtak örömben azok, akik elveszettek hitt övéiket keblükre ölelhetők. Mások meg kétségbeesve és hasztalan keresték a kiszálló utasok közt rokonukat, barátjukat, testvérüket. Próbálták őket megnyugtatni:

— Csak egy utas halt meg. Bakos ügyvéd, nekik semmi bajuk. Debreczenben ápolják őket.

A megérkezett utasok gyorsan elszédtek. Újformán beszélni sem tudtak a kiállott szörnyű halálfelelem miatt. Nem jelentkezett közülük senki, egy fiatal uri asszony kivételével, Lachnit János állomásfőnök. A fiatal asszony behorogt az irodába:

— Állomásfőnök ur . . . Szörnyű . . .
— Parancsoljon, asszonyom!
— Szörnyű . . . Mennyi vér! . . .

Többet nem tudott mondani az asszony. Kimerülten ült le egy karszékbe. Egy pohár vizet kért, azt megitta és aztán elisietett.

Valóságos ostrom alá fogták az átszálló-vonat személyzetét; de a kalauzok mit sem válszoltak és a katasztrófa csüggesztő benyomásával szívökben, fáradtan vánszorogtak a pályaudvarral szemközi lakásaikra.

A bonczolás.

A két fiatal holttestét a debreczeni városi kórház halottas kamrájába szállították, ahol ma délután bonczolták fel. A bonczolás megállapította, hogy Bakosnál a halál közvetlen oka fulladás volt, Egedy, a másik áldozat, a katasztrófa pillanatában a fékező bódében aludt. Teste teljesen összezsúródott, a halál közvetlen okául belső elvérzést állapítottak meg.

A bonczoláson megjelentek Toby vizsgálóbíró, dr. Gaáthy Bálint kir. ügyész, dr. Laáng Sándor törvényszéki orvos, dr. Hamvai Kovács Bálint városi főorvos, dr. Kiss Sándor alorvos és dr. Molnár Gyula pályorvos. A rendőrséget Tóth János rendőrkapitány képviselte.

Borzalmas volt Egedy hullája, amely a felismerhetetlenségig összezsúródott. Az egymásra torló kocsik valósággal összelapították a szerencsétlen vasutat, akinek holttestét csak 14 órai nehéz munka után tudták kiszabadítani a romok közül. Fiatal feleséget és négy gyermeket hagyott hátra.

A katasztrófa többi szerencsétlenül jártjai a debreczeni kórházban vannak. Három termet töltöttek meg a sebesültek és dr. Ferenczy orvos valóságos önfeláldozással végzi nehéz munkáját. Lavota Emilné, máv. mozdonyvezető neje, a medence-csontján és bal csombján szenvedett erős zúzódásokat, Czabán László máv. mozdonyvezetőt és nejét amputálni kellett. Ma reggel hajtotta végre dr. Ferenczy a műtétet, amely jól sikerült. Kovács Antalnak a felkarja törött el. Péntek Gábornak pedig a lábtörszontja. Weinreb Mayer könnyebb természetű zúzódásokat szenvedett arcán. Kovács Antalnak az állapota a legvalóságosabb, akinek valószínűleg a tüdeje is megsérült. Magas láz győzti.

A szerencsétlenség színhelyére ma reggel kintartak dr. Toby István vizsgálóbíró, dr. Laáng Sándor törvényszéki orvos, dr. Gaáthy Bálint kir. ügyész és Berényi üzletvezetőségi felügyelő, akik megejtették a vizsgálatot. Az állomásra nagyszámu csendőrséget és rendőrséget rendeltek ki a rend fenntartására. A nép ezrével tódul ki az állomáshoz.

A vizsgálat kiderítette, hogy a szerencsétlenséget az elromlott váltókészülék okozta, amely rosszul működött.

A forgalom helyreállítása.

A vasúti forgalmat reggelre helyreállították s remélik, hogy a szétrombolt telefonhuzalokat is helyreállíthatják az éjjelig. Bakos ügyvéd holttestét ma éjjel Nagylakra szállítják, míg Szegedyt, ki négy gyermeket és feleséget hagyott hátra, Debreczenbe viszik. A vizsgálat alkalmával

kiderült, hogy a váltó tényleg hibásan működött, egy aczélsodrony a készülékben már régebb idő óta megrepedt s ezenkívül még több régi és újabb szakadás tapasztaltatott a váltón. A most készülő villamos központi váltókészüléket három nap múlva adták volna át a forgalomnak. Faragó Sándor vonatvezető és Nagy Dániel főkalauz sérülései halálosak. Az újabb becslés szerinti kár 200.000 koronán felül van.

TÁVIRATOK.

Az európai béke.

Páris, július 7. (Saját tudósítónktól.) Parlamenti körökben beszéltek, hogy azon a tanácskozáson, melyen Bülow herceg Norderneyben való elutazása előtt Cambon francia nagykövettel folytatott, teljes megegyezés jött létre a német és francia kormányok között a béke fenntartása érdekében. Azt híresztelik, hogy a megállapodásokról legközelebb hivatalos közlemény fog megjelenni.

Görög-török viszony.

Konstantinápoly, július 7. A Törökország és Görögország közti viszony az utóbbi időben feszült, ami a Kréta-kérdésre, a számoszi eseményekre, egyes kisebb konfliktusokra, a görög konzulátusokkal, mint pl. a temetési konzullal, továbbá a görög bandák fokozódó akciójára vezethető vissza. A görög minisztérium rekonstrukciója itt nem találkozik helyesléssel, mert egyes új miniszterek nagyon fiataloknak és ismeretleneknek tartanak. A porta a legközelebbi jövőben bizonyos tartózkodást fog mutatni.

Fallières utja.

Berlin, július 7. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról táviratozzák, hogy Fallières elnök utiprogramja megváltozott. Az elnök hamarabb fog elutazni s először Dániába megy, onnan Norvégiába, majd Svédországba. Július 20-án lesz Kopenhágában, 23-án Krisztianában s innen 24-én utazik Stockholmba, ahová másnap érkezik meg. Július 27-én délelőtt 11 órakor fog találkozni a revali kikötő előtt a cárral.

Isvolski és Aehrenthal.

Bécs, július 7. A Neue Freie Presse pétervári tudósítója táviratozza, hogy Isvolski külügyminiszter szeptember elején Karlsbadba fog utazni kurára s ott találkozni fog báró Aehrenthal külügyminiszterrel. Velenczéből jelenti tudósítónk: A Gasetta di Venezia tudósítója jelenti Rómából, hogy gróf Lützow kirinálí osztrák-magyar nagykövetet, aki néhány nap óta Pellegrinoban nyaral, Tittoni külügyminiszter meghívta Rómába. Ennek a meghívásnak állítólag az az oka, hogy Tittoni külügyminiszter legközelebb Ausztriába készül utazni és találkozni akar Aehrenthal külügyminiszterrel. Ez a találkozás valószínűleg még júliusban lesz.

A bolgár bandák.

Berlin, július 7. (Saját tudósítónktól.) A Vossische Zeitung ma folytatja a bolgár bandák leleplezéséről szóló jelentés közlését. A mai cikk leírja a görög és román propagandát, említést tesz arról, hogy néhány török banda is van, de ezek csak rablásra állottak össze, noha a török kormány a lehetőség szerint őket használja fel a nazzionalista bandák ellen-súlyozására. A leleplezések ismertetik a macedóniai reformok keletkezésének körülményeit s arra az eredményre jutnak, hogy négy év óta a viszonyok Macedóniában még inkább elfajultak. A macedóniai lakosságot csak az nyugtathatná meg, ha keresztény valit neveznének ki. Annak csak a reformok végrehajtása és a hadüzenet között lehetne választása. Egy keresztény valit kinevezése azonban a hatalmak egyenetlenkedése miatt nem valószínű s így nem marad egyéb hátra, mint a háború. Sok előkelő angol Balkán-politikusnak ez a véleménye.

Közgazdasági táviratok.

	Newyork.	Jul. 7.	Jul. 6.
Buza	locobuza	98 ³ / ₈	99 ³ / ₈
	juliusra	98 ¹ / ₈	99 ¹ / ₈
	szeptemberre	95 ³ / ₈	96 ¹ / ₈
Tengeri	juliusra	72	74
	szeptemberre	80 ³ / ₈	82 ¹ / ₈

Csika			
Buza	juliusra	87	88 ³ / ₈
	szeptemberre	83	89 ¹ / ₄
Tengeri	juliusra	72	74

New-York, Jul. 7. Gyapot New-Yorkban helyben 11.20 (11.30 tegnap), gyapot augusztusra 9.25 (9.42) gyapot októberre 9.08 (9.14), gyapot New-Orleansban helyb. 11— (11.10), petroleum stand white Filadelfiában 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, július 7. (Zárlat.) Zsír júliusra 9.37 (tegn. 9.42), zsír szeptemberre 9.47 (tegnap 9.52), szatonna short clear, 8.93 (tegnap 8.93), sertéshus szeptemberre 15.70 (tegnap 15.82)

Az olvasóhoz.

Az új félév kezdetén új előfizetést nyitottunk az „Egyetértés“-re, a legrégebb s legtekintélyesebb magyar függetlenségi napilapra.

Az „Egyetértés“ úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hiú marad eddigi nagy múltjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományához híven, eddig irányította, ezentúl is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés“ ezentúl is törlhetetlenül és megújuló intenzivitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedül erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabbban és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelvek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárásával ezentúl is a vezető helyen fog állani.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja“ című, gyönyörűen kiállított mellékletét is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességét, a kül- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

A magyar közönségnek az „Egyetértés“ a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentúl csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemélni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról leidekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Az Eulengalmasabb után vonul ben a herce ságát.
A mai keztek:

Az Eulengalmasabb után vonul ben a herce ságát.
A mai keztek:

Az Eulengalmasabb után vonul ben a herce ságát.
A mai keztek:

Az Eulengalmasabb után vonul ben a herce ságát.
A mai keztek:

Az Eulengalmasabb után vonul ben a herce ságát.
A mai keztek:

Az Eulengalmasabb után vonul ben a herce ságát.
A mai keztek:

Az Eulengalmasabb után vonul ben a herce ságát.
A mai keztek:

Az Eulengalmasabb után vonul ben a herce ságát.
A mai keztek:

Az Eulengalmasabb után vonul ben a herce ságát.
A mai keztek:

Az Eulengalmasabb után vonul ben a herce ságát.
A mai keztek:

Az Eulengalmasabb után vonul ben a herce ságát.
A mai keztek:

Az Eulengalmasabb után vonul ben a herce ságát.
A mai keztek:

Az Eulengalmasabb után vonul ben a herce ságát.
A mai keztek:

Sötét bűnök.

— Az Eulenburg-pör. —

Budapest, július 7.

Az Eulenburg-pörnek most folynak a legizgalmasabb napjai. Egyik terhelő tanu a másik után vonul föl s a lesújtó nyilatkozatokkal szemben a herceg mindjobban elveszti a higgadt-ságát.

A mai tárgyalásról következő hireink érkeztek:

Az Eulenburg-pör tárgyalásán a legutolsó napokban sorra rázudulnak a hercegre a legsúlyosabban terhelő vallomások, úgy hogy egymást érik az izgalmas drámai jelenetek, amelyek a vádlottat rendkívül elgyöngítik. Riedl tejkereskedő, a második koronatanu vallomásában azt is állította, hogy Eulenburg hercegtől legalább nyolcvenczár márkát kapott. A herceg kétségbevonta ezt és kijelentette, hogy Riedel legfeljebb kétszáz márkát kapott. Riedl 1882-ben, amikor a herceggel a bevallott viszonyban állott, több ízben írt a hercegnek, de azóta vele többé nem levelezett. Legutolsó levelét június 18-án írta a herceghez.

Abban elpanaszolta szomorú helyzetét és értesítette, hogy kénytelen volt tejkereskedését bezárni, mert miután viselt dolgait a herceggel megtudták, összes vevőit elvesztette. Levelét azzal fejezte be, hogy mivel ennek nem ő az oka, hanem a herceg, aki őt ezekben a pészokosságokba belevitte, írja meg neki, hajlandó-e őt megfelelő kárpótlásban részesíteni. Ha a herceg nem írta neki, vagy más módon sem ad életjelet magáról, ügyvédével fog beszélni. Riedl ezután megjegyezte levelében, hogy Eulenburg herceg eljárásával az egész német birodalmat blamáta.

Riedl valamásának befejezése után az elnök még egyszer megkérdezte, vajon teljesen igaz-e minden, amit elmondott, mire a tanu az elnök felszólítására odafordult Eulenburg herceghez és a szemébe mondta:

— Igen, minden igaz!

A herceg erre öklével a mellette álló asztalkára csapott és izgatottan kiáltotta:

— Nem igaz!

Riedlnek erre oda kellett fordulnia az esküdtekhez, akik előtt vallomását szintén megerősítette. A törvényszék elhatározta, hogy újabb tanukat idéz meg, kiket Riedl előletere és jellemére hallgatnak ki. Köztük van Daehl főkamara bíró Starnbergből, Riedl volt századosa, Schacky, jelenleg rendelkezési állományban levő tábornok és Riedl hatvankilencz éves mostohaatyja, Anmüller József.

A herceget múlt éjjel a Charité-kórházban olyan aggasztó gyengeségi roham fogta el, hogy több orvos tanácsát kellett kérni. Az orvosok több morium-befeeskendezést rendeltek neki.

A mai tárgyalás elején Ernst odament az elnökhöz és kérte, hogy ne várakoztassa tovább, mert nagyon rosszul érzi magát, szivbaja kinezza és nem bírja a folytonos izgalmat. Az elnök megígérte, hogy ma okvetlenül sorát ejti. De addig még több formaszógon kellett átésnie. Jelenkezett ugyanis néhány tanu és panaszkodott az elnöknek, hogy kifogyott a törvényszéktől kapott előlegük s nem maradhatnak az idegen városban pénz nélkül. Az elnök valamennyiüknek utalványt adott és a tanuk elmentek a pénztárhoz. Riedl müncheni tanut, aki különösen sokáig időzött a pénztárnál, az elnök egy szolga utján hívatta vissza.

Eljött a törvényszékre egy vendégfogadás is és bejelentette az elnöknek, hogy Trost már napok óta adósa neki a lakbérrel és az ellátás költségeivel. Azt ígérte neki, hogy meg fog fizetni, ha pénzt kap a törvényszéktől a tanuzásért. A vendéglős Eulenburg herceg védőitől követelte a pénzt s ezek az elnökhöz utasították. Szóba került a tárgyalás elején, hogy Riedl tegnap a kihallgatás után egy automobil-bérkoecsin látták Bernsteinnal és egy újságíróval. Egy vendéglőbe mentek s ott érkeztek. Az elnök komolyan megintette a tanut, hogy senkivel se beszéljen a tárgyalásról, de Bernsteint is megróta.

Csak azután került sorra Ernst halázmester.

Eleinte elfogódott volt, de aztán bátrabban kezdett beszélni. Ismételte a müncheni tárgyaláson elmondott vádakat. A tanu negyvennégy éves, katolikus, büntetlen előéletű. Felső bajorországi hamisítatlan dialektusban beszél, úgy, hogy alig érti meg valaki is. Isenbiel főügyész, majd az esküdtek felszólaltak, hogy egy szót sem értenek. Az elnök úgy segített a bajon, hogy Fischer Jánost Karlsherstből tolmácsnak kéri fel, aki aztán minden mondat után észak-némre fordítja Ernst vallomását.

A mai tárgyalásnak Ernst Jakob starnbergi halázmester kihallgatása volt a legjelentősebb eseménye. Ernst szenvedő benyomását kelti. A leghatározottabb hangon és ellentmondások nélkül ismételte azokat a vádakat, melyeket a müncheni tárgyaláson elmondott, de meglátszik rajta, hogy nagyon fáj neki, amikor jóltevőjét vádolja. Eulenburg herceg csak annyit jegyzet meg Ernst vallomására, hogy megfoghatatlan előtte az egész.

A koronatanu kihallgatása során több megrázóan drámai jelenet történt. Az elnök jószágos hangon figyelmeztette Ernstet, hogy gondoljon gyermekeire s nem rég elhunyt feleségére, számoljon lelkiismeretével és csak a tiszta igazságot vallja. A tanu megmaradt a vádak mellett és többször e szavakkal fordult a vádlotthoz:

— Hercegséged ezt nem tagadhatja, nem igaz, kegyelmes ur?

Valahányszor Ernst így aposztrofálta a herceget, az halálsáppadt lett, nem válszott, egyszer azonban annyira felbőszült, hogy az asztalra csapott öklével és olyan mozdulatot tett, mintha rá akarná magát vetni a tanura.

Egy óra felé az elnök szünetet rendelt el. A mai tárgyalás délután 3 óráig tartott.

Az Ostpreussische Zeitung fel van hatalmazva annak kijelentésére, hogy Dohna Schlobitten hercegnek Eulenburg hercegnek intézett levelét, amely a Dresdener Neuester Nachrichtenben van közzétéve, autentikus, Dohna Schlobitten herceg azonban távol áll a közétételtől és ezt sem nem kívánta, sem nem helyesli.

Két óra hosszat vallatta már az elnök Ernstet, mikor a herceget kezdte elhagyni ereje, de a tanu is annyira izgatott volt, hogy az elnök egy óra tájban hosszabb szünetet adott. Fél kettőkor folytatták Ernst kihallgatását. A tanu még egyszer ismételte, hogy minden úgy történt, amint Münchenben és az imént elmondta. Közben Eulenburg herceghez fordult s így szólt:

— Kegyelmes herceg, rajtunk már nem segít semmi. Jobb megvallani a tiszta igazságot, mi ketten ezen a világon ugyanis elveszett emberek vagyunk.

A kihallgatás után Isenbiel főügyész állott fel és a felindulástól remegő hangon e szavakkal fordult a tanuhoz:

— Kérdeznem kell, hogy tisztában van-e tanuskodásának fontosságával. Nézze, itt áll egy ember, aki a legmagasabb méltóságról lehanyasott. Az ön vallomása döntő az ő sorsára nézve. Forduljon szembe vele és mondja még egyszer a szemébe, hogy igazat mondott-e.

Ernst engedelmeskedett s egy lépést tett a herceg felé, aztán elcsukló hangon megszólalt:

— Fenséges kegyelmes uram, mindig jószágos volt hozzám, de amit mondtam, istenemre igaz volt.

Holnap még egyszer kihallgatják Ernstet, aztán Riedl fog újból vallani, hogy elmondja, milyen viszony volt közte és Ernst között.

Egy düsseldorfi ügynök azt az ajánlatot tette Ernstnek és Riedelnek, hogy havonként 150 márkát fizet nekik, ha körutra mennek vele és városról-városra mutogatgatják magukat.

AZ EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van.

A szerkesztőség telefonja: 788. szám.

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

Városrendészet.

Budapest, július 7.

Ez a szép szó, ha nem is magyar szó, de magyar fogalom. Budapesti fogalom. És ne méltóztassék alatta csupán a közbiztonságra tartozó felügyeletet érteni, mert a városrendészet körébe tartozik Budapesten sok egyéb is és egyebek között az esztétika is.

Az esztétika... Ez a fogalom még nincs hatóságilag engedélyezve nálunk, azaz hogy helyesebben: éppen csak egy hatóságilag engedélyezett esztétikának szabad érvényesülnie utcáinkon és tereinken. Ennek a hat. eng. esztétikának egészen sajátos, nem tudom hirtelenében: a Koránból vagy — czélzás nélkül — a Talmudból vett szabványai vannak. Egyéb esztétikákkal, sőt még a szürke és szépségrontó polgári logikával sem tartanak közösséget ezek a szabványok. Közülük való például az, amely azt tartja, hogy a szobor okvetlenül a tér közepébe való. Ki látott már szobrot, amelyet nem helyeztek aggodalmas geometriával a tér közepébe? Viszont ki látott már teret, melynek nem a közepén volt a szobor? És így tovább. Így a városrendészet esztétikai szakosztálya.

Nem régen az a ritka, sőt talán páratlan dolog történt Budapesten, hogy egy társadalmi szobor-czeczóval együtt ünnepeket az esztétika is. A Vörösmarty-szobor leleplezéséről beszélek, arról, amely oly sok balszerencse közt végre egy szerencsés alkotást, egy művészi szempontból értékes szobrot adott a városnak. Ezt a szerencsés véletlen adta, művészberek inspirációja. Miként mindent, ami Budapesten mégis a városrendészet ellenére, sőt jussz is: szép. Már most mit volt mit tennie ezzel az égből cseppent csepp szépséggel a városrendészetnek? Elrontotta. Bizonyos rutinnal és nem csekély leleményességgel. A szobrot ugyanis alkotói a tér elejére, a tér kerületével egy vonalba képzeltek és tervezték. Már a szobor anyagának kiválasztásánál is erre gondoltak. A finom, lágy karakterű carrarai márvány színben és vonalban gyönyörűen fog belesimulni a háttérbe, ahová sűrű és magas zöld lombsátozt kell telepíteni. Így képzeltek. Mire a városrendészet: „A szobor okvetlenül a tér közepébe való.” „Ki látott már szobrot” stb.

Igy esett, hogy az intim hatásra szánt márványtömbnek négyemeletes palotákat kell tuharsognia, ha érvényesülni óhajt, hogy sziluetjét egy egyemeletes ház sivar tetővonala metszi csonkává és így tovább. Mindennek konstatálásával annak idején nem akartam a szobor-leleplezés igazán és művészi tekintetekből is ünnepi hangulatát rontani.

De a napokban újabb esztétikai meglepetéssel szolgált a városrendészet. Olyannal, melylyel mintha valósággal önmagát akarná karrikírozni. Ezt az ötletet már nem hagyhatjuk szó nélkül. Mert ezt az ötletet vissza kell szivni. Hamarosan, fölöttébb hamarosan.

Egy üde nyári reggelen Délszak pompáját pillantottuk meg a Vörösmarty-szobor körül. Lehet, hogy valami titkos összefüggést fedezett fel valamelyik városi esztétikus Vörösmarty költészete és a palma között, vagy úgy gondolkozott, hogy Vörösmarty költészete is szép, a szobor is szép, meg a palma is szép, hát együtt még szebbnek kell lenniök, tény az, hogy a szobor talapzatát apró, kedves pálmácskákkal tűzdelték körül, egészen apró, tréfás pálmácskákkal, melyek a kávéházak előtt Abáziát és Mentont szokták szimbolizálni. Ezek a tréfás kis szimbolumok egyenesen a szoborba vannak „belekomponálva”, amely nagyszerű csapongásában a városi fantáziának, persze, nem korlátoztatták magokat a művészek megkérdésével, vagy egyéb gyarló földi melléktekintetekkel... A szobor vonala teljesen meg van szagatva, a hatás nyugtalan és kórikus, de bizonyos titkos szobrászi ambíciók érvényesültek, „beledolgoztak” a szoborba.

Itt ne vesztegessünk több szót. Délszaktól kell takarítani a Vörösmarty-szobor testéről. Ezt a szobrot nem engedjük át a városrendészet prokruszteszi karmainak. A tanácsos ur pedig, akinek ily fékezhetetlen poétikus ambíciói vannak, nyisson kávéházat.

Bayard.

Pörös atyafiak.

— Az átlukasztott szelvények. —
— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 7.

Dr. Neumann Ármán, a Budapesti Országos Zalogkölcson Részvénytársaság ügyésze tegnap okirathamisítás miatt följelentést tett ismeretlen tettesek ellen a budapesti rendőrségen. A bűnügy még 1902-ből datálódik és kiinduló pontja az a kézzizálog kölcson-ügylet, amelyet Markbreit Adolfné kötöttek a panaszos pénztárral. Az adósok a lejáratkor nem tettek eleget kötelezettségeiknek, mire a takarékpénztár a tőzsdebiróság előtt pört indított ellenük. A bíróság akkor úgy határozott, hogy a kézi zálogot járásbírói letétbe kell helyezni. A takarékpénztár akkor deponálta az értékpapírokat és pedig megfelelő mennyiségű Árvavölgyi helyi érdekű vasuti részvényt.

A szelvények ez évi június harminczegyedikén lettek volna érvénytelenek, amennyiben a kereskedelmi törvény úgy rendelkezik, hogy a hat év alatt be nem váltott kuponokat nem tartozik honorálni a vállalat. Ez a legrosszabb eset nem következett be, hanem a szelvényeket egy harmadik személy elárvereztette. Ez a harmadik személy dr. Markbreit Gyula országgyűlési képviselő volt, aki megvásárolta fivérének, Markbreit Sándornak az adósságait, amelyekre utóbb pörösítette testvérét és jogerős ítélettel a kezében, végrehajtást, majd június huszonhetedikén árverést vezetett a letétben levő szelvényekre, amelyek nyilvános bírói árverésen kétezer koronáért kelték el. Azonban az elárverezett papírok értéke százhatvanhétezer koronát képvisel.

A pénztárat az azonban elsőbbségi joga volt a papíroknak, már évekkel ezelőtt foganatosított zálogolás alapján, továbbá, hogy a szelvényeket el sem lehetett volna árverezni Markbreit Sándor adóssága fejében, mert a papírok egy része Markbreit Adolfné tulajdona. A bíróság figyelmét elkerülte az a körülmény, hogy az értékpapírokat tulajdonképpen Markbreit Sándor és Markbreit Adolfné javára helyezték bírói letétbe. Amikor a takarékpénztár értesült a szelvények elárverezéséről és az azt megelőző okirathamisításról, az ismeretlen hamisító ellen megtette ügyésze útján a büntető följelentést.

A legapróbb részleteiben is érdekes ügy részletei a következők:

A kölcson-ügylet.

Markbreit Sándor ezerkilencszázkettenben háromezer darab Árvavölgyi helyi érdekű vasuti részvényre szányolczvanezer koronás kölcsont vett fel azzal, hogy az esedékes szelvények beváltásakor visszafizeti. A részvények nagy része Markbreit Adolfné nevére szólott s így ketten szerepeltek egyenes adósoként, Markbreit Sándor azonban a meghatározott időben nem tudott eleget tenni fizetési kötelezettségének, miért is, a kölcsonszerződés értelmében, a tőzsdebiróságnál pört indított a Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölcson Részvénytársaság az adósai ellen.

A tőzsdebiróság úgy határozott, hogy a szelvényeket bírói letétbe kell helyezni Markbreit Sándor és Markbreit Adolfné javára. A pénztárat eleget tett a tőzsdebiróság ítéletének, de egyidejűleg végrehajtást vezetett az értékpapíroknak. Évekig aztán nem is változott a helyzet. Markbreit Sándor a mai napig sem fizette vissza a kölcsont s talán még ma is ott lennének, ha Markbreit Gyula országgyűlési képviselő el nem árverezteti azokat.

Az árverés előtt.

Annak idején a napi sajtó részletesen foglalkozott Markbreiték örökösödési pörével. Adáz, késhegyre menő küzdelem fejlődött ki a testvérek között és akik a család belső ügyeit ismerik, azon a nézetben vannak, hogy még ma sem csendesedtek le a kedélyek és még ma is a lehető legfeszültebb közöttük a viszony. Egyik kellemetlenséget a másik után zúdították egymás nyakába. Markbreit Gyula például elhatározta, hogy összevásárolja fivérének adósságait.

Amikor a képviselő már összeszedte fivére adósságainak egy részét, pörrel támadta meg őt s az így nyert ítélet alapján többek között végrehajtást vezetett a Markbreit Sándor és Markbreit Adolfné javára deponált részvényeszelvényekre is. Hogy miként férhetett a Markbreit Adolfné papírjaihoz is, azt jelenleg nem lehet megállapítani, mert csak annyit tudni, hogy egy bírósági beadványt valaki meghamisított.

Ez a botránypör rugója és e körül forog minden.

A tőzsdebiróság határozata úgy szólott, hogy a szelvények Markbreit Sándor és Markbreit Adolfné alperesek javára deponálандók. Ilyen körülmények között dr. Markbreit Gyula országgyűlési képviselő nem árvereztethette volna el az értékpapírokat.

Nem tudni, mi módon, a letétvégzésből eltűntették az egyik alperest. Még pedig azt az alperest, aki utjában állott a végrehajtásnak és az azt követő árverésnek. Az eltűnt alperes Markbreit Adolfné volt s a végzésben alperesekből — elsőrendű alperes, a helyettesükből — helyettese lett. A bíróság figyelmét elkerülte és Markbreit Gyula szerencsésen átjutott a végrehajtáson.

Ez év június huszonhetedikére már kifizette a bíróság az árverést és nyilvános licitáción Egry György kétezer koronáért megvásárolta a szelvényeket.

Közbelép a bank.

Az árverés megtörténtéről a bíróság, mint érdekelt felet, végzésileg értesítette a Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölcson Részvénytársaságot is, ahol ugyancsak elképedtek, amikor látták, hogy Markbreit Sándor tartozása fejében Markbreit Adolfné részvényeszelvényeit is elárverezték. Az elképedés pedig akkor lett a legnagyobb, amikor kiderült, hogy Markbreit Gyula még a Markbreit Sándor papírjait sem árvereztethette volna el, mert a takarékpénztár évekkel ezelőtt végrehajtást vezetett a letétben levő szelvényekre.

A pénztárat haladéktalanul beadványt intézett a járásbíróshoz, amelyben kifejtette és okmányokkal bizonyította hogy az árverés törvénytelen s hogy azt csakis a takarékpénztár közbenjöttével lett volna szabad megtartani. A bíróság határozata mindenben fedte az intézet följelentését és az árverést semmisenk jelentette ki, majd elrendelte, hogy a szelvényekre újabb végrehajtást szerezzenek.

Egry György, aki az értékpapírokat a nyilvános árverésen megvette, Stamberger királyi közjegyzőnél helyezte el. Utasította a közjegyzőt, hogy az Árvavölgyi Helyi érdekű Vasut részvénytársaság pénztáránál vegye föl az értékküket. A beváltás egyébként igen sürgős volt, mert a szelvények június harminczadikán jártak le. Bírósági végrehajtó jelent meg a közjegyzőnél és bírói zár alá vette a szelvényeket. Ekkor azonban váratlan meglepetés következett. A szelvények át voltak lyukasztva, elvesztették teljesen értékküket. Mikor Stamberger közjegyző be akarta azokat váltani, azt a választ kapta, hogy az értékküket egyszer már kifizették.

A följelentés.

A pénztárat ezután már nem tehetett egyebet, mint hogy följelentette az ismeretlen tettest a rendőrségen.

Ezek után mindenki láthatja, hogy ilyen zavaros ügy nem mindennap üti föl a fejt. Annyi kétségtelen, hogy különös dolgok történtek és a pénztáratnak nem volt más utia a büntető eljárásnál.

Dr. Neumann Ármán, az intézet ügyésze terjedelmes följelentésben ismerteti az ügy részleteit és kifejti, hogy a részvényeszelvények különös vándorlása csakis okirathamisítás útján történhetett meg. A hamisító kinyomozásának a feladatát a hatóságra bizza. A följelentést a főkapitányságon Sándor László rendőrkapitánynak osztották ki, aki nagy körültekintéssel fogott hozzá a titokzatos ügy tettesének kinyomozásához.

Hir szerint dr. Markbreit Gyula és az intézet között békés megállapodás jött létre, amelynek részletei azonban még ismeretlenek.

Ez igen valószínű is, mert Markbreit Gyula igen gazdag ember hírében áll.

Az okirathamisítás ügyében azonban — tekintet nélkül az esetleges békés kiegyezésre — tovább folyik a vizsgálat. Holnapra Sándor kapitány több tanút idézett be. Valószínű, hogy az ügyben holnap szenzációs fordulat következik be.

Mozgó képek.

A vörös automobil.

— Siófoki pletyka. —

A vasárnapi versenynek nagy és elegáns közönsége volt a szép Siófokon. Már kora reggel élénk volt a part, hangos a sétatér, zsufolt a czukrászda.

A nap nyájasan mosolygott a vig embertömegre. Barátságosan meleg, de nem toladódon heves sugarakat lövelt alá. Mintegy biztatni látszott:

— Csak mulassatok gyermekeim, mulassatok; hiszen oly rövid a földi élet!

A siófoki vendégek nem is kérték magukat, hanem kihasználta az arasznyi időt és mulattak: fürödtek, csónakáztak, sétáltak, flörtöltek. Azt mondják, hogy voltak, akik kártyáztak is. (No, de nem érdemes megemlékezni az olyan fásult emberekről, akik az alsós miatt nem látják a csipkés alsót.)

Ilyen megvetendő istenteremtése egy lipótkörűsi bérpalota tulajdonosa is, akit a festett dámák annyira lebilincseltek, hogy a szép feleségét — aki pedig szintén ki van festve — teljesen elhanyagolta.

Mindössze annyit tett meg, hogy a napi programját tudakolta:

— Délelőtt megfürdöm, azután átöltözöm, azután a Micziékkel sétálok, azután megebédelek, azután a versenyre megyek... reczitálta az asszonyka.

— Bon! — felte a férj. — De kivel még a versenyre?

— No hát — Micziékkel.

— Jól van. Csak arra kérlek, hogy a Gyula ne legyen veletek.

— Miért lenne velünk a Gyula?

— Nagyon jól tudod. Csókollak szívem. Mulass jól.

Az említett Gyula egy fővárosi fiatal ügyvéd, akinek vörös automobilja és a nőknél nagy szerencséje van. Az a nő, akit a vörös automobilon látnak, éppen úgy kompromittálva van, mint az, aki előtt Beregi Oszkár az Unter den Lindenen leveszi a kalapiját.

Nem tudom, hogy a szép asszony hű marad-e programjához meg a férjéhez, csak azt tudom, hogy a nap cserbenhagyta az ő siófoki híveit: Előre megfontolt gonoszszággal, tornyosuló fellegek mögé bujt s engedte, hogy az egek csatornái megeredjenek — nem is egyszer, hanem négyszer — és tönkretegyék a mesés toilletteket, a pompás kalapokat, no meg a fürdőközönség mulatságát.

A zuhogó eső a lipótkörűti háziurnak eszébe juttatta férj kötelességeit. Különbön is vesztett, sokat vesztett, folyton vesztett. Lecsapta a kártyát, otthagya a partnereit s elindult a feleségét keresni.

Éppen akkor vonult vissza a megázott lóversenypublikum. A férj minden ismerőst megszólított:

— Nem látták a feleségemet?

És minden ismerős így felelt:

— Hát láttuk a feleségét?

Találkozott Micziékkel is.

— Hol hagyttátok Helént?

És Micziék így feleltek:

— Hát ránk biztat Helént?

A szegény ember már éppen dühbe készült gurulni, amikor a felesége libgett eléje. Szébb volt, mint valaha, nevetett és gyengéden megcsókolta a férjét.

— Ugy megáztam, mint a macska és minden pénzemet elvitte a — Macska.

— Ez a Macska legyen egy ló? Hát voltál a versenyen?

— Hát hol lettem volna.

A férj végignézett a feleség fehér batiszt-ruháján és konstata, hogy jó lesz toilletet változtatni.

A feleség is úgy vélekedett s még sem akart megfordulni, hogy hazafelé menjen.

Ekkor Fehér ten...

nama-kalap...

a háztetőre...

— Nel...

fagyosan a...

Gyula...

hogy haza...

Helénnek...

Történ...

ismerősök...

ról meglát...

— Nin...

A lipó...

megérkeze...

automobil...

Beszél...

Gyula fele...

azt röstell...

diczió elle...

Serve...

pén elüld...

nekült, de...

ról és az...

és ördögi...

sátorát. C...

fogásáról...

nedéket a...

mészettu...

fejezést h...

zott. Ir...

országár...

— Ez...

rántsem...

ahogy a...

méktelen...

sincs róla...

meg itt a...

fölemelni...

Genf...

időben. T...

néhány k...

táktól, m...

tikusok v...

háborodt...

vet Mihá...

között fe...

— M...

rencsétle...

— A...

— A...

igazság a...

Erre...

Mihály n...

itelték. C...

a nép m...

Kálvin J...

ment a...

rözse-cs...

— D...

azonnal l...

ban ég!

És a...

össze. A...

óráig tov...

— A...

NAPI...

kat.: Erzsé...

25. — Zsi...

nyugszik e...

óra 58 per...

▲ min...

Ekkor jött Gyula. A szép Gyula. A hódító Gyula. Fehér tennisz-öltözketben és lehajtott karimájú panama-kalapban, melyről úgy csurgott az eső, akár a háztetőről.

— Neked is jó lenne átöltözni — jegyezte meg fagyosan a férfi — skandál, így jönni emberek közé.

Gyula is igazat adott neki, de ő se fordult meg, hogy haza induljon. Neki jobbra kellett volna menni, Helénnek pedig balra.

Történt azonban, hogy jobbról is, balról is jöttek ismerősök és ezek — amint Helént és Gyulát hátulról meglátták — kórusban kiáltották:

— Nini, hát a vörös automobil lefest?

A lipótköruti palota első emeletén váratlanul megérkezett a házaspár, Gyula pedig bepörölte az automobil-gyárost.

Beszélnek válópörörlől is, melynek eldölte után Gyula feleségül venné Helént és a pletykázók csak azt röstellik, hogy ez az eset — minden síófoki tradíció ellenére — pofozkodás nélkül végződött.

Rosta.

UJDONSÁGOK.

A régi jó idők.

Serve Mihályt a tizenhatodik század közepén elűdözték Angliából. Franciaországba menekült, de itt sem volt maradása, mert a vallásról és az istenről való fölfogását veszedelmesnek és ördöginek tartották. Genfben ütötte föl tehát sátorát. Genf már akkor is híres volt szabad fölfogásáról és arról, hogy minden üldözöttnek menedéket ad. Ott élt hát néhány hónapig és természet tudományi (— ha ugyan szabad ezt a kifejezést használni —) munkák írásával foglalkozott. Irt többek között Palesztináról, a zsidók országáról is.

— Ez az ország — írta többek között — korántsem olyan tejjel-mézzel folyó Kánaán, mint ahogy a Szentírás mondja. Meglehetősen terméketlen. Kopár, sziklás vidékek borítják; s szó sincs róla, hogy olyan fürt szőlők teremnének meg itt a gerezden, hogy két ember alig bírja fölemelni.

Genfben a kalvinizmus már élt ebben az időben. Természetesen, ezek a kálvinisták csak néhány külsőség dolgában különböztek a pápistáktól, mert a lelkük mélyén éppen olyan fanatikusok voltak, mint emezek. Rettenetesen fülháborodtak tehát, mikor megtudták, mit írt Servet Mihály. Pörbe fogták és a törvényes formák között felelősségre vonták.

— Mit tudsz védelmedre fölhozni, te szerencsétlen! — kérdezték tőle.

— Azt, hogy igazat írtam! — felelte.

— Az igazság, az örök, megváltozhatatlan igazság az, ami a Szentírásban van.

Erre nem lehet mit válaszolni: és Servet Mihály nem is válaszolt. A bírák máglyahalálra ítélték. Genf piacán összerakták a máglyát és a nép már várakozott az elítélte. Ekkor jött Kálvin János; utat nyitottak előtte. Kálvin oda ment a máglyához és megrecsegtetett néhány rőzse-csomót.

— De hiszen ez száraz! — mondotta, — azonnal hozzanak friss nedves fűzfát. Az lassabban ég!

És a máglyát frisshajtású fűzekből rakták össze. A halálraitét szenvedése így néhány óráig tovább tartott. Utolsó szava is ez volt:

— Az igazságot írtam.

NAPIREND. Naptár. Szerda, július 8. — Róm. kat.: Erzsébet öz. k. — Prot.: Keve. — Görög-orosz: jun. 25. — Zsidó: Ij. 9. — A nap két reggel 4 óra 12 perczkor, nyugszik este 7 óra 56 perczkor. — A hold két délután 1 óra 58 perczkor, nyugszik éjjel 12 óra 7 perczkor. ▲ miniszterek nem fogadnak.

Állandó nyári kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában Nagymező-utca 87. Nyitva egész nap. Belépő-díj nincs. — Nyári kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9—6-ig. Belépő-díj 1 korona. — Az Uránia Kigyó-téri szalonja nyitva 9—8-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — A fővárosi könyvtár zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A történelmi képcsarnok zárva. — A földtani intézet muzeuma zárva. — A Közelekedési Múzeum nyitva 9—12-ig és nyitva 2—6-ig. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Széchenyi múzeum zárva. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9—1-ig és 6—8-ig. — A Ráth György Múzeum (Városligeti-fasor) zárva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára zárva. — Az Akadémia könyvtára zárva. — Az Egyetemi könyvtár zárva. — A Kereskedelmi Múzeum zárva. — A pedagógiai könyvtár zárva. — A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára július és augusztus hónapokban a közönség előtt zárva marad.

— Személyi hír. Ottlik Iván földmivélségi államtitkár ma Berlinbe érkezett.

— A király a magyarországi nagygyakorlaton. A király szeptember elejéig marad Ischlben, ahonnan 10-ike táján Bécsbe tér vissza, hogy a királyné halálának évfordulóján tartandó gyászteniszteleten résztvegyen. A király szeptember közepén Magyarországra utazik, ahol négy napig tartózkodik és megszemléli a csapatokat. A brucki táborban ez alkalomra a király és szűkebb környezete számára tizenhárom lovat trainiroznak, hogy azok hozzászokjanak a tüzelés és ágyudörgés zajához.

— Elmaradó kihallgatás. Jekeli Alassy Lajos honvédelmi miniszter, további intézkedésig a rendes kihallgatást nem tartja meg.

— A trónörökös Ischlben. Ferencz Ferdinánd főherceg ma délelőtt Gmundenből Ischlbe érkezett. A főherceg szárnysegéde kíséretében a király villájába ment, hol a király üdvözölte.

Ó felsége a király közel egy óráig kihallgatáson fogadta Ferencz Ferdinánd főherceget, aki a felség meghívására az ebéden is részt vett és d. u. negyedöt óráig időzött az ischeli villában a királylyal. Öt órakor a főherceg Konopistba utazott.

— Személyi változások a haditengerészet körében. A király báró Gerlach Szilárd korvettkapitányt a közös hadügyminisztérium tengerészeti osztálya I. ügyosztályának főnökévé kinevezte és elrendelte, hogy Skrowaczewski Kázmér 3. osztályú hajóépítési főmérnök, a saját kérelmére megcsejtett felülvizsgálata eredményéhez képest, mint rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan, a nyugállományba átvétessék és neki ez alkalomból a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— Gróf Batthyány Lajosné üdvözlése. Zemplén vármegye közönsége nevében a vármegye legutóbbi közgyűléséből Mecznér Gyula főispán indítványára Dókus Gyula alispán táviratilag üdvözölte Andrassy Ilona grófnőt abból az alkalomból, hogy a király az Erzsébet-rend I. oszt. keresztjével tüntette ki. Az üdvözlőtáviratra válaszólag Andrassy Ilona grófnő a következő köszönő táviratot küldötte Dókus Gyula alispán czimére:

Most vettem kezemhez Méltóságodnak Zemplén vármegye közönsége nevében küldött megtisztelő sürgönyét. Szabadon érte legmelegebb köszönetemnek és őszinte hálámnak kifejezést adnom. Rendkívül jól esett szűkebb hazám kegyes megemlékezése. Batthyány Lajosné, Andrassy Ilona.

— Lipót Szalvátor főherceg utja. Lipót Szalvátor főherceg ma Brassóba a román királyi pár látogatására Sinaia-ba utazott, ahová délután öt órakor érkezett meg. A főherceg holnap ismét Brassóba érkezik, ahol folytatni fogja a tüzérségi csapatok megszemlélését. Ugyancsak Brassóba jelentik, hogy Károly román trónörökös vasárnap kerékpáron Sinaia-ból Brassóba érkezett, ahol egy szállóban megreggelizett, megtekintette a várost és azután visszautazott Sinaia-ba.

Bukarestből jelentik éjjel: Lipót Szalvátor főherceg ma délután Sinaia-ba érkezett, hol mint Károly király vendéke, a Peles kastélyban szállt meg.

— A francia automobil-verseny. A francia automobil-klub nagy díjért való verseny ma reggel hat órakor kezdődött Párisban. A kocsikat 1—1 percznyi időközönként indították. Az első versenyt Poegé Mercedes-kocsján 124 kilométeres sebességgel tette meg.

— Az angol hajóraj Triesztben. Triesztben az angol hajóraj és hajóparancsnokok ünnepies üdvözlésére ma délelőtt a Riva de la Sanitan megjelentek Haracich sorhajókapitány, Dollenz alezredes, tengerparancsnok, John Bowring Scende angol konzul és Fransich kapitány, a kikötői kapitány helyettese. Amidőn sir Charles Drury altengernagy és a többi parancsnokot fedélzetén vivő gözbárka horgonyt vetett, a 97-ik gyalogezred díszszázadának zenekara az angol himnuszra zendített. Miután a hajóraj parancsnokát a fogadásra megjelent személyiségek üdvözölték, szemlét tartott a díszszázad felett, mire a vendégek beszálltak a készen álló kocsikba és látogatásokat tettek a helytartónál, a podesztánál, a tengerészeti kerületi parancsnoknál és a tengerészeti hatóság elnökénél. A Riván nagy embertömeg gyűlt össze. — Lajos Szalvátor főherceg tegnap este a Queen angol admirálisai hajón, majd a Prince of Wales csatahajón tett látogatást.

— Kinevezések a kereskedelemügyi minisztérium körében. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Emmerling Vilmos miniszteri tanácsost a vámügyi tanács elnökhelyettesi tisztségére alól felmentette és kinevezte dr. Lers Vilmos miniszteri tanácsost a vámügyi tanács elnökhelyettesévé, dr. Szerényi Sándor miniszteri titkárt a vámügyi tanács állandó tagjává és dr. Péteri Ödön miniszteri titkárt a vámügyi tanács helyettes állandó tagjává, továbbá Szmodis Kálmán számtanácsost p. és t. főszámtanácsossá, Schindler Adolf számtanácsosi címmel felruházott számvizsgálót, Szathmáry János és Pál Hugó számvizsgálókat p. és t. számtanácsosokká, Papp Gyula, Keczkés Kálmán, Ádám Kálmán és Kuhn Adolf számmellenőröket p. és t. számvizsgálókká, utóbbi ideiglenes minőségben; Nagy József és Dobieczki Sándor számgyakornokokat, valamint Király József, Müller Géza és Rybach József díjnokokokat ideiglenes minőségű posta- és távirata számtisztékké; a m. kir. állami munkásbiztosítási hivatalnál dr. Lukáts Etruk ideiglenes minőségű fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazót fizetési miniszteri segédfogalmazóvá, végül Kirner Oszkár, Juhász Lajos, Heil Kálmán, Pesthy Gyula, Schmidt Ferencz és Illés Gyula díjnokokat fizetés nélküli miniszteri irodasegéd tisztékké nevezte ki.

A király gróf Wickenburg Miksa, osztrák közoktatásügyi minisztériumi osztályfőnököt a közmunkaügyi minisztérium osztályfőnökévé nevezte ki. Ugyancsak közmunkaügyi minisztériumi osztályfőnökévé neveztetek ki dr. Berger városi építkezési ügyigazgató, Weborn Károly földmivélségi osztályfőnök és dr. Müller Adolf közoktatásügyi minisztériumi tanácsos.

— Roosevelt könyve. Az amerikai könyvkiadók között óriási a versengés azért, hogy melyikük adja ki azt a könyvet, amelyben Roosevelt elnök afrikai vadászatairól fog beszámolni. Ismeretes, hogy Roosevelt hivatalos idejének letelte után hosszabb vadászatra megy Afrikába. Egy filadelfiai könyvkiadó már is azt az ajánlatot tette, hogy az elnök „Első impressziók Afrikából” című művének minden szavát dollárjával fizeti meg és egyúttal minden kiadást is magára vállal. Annak a folyóiratnak kiadója, amely Roosevelt eddigi munkáit szokta kiadni, maga is megtette már ezt az ajánlatot, az elnök azonban még nem döntött a dologban.

— Kiténtetés. A hivatalos lap má száma jelenti, hogy a király Zászlófi Kajetan utmesternek nyugdíjaztatása alkalmából buzgó szolgálata elismerésül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— Zeppelin és a hadügyminiszter. Gróf Zeppelin nyilatkozatot tesz közzé, amely lényegében a következőket tartalmazza: A legutóbbi napokban nem volt időm tudomást szerezni a sajtó egyes kirohanásairól, amelyekben egészen alaptalan vádakat emelnek Einem porosz hadügyminiszter, nagyrabecsült kartársam ellen. Alaptalan mindenekelőtt az a vád, hogy a hadügyminiszter az uralkodó erős viharban való felszállást követelt volna tőlem. Egy oly férfinak azonban, mint ő excellenziájára, ki figyem iránti bizalmával számomra Poroszországban sorsjátékot rendezett és ezáltal megmentette vállalkozásomat a pusztulástól, aki mindenkor a legnagyobbat foku pártatlansággal viseltetett a három német léghajózási rendszer iránt, teljes szívből megbocsátom, ha miután nálam történt látogatása nem elégitette ki várakozását, ideges hangulat fog el, mely egy pillanatra lehetlenné teszi számára a nyugodt megítélést. Érzéseim a legteljesebb nagyrabecsülés és a baráti vonzalom nem fognak megváltozni e nagyérdemű férfival szemben.

— **Than Károly temetése.** Than Károly hirtelen halála az egész magyar társadalmat, melynek oly kimagasló és értékes tagja volt, őszinte és mély gyászba borította, de ebben a fájdalomban őszintén osztozik velünk a nagy külföld is, ahol szerte tisztelt volt a neve és nagyrabecsült a tudománya. Az ősz tudós holttestét tegnap este hozták el a svábhegyi nyaralóból és az éjszaka folyamán impozáns ravatalt emelt neki a Magyar Tudományos Akadémia oszlopcsarnokában. Ott nyugodott ma délelőtt a megboldogult. A ravatalra egymásután hozzák a virágos, színes selyemszalagu koszorukat. Többek között koszorút küldött Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, e felirattal: „Hü kegyelme jeléül” a Réczey-család; a bölcsészettudományi kar tanártestülete e felirattal: „Than Károly felejthetetlen kortársunknak 1860—1908.”; a Magyar Tudományos Akadémia, az Országos Közegészségi Tanács és mások. Berzeviczy Albert, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke és Pauer Imre, helyettes főtitkár ma reggel a fővárosba érkeztek, hogy személyesen intézkedjenek és résztvegyenek a temetésen, amely ma délután négy órakor volt. A ravatal mellett Lengyel Béla az Akadémia és a Természettudományi Társulat, Lánczy Gyula ezidei dékán pedig a Tudományegyetem nevében mondott búcsuztatót. A végtisztességadásra egybegyűlt az egész magyar tudományos világ s odasereglettek a főváros előkelő társadalmának valamennyi itthon időző tagja is. A gyászszertartás idejére az Akadémia palotáját rendőri kordonnal vették körül, míg odabenn a ravatalos csarnokban enterprise-huszárok és az akadémiai szolgálk ügyeltek a rendre. A ravatal mellett jobbról és balról fehérhajú negyvennyolc honvédek állottak sorfalat és itt foglaltak helyet az egyetem pedellusai is a rektori és a dékani pálcákkal. Szertartás előtt jóval már zsufolásig megtelt a hatalmas csarnok a gyászoló gyülekezettel, melynek soraiban ott voltak: gróf Apponyi Albert közoktatási miniszter, Berzeviczy Albert, a Magy. Tud. Akadémia elnöke, gróf Széchenyi Béla koronaőr, Wlassics Gyula, a közgazgatási bíróság elnöke, gróf Teleki Géza, gróf Uxküll-Ghyllenband és Sztérenyi József államtitkár, valóságos helyettes titkós tanácsosok, báró Forster Gyula és Müller Kálmán főrendek, Szalay Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója stb. A halottat Vodicska Lajos, a Szent István-templom hely. plébánosa szentelte be nagy papi segédlettel s beszéltetés után Berzeviczy Albert, az Akadémia elnöke néhány megható szóval parentálta el Than Károlyt, mint az Akadémia másodelnökét. A tagok részéről dr. Lengyel Béla min. tanácsos, egy. tanár búcsuztatta. Hosszasabban vázolta Than tudományos munkálkodásának eredményeit s beszédét így fejezte be:

„Nagy tehát a mi veszteségünk és nagy a mi bánatunk! A tátongó hézag, melyet elköltözéssel reánk hagytál, az idővel lassankint betöltődik, de mi, kortársaid, mindvégig érezni fogjuk a nagy veszteséget. Fájdalmunkban csak egy vigaszt találunk, — azt, hogy szellemed közöttünk marad.”

A Tudományegyetem részéről Lánczy Gyula, bölcsészeti dékán búcsuzott a nagy halottól. Végül a Kolozsvári Ferencz József-Egyetem részéről szólott még Fábinyi Rudolf és azután az enterprise csatlósai kivitték a koporsót a hatfogatu gyászhintóra és öt órakor megindult a menet a kerepesi-úti temetőbe. Itt a pap újból beszéltetésén a koporsót, azt elföldelték.

— **Vádak egy polgármester ellen.** Makón Baranyai János, Szücs Sándor és Szücs János képviselőtestületi tagok indítványt nyújtottak be az íránt, hogy rendkívüli közgyűlés hívassék egybe, mely Parkas József polgármester ellen különböző fegyelmi vétségek miatt rendelje el a fegyelmi vizsgálatot. A polgármester egy hírlapíró előtt kijelentette, hogy néhány elvakult ember részéről éri a támadás, melynek az a célja, hogy a közelgő tisztújítás alkalmából befeketítsék közéleti szereplését.

— **Elfogató parancs Kubelik ellen.** Kubelik Jan most Ujzélálandban hangversenyz és impresszáriója, Gorlitz, most állítólagos szerződésességért háromezer font sterling kártérítésre pörölte be. Ma a londoni főtörvényszéknél elfogató parancsot kértek ellene.

— **Honvédtisztek botránya.** Besztercebányán a Szász-féle kávéházban mulatott vasárnap virradóra éjjel egy honvédfőhadnagy két tiszthelyetessel. Később csatlakozott hozzájuk egy százados is. A mulató tiszték asztalához telepedett később egy bádogossegéd. A tiszték mindenképpen el akarták onnan küldeni, de a bádogossegéd nem ment el. A százados erre kisetett a főterre és a poszton álló rendőrhöz fordult s követelte, hogy kísérje be a bádogossegédet. A rendőr ezt nem tette meg. Mig a százados a piac téren a rendőrral vitakozott, a hadnagy és a tiszthelyettesek átnyalábolták a bádogossegédet és néhány ütleg kíséretében kitétek a főterre. A bádogossegéd egyenesen a rendőrhöz sietett és elpanaszolta, hogy mi történt vele. Ekkor azonban a honvédfőhadnagy, aki utána jött, hátulról kardjával úgy fejbavágta, hogy a vér elborította a fejét. A rendőr erre megkapta a hadnagy kardját és a pengét úgy begörbítette, hogy nem lehetett vele vágni. A bádogossegéd a közeli szálló udvarára menekült, ahonnan csakhamar egy roletta-huzóval tért vissza és olyat vágott a honvédfőhadnagra, hogy az alig tudott a kávéházba bevészorogni. Erre azután a százados és a tiszthelyettesek is kardot rántottak, de a ribillióra odaérkezett rendőrök a bádogossegédet közrefogták és bevitték az őrszobába, ahol sebtét bekötötték. A katonai hatóság nyomban megindította a vizsgálatot.

— **Egy miniszter automobil-balesete.** Párisból jelentik, hogy az egykori brazíliai pénzügyminiszter, C. V. Branlio, automobiljával egy mély árokba zuhant és sebeibe belehalt. A szerencsétlenül járt miniszter csak negyvenhét éves volt. Felesége, a scfför s egy dajka szintén megsebesültek, míg a házaspár egy hónapos fia csodálatos módon sértetlen maradt.

— **Meggyilkolt főkalauz.** Megírtuk, hogy Becker Ádám rendőrfogalmazó a Fény-utcai rablógyilkosság ügyében Kolozsvárra utazott, hogy Kustján Károly családjánál és rokonságánál nyomozzon. A fogalmazó több helyen tartott házkutatást, de mindenütt eredménytelenül. Több sikere volt a budapesti nyomozásnak. Körödi Béla rendőrfogalmazó kiderítette, hogy Hajnal Antal két biztosító-intézetnél háromezer koronát biztosított Kustján gyermekei számára. Kihallgatták dr. Gulden Róbertet, a Ganz-gyár főorvosát, aki hat év óta kezeli Kustyánt és gyermekeit. Az orvos elmondta, hogy a gyilkosság napján, június 24-én hajnali ötödél órakor megjelent nála Kustján és izgatott hangon kérte, hogy menjen hozzájuk azonnal, mert Hajnal Antal, a lakójuk, nagy beteg. Azután megvallotta, hogy Hajnal már meg is halt. Beszéde azonban nagyon zavaros volt s az orvos nem értette a dolgot. Elment Kustján lakására, megvizsgálta a halottat s látta, hogy Hajnal nem természetes halállal halt meg. Értesítette a tisztí orvost, hogy rendelje el a halott felboncolását. Kustján kétszer is járt nála a halottlevélért, de ő nem adta ki. Megállapította a rendőrség, hogy Kustján lakása az orvosától tíz percznyi járásra van s Kustján ezt az utat kocsin egy óra alatt tette meg. Nagy zavarában nem tudta megmondani a kocsinak az orvos lakását s folyton más és más címet mondott. Amikor végre eljutottak a házba, Kustján csak nagy nehezen talált az orvos lakására. Kétségtelennek tartják, hogy Kustján azért sürgette annyira a halotti levelet, hogy a biztosítási díjat felvehesse. Néhány nappal előbb halt meg a Fény-utca hatodik számú házban egy hetvenkét éves ember, aki biztosítva volt s a biztosító-társaság a családának halotti levél alapján azonnal kifizette a biztosított összeget. A gyilkosságot valószínűleg sietette a Ganz-gyár igazgatóságának az az utasítása, hogy Kustján vagy hagyja el a lakást, vagy Hajnalnak mondjon fel. Az igazgatóság ugyanis nem tűri meg, hogy a telepén lakó munkások ágyrajárót, vagy albérlőt tartsanak. A dolog tehát sürgős volt. Kustjánék nem akarták, hogy Hajnal elköltözzék tőlük s ne ők kapják a vagyont.

— **A cettinjei bombapör utójátéka Cattaróban.** Cattaroból jelentik a Kel. Ért.-nek: A cettinjei törvényszék szombaton tárgyalta a cettinjei bombapörben gyanúsított osztrák alattvalók ügyét. Az esküdtek az összes vádlottakat felmentették. Érdekes, hogy a montenegrói kormány annak idején a vádlottaknak a kiadatását kérte, amit az osztrák kormány természetesen megtagadott.

— **Gould Anna esküvője.** Londonban ma volt Sagan-Talleyrand herceg esküvője Gould Annával, gróf Beni de Castellane elvált nejevel. Hír szerint az esketés ugyanabban a templomban történt, ahol a Toselli-pár megesküött.

Londonból jelenti tudósítónk: A polgári anyakönyvvezető előtt a Stranden ma volt Sagan herceg és Gould Anna polgári esküvője. A mátkapár kétfogatu bérkocsin jött az anyakönyvvezetői hivatalba. A kocsi eltévesztette a házszámot s néhány perczig tartott, míg megtalálta az előljárási épületet. Ott már igen nagy közönség és sok fényképész várta a hercegi párt, ami szemlátomást kellemetlen volt rájuk nézve. Sagan herceg arca elé tartotta czi-linderét, nehogy a fotografusok lekaphassák, de a menyasszony még csak el sem fordította fejét, bár rajta is meglátszott, hogy boszantja a dolog. A polgári esküvő nagyon rövid ideig tartott. Mikor az új pár kijött, már ezekre szaporodott a kíváncsi sokaság és Sagan herceg tola odva jutott nejevel a kocsihoz. A polgári tisztviselőtől a francia templomba hajtattott az új pár s ott volt az egyházi esküvő.

— **Szerkesztőváltozás.** A Nagybeccskereken megjelenő harminczhét év óta fennálló „Torontál” című politikai napilap szerkesztésében változás történt. A lap eddigi kitünő felelős szerkesztője, dr. Brájer Lajos ugyanis átvevén a „Fiumei Estilap” szerkesztését, megvált tisztétől s a „Torontál” felelős szerkesztője a lap eddigi helyettes-szerkesztője, a magyar zsurnalisztikának régi tagja, Somfai János lett. A lapot mellette, mint főszerkesztő dr. Brájer Lajos tovább is jegyzi.

— **A dieppei automobilverseny.** A dieppei automobilversenyen a hetedik fordulónál három német kocsi vezetett. A Geigel-czég kocsija, amelyet Harrison kormányzott, egy árokba esett. Harrison súlyos sebesüléseket szenvedett. Első lett Lautenchiäger (Mercedes) 6 óra 55 percz 43 mp. alatt, második Hemeri (Benz) 7 óra 4 percz 24 mp. alatt és Hanriot (Benz) 7 óra 5 percz 13 mp. alatt. Mindhárom németek.

A győztes által elért átlagos sebesség 111.5 kilométer. Londinieresben baleset történt, amennyiben a Cissac által kormányzott Panhard-kocsi felborult, Cissac és gépésze életüket veszítették.

— **Állat az emberben.** A würzburgi esküdszéken vérlázító erkölcsdráma tárgyalását kezdtek meg. Höfling György negyvenesztendő kovácsmester és két mostoha lánya, a huszonégyéves Nickel Johanna, meg a huszonegy éves Nickel Sarolta a vádlott. A vádirat a szörnyű cselekedetek egész sorozatával illeti őket. A kovácsmester 1900-ban feleségül vette özvegy Nickelét, aki fiát és két leányát vitte az új házasságba. A mostoha apa az akkor tizenhat éves Johannát szerelmi ajánlatokkal jldözte és a csábítás néhány kísérlet után sikerült. A viszonyból leánygyermek született, aki négy hónap múlva meghalt. A vizsgálat gyermekgyilkosságot alapított meg, amelyben mind a két fél vétkes. A második gyermek holtan született, amint kiderült, mindenféle bünsös manipulációk következtében. A csecsemő holttestét az igazságügyi palota kertjébe tették ki. Johanna harmadszor is anya lett és ezt a kisdedit kizárólag helyezésre a Mainába dobták. Még egymásután két gyermeket pusztítottak el és ezeket a hullákat a ház pinczéjében találták meg. Johanna sorsára jutott a nővére, Sarolta is, akinek első magzata a klinikán született és még most is él. A másodikat vízbefojtották. A kovácsmester vadállatiasan bán a feleségével, aki kénytelen volt tűrni, hogy mik történnek a leányaival. A törvényszéki tárgyalás a nyilvánosság teljes kizárásával folyik. A szombati nap a mostoha apa kihallgatásával telt el. Azzal védekezett, hogy gyengesége miatt nem tudott a két leány kísértéseinek ellentálni.

— **Esperanto kongresszus.** A negyedik esperanto kongresszust Drezdában fogják megtartani augusztus 16-tól 22-ig. A kongresszuson, valamint a vele kapcsolatos ünnepeken csakis esperanto nyelven fognak beszélni. Eddig kétezer kongresszista jelentkezett a világ minden részéből. A nagygyűlés a technikai főiskolában fog tanácskozni, előbb azonban istentisztelet lesz, szintén esperanto nyelven. Drezda városának tanácsa 24 hivatalnokát megtanítja az esperanto nyelvre, mert sok külföldi ember anyanyelvén kívül csak ezt a nyelvet beszéli. Ugyancsak esperanto nyelven színe kerül az „Ifigénia Tauriszban” című dráma, amelyet Reicher berlini színész fordított le.

— **Katonai autómobilverseny.** A Zeitz estillapja közli, hogy még e hónap végén katonai autómobilverseny lesz Berlin és Bécs, illetőleg Bécs és Berlin között, amelyben az osztrák-magyar és a német önkéntes autómobil-csapatok fognak résztvenni. A versenyben az osztrák-magyar közös hadsereg negyven vezérkari tiszttel lesz képviselve s ezek az autómobilokon Berlinből indulnak Bécsbe, míg a német katonai autómobilok kiindulási pontja Bécs. Az osztrák-magyar közös hadsereg autómobiljainak útját és feladatát a német vezérkar főnöke dolgozza ki, viszont a német autómobilok a közös hadsereg vezérkari főnökétől kapják az utasításokat.

— **Rudini haldoklik.** Rómában Rudini állapota ma annyira válságos lett, hogy az orvosok minden pillanatban várják a katasztrófát.

— **Elárasztott város.** Tokat városát, Sias vilajetben a megáradt folyóból kiömlő víztömeg elárasztotta. Számos középület és mintegy 600 más ház és üzlet rombadőlt. Az áldozatok száma hír szerint ezernél több. Ugyanazon vilajet Amasia nevű városában a tűzvész mintegy négyszáz házat és üzletet elhamvasztott.

— **Csaló kereskedő.** A rendőrség ma délután tartóztatta hitelezési csalás miatt Grünfeld Miksa pálinkamérőt. Grünfeldnek a Nap-utca huszonegyedik és a Boráros-tér hatodik szám alatt volt üzlete. Különböző gyárosoktól töménytelen pálinkát és sört vásárolt össze, természetesen hitelbe. Fizetni azonban nem akart senkinek sem. Mikor a hitelezők már nagyon szorongatták, Grünfeld az általa már valósággal prakszisba vett procedurához folyamodott. Tegnapelőtt estéről tegnapra virradó éjszakán levette az üzlete felett diszjelző czégtábláit és helyettük apósát, Holczer Ignác vidéki bérlőjét tette föl. Másnap a Steinfeldi sörgyár budapesti képviselője, amelynek Löwy Mór Mátyás a tulajdonosa, számlát küldött Grünfeld Miksához. A czég megbízottját Grünfeld az üzletben fogadta és mikor megtudta, hogy miért jött, csodálkozó hangon jelentette ki:

— Kérem, az üzlet már nem az enyém. Csak nem gondolják, hogy én fizetek?!

A csalás híre gyorsan terjedt szét az érdekeltek között. Az első feljelentő a Steinfeldi sörgyár képviselője volt. Utána Zwack és Társa, Engel és Társa és a Tokaji cognac-gyár adta be ellene feljelentést a rendőrségen. Itt az ügyet Szentkirályi Béla rendőrfogalmazónak osztották ki, aki ma délelőttre megidézte Grünfeld Miksát és hosszas kihallgatás után fél kettőkor letartóztatta. Holnap kísérik át az ügyészségre. Apósát, Holczer Ignácot, csak holnap hallgatja ki Szentkirályi fogalmazó. A hitelezők kára körülbelül harmincezer korona.

— **Csaló szállótulajdonos.** Az Alsó erdősor-utca hatodik szám alatt levő Zöld koszoru-szálló tulajdonosa, Mayer Benedek, megszökött a fővárosból. A szökésre adósságai készítették. Ujabban mindenféle vállalkozásba fogott. Így a Baross-téren megnyitotta a Magyarországi-kávéházat, de ebbe is belebukott. Amikor azután már összezsugorodtak feje fölött a hullámok, akkor megszökött. Tegnapelőtt távozott el az Alsó erdősor-utcában levő lakásáról s azóta nem tért vissza. Távozása előtt Grün Edének, a hírhedt volt ügyvédnek levelet írt s arról értesítette, hogy öngyilkossá lett, mert az uszorások tönkretették. Mayer Benedek, akivel már több ízben volt baja a rendőrségnek, sok embert megkárosított kisebb-nagyobb összeg erejéig. Már eddig is több följelentés érkezett ellene a főkapitányságra, de a panaszosok száma még most nem teljes s így nem lehet tudni, hogy mennyi a kár. Mayer Benedek alkalmazottainak kauczióját is elsikkasztotta. Így a többi közt Smák Ferencz főpinczér nyolczszáz, Herczeg Ferencz főpinczér hatezer, Rappaud Éva szobaleány háromszáz, Vajda Sándor pinczér négyszáz koronáját vesztette el. A rendőrség azt hiszi, hogy Mayer Amerikába szökött s a levelet csak félrevezetésül írta. A rendőrség elrendelte körözését.

— **Pusztító orkán Firenzében.** Firenzében tegnap este igen heves vihar dühöngött jégesővel, számos ablak, gázlámpa és villamos ivilámpa elpusztult. A „Nuovo Giornale” szerint sokan megsebesültek. Bagnoa Ripoliban jégeső elpusztította a mezőket.

— **Bérmozgáalom az Ungaro-Croatiánál.** Az Ungaro-Croata gőzhajós-társaság igazgatósága a kapitányok és gépészek 8—8 tagu küldöttsége előtt végleges határozatát kihirdette, amely szerint a fizetést nem emelheti, de csekély mérvben felemeli a szolgálati pótlékot. Betegség esetén három hónapig teljes és három hónapig félfizetést ad, évente 15 nappi szabadságot és később egyenruha-pausálét is nyújt az alkalmazottaknak. A kapitányok és gépészek az eredménnyel nincsenek megelégedve és holnap gyűlést tartanak.

— **Lemoine szökése.** A hírhedt gyémántesimáló furfangos szökéséről most Londonból a következőket írják nekünk: Lemoine, aki valószínűleg elváltotta a szakállviselőjét, a keleti pályaudvarról induló expressvonaton azonnal barátságot kötött a francia kormány egyik vele utazó küldöttjével, aki a francia külügyi hivatal irataival Konstantinápolyba utazott. A csaló Lemoinenek sikerült ezen előnyös ismeretsége révén utlevél nélkül átmenni a bolgár határon, sőt ezen összeköttetésének köszönhetően azt is, hogy a szófiai francia nagykövetségen d'Uzer nevű sógorának nevére utlevelet kapott. Szófiából aztán anélkül, hogy az ottani török hatóságnál látta-moztatta volna utlevelét, Budapestre jött, ahol két napot töltött. Lemoinenek azért sikerült oly könnyen Szófiából ismeretlenül tovább utazni, mert abban az időben, amikor ott neki kiállították az utlevelet, Párisban még nem is tudták, hogy megszökött. Az utlevelet ugyanis balkáni időszámítás szerint 4 óraker, tehát párisi idő szerint pont 12 óraker délben kézbesítették neki. Már pedig ismeretes, hogy a bíróság még csak egy órával utóbb, 1 óraker akarta Lemoinet szembesíteni Wernherrel. A francia diplomata, akinek társaságában Lemoine megszökött, szintén nem vádolható azzal, hogy a csaló szökését elősegítette volna. A párisi rendőrség azonban bizik benne, hogy Lemoine nemsokára mégis kézre kerül, mert csak 400 font sterling van nála, ami neki éppen nem sok. Rádásul még olyan országot választott, amelynek földrajzi helyzetét nem ismeri, sem a nyelvét nem érti és ahol a határokon annyi vizsgálatnak van kitéve.

— **Feleséggyilkos örült.** Balassagyarmaton Molnár Pál vármegyei hajdu feleségének nyakereit vásárral reggel hét óraker örülési rohamában zsebkésével átmetszette. A szerencsétlen asszony negyedóra múlva kiszvedett. Molnár már május óta nagyobb izgatottság volt észlelhető s a szomszédok valómása szerint az asszony többször panaszkodott, hogy férje éjszakánként gyakran kiugrott ágyából és dühöngött. A szerencsétlenség reggelén még csak szóváltás sem volt köztük, midőn hirtelen rohamában feleségét megölte.

— **Sven Heddin sorsa.** Sven Heddinről, a hírneves Ázsia-utazóról már hónapok óta semmi hír nem érkezett. A svéd külügyminisztérium ezért már hetek előtt érkezőbe lépett az angol és az indiai hatóságokkal, hogy Sven Heddin sorsa iránt érdeklődjék. Sven Heddin családja június 5-én levélben fordult az indiai alkirály titkárához, hogy a hatóságok mit tudnak a kiváló utazó eltűnéséről. A kérdezősködésnek s a kutatásnak eddig semmi eredménye nincs, úgy, hogy családja komolyan aggódik, hogy Sven Heddint valami szerencsétlenség érte.

— **A megvadult bivaly.** Ma délután három óra tájban a schönbrunni kastély környékén a meidlingi kapu mellett veszett hajsza volt egy megvadult bivaly után, amely a meidlingi vágóhidról szabadult el és a Tivoli-utcán több gyermeket letaposott. Szerencsére a gyermekek csak jelentéktelenül sebesültek meg. A vad bika a Zeno-utcán át rohant tovább és megint több gyermeket és üldöző férfit fellökött. Sehogys sem sikerült a megvadult állatot befogni. A schönbrunni uton felborított egy egyfogatú bérkocsit és tovább rohant. Így jutott a lovassági gyakorló-térre, ahol több rendőr már várta kivont karddal. Vakmerően elébe álltak és mind a két szemét kiszúrták, de a bika feltartóztatlanul száguldott tovább, noha fejéből patakozott a vér. A Wipplinger-Thornál rendőrök revolverből többször löttek a tájékozó állatra s közben néhány teherkocsit úgy állítottak fel, hogy a bika ne szabadulhasson. Így bekerítve, hurkot vetettek rá és sikerült lábait megkötöni, azután visszavitték a vágóhidra.

— **Orosz parlamenti affér.** Pétervárról jelentik, hogy az első parlamenti affér siralmas fiaskövél végződött. Ma reggel három óraker kellett volna pisztolypárbajt vívnia Porgament képviselőnek Markowval Udelnában. A felek éppen felállottak egymástól 25 lépésnyi távolságban, a vezető segéd megtöltötte a pisztolyokat és már kezükbe adta a párbajozóknak, mikor rendőrség jelent meg, a pisztolyokat elkobozta és a párbajt megakadályozta. Ez mind előre látható volt, mert már tegnap a város apraja-nagyja tudta, hogy mikor és hol lesz a párbaj.

— **Zavargó diákok.** Zadarból jelentik, hogy a dalmát fővárosban ismét zavargások folytak le abból az alkalomból, hogy a dalmát diákok ünnepeget rendeztek az iskolai év végeztével. Az egyik tüntetés a tanítóképző intézet abszolviólt hallgatóinak az évzáró ünnepe alatt folyt le. A hallgatók Arbanasiban, a Grand Hotel szállodában mulatságot rendeztek, ezt azonban az olaszok megzavarták és a diákokat inzultálták. A Cosmacendi kávéház előtt a tüntetés erekedéssé fajult és két prepartidistának székkal bevették a fejét. A rendet végül is a csendőrség állította helyre. Ugyanez történt az olasz gimnázium tanulóinak az ünnepe alkalmával is. Az olasz diákok az éj folyamán bejárták a várost, mindenütt lármás jeleneteket rendeztek, a horvát politikusokat macskazenével és fülsiketítő lármával ébresztették fel. A botrányos jelenetek világos reggelig tartottak. Villi főhadnagy, aki a lármát megsokallta, egy dézsa vizet öntött a zajongók nyaka közé, reggel pedig csendháborítás miatt feljelentette a rakoncztalan diákokat. Másnap aztán a térszene alkalmával az olaszok tüntetést rendeztek a főhadnagy ellen, aki egyébként olaszbarát érzelmeiről volt ismeretes.

— **Égő tárnák.** A szociáldemokrata Gies közli, hogy Oil-Cityben a tűzvészt nem villámcsapás, hanem gyújtogatás okozta. A gyújtogatással a tulprodukcziót akarták megakadályozni. Oil-City tárnái június 30-a óta nincsenek biztosítva, mert a krakkói biztosító társaságok nem akarták elfogadni a biztosítást. Boriszlávból ma különvonaton sok magasrangú hivatalnok érkezett, hogy meggyőződést szerezzen a kár nagyságáról.

Oil City nafta még ma is ég és legalább két hétig fog tartani, a tűzvész. Ebben a tárnában a tűz eddigelé negyedmillió kárt tett, a többi tárnákban körülbelül 90.000 koronára becsülik a kárt.

— **A máramrosszigeti tüszű.** Ujfalu Gézá várnagy Máramrosszigeten tüszűben meghalt. Most a közpórházban heten fekszenek tüszűben, akiket a megyeházáról szállítottak be. A városban nagy az izgatottság.

— **Merénylő bányamester.** Remenyik Károly salgótarjáni főmérnököt ma Hankován Kraczon János bányamester orozva meglötte. A főmérnök sebesen sulyos. Gyógyítás végett fölszállították egy budapesti szanatóriumba.

— **Halál fürdés közben.** Ma délután Vékey Zoltán törvényszéki bíró hosonnevű fia többedmagával a szabad Dunában fürdött, miközben az ár hirtelen elkapta s társai szemeláttára a vízbe fulladt. Ifj. Vékey Zoltánt csak holtan találták meg.

— **Ártatlanul a börtönben.** Rastenburgban retentő bírói tévedésnek jutottak a nyomára. Lichit földbirtokos és neje hat évig voltak ártatlanul börtönbe zárva. Egy éjjel házuk lángok martaléka lett, amiért gyújtogatás miatt gyanuba fogták és elítélték őket. Most végre jelentkezett az igazi tettes, bizonyos Mjeyg, ki most is börtönben ül valami gonoszta miatt.

— **Házasságok.** Dr. Grün Armin július 12-én (Baross-utca 4. sz. II. em. 12.) tartja esküvőjét Schein Irmussal.

Dr. Szirmai Vidor bajai ügyvéd eljegyezte Pálmai Annust Apostagon.

Biedermann Győző jegyet váltott Budapesten Kellei Arankával, Keller Arnold Máv. felügyelő leányával.

Teilléry Gyula, a Szepesi Lapok szerkesztője tegnap vezette oltárhoz Haltenberger Mátyuskát, Haltenberger Rezső szövőgyáros leányát.

— **Nászajándékok.** jegygyűlrik legelőnyösebben Polgár Kálmán műórák ékszertelepén, Budapest, VII. Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmelve küldetik.

— **Ellopott pénzeslevél.** A Magyar-Horvát Hajós-társaság „Velebit” nevű gőzösn, Zengből jövet, a postaszákból egy 1230 koronás pénzeslevél eltűnt. A rendőrség és a budapesti és zágrábi postaigazgatósági kiküldöttek megállapították, hogy a lopás még Zengben történt.

EGYETERTÉS

Szerencsétlenül járt artlisták. Ismeretes az a tény, hogy az arlistáknak működésük közben legtöbbször az életük is kockán forog és valóságos csoda, hogy minden nap épen mennek ki a cirksusz porondjáról. Tegnap este a Beketow-cirkuszban két artista járt szerencsétlenül. A Mariani zenébőhőzők a saját hegedűjüket mellett végezték veszedelmes halálugrásaikat, amikor a fiatalabb bőhőző, Mariani Hugó egyszerre leesett, még pedig oly szerencsétlenül, hogy jobb karját könyökben eltörte. A bátor fiú egy jászó nélkül ment ki a köröndből s a közönség meg sem tudta, hogy mi történt. Az öltözőben a mentők bekötötték és elvitték a Róth-féle szanatóriumba. Félórával később Fontana Caesar műlovar, amikor a száguldó lóra akart felugrani, egy kicsit tulugrott azon és oly szerencsétlenül bukott fejfel a körönd korlátjának, hogy eszméletét veszítve, terült el a földön. Fontana felesége, aki mikor látta férje szerencsétlenségét, élesen sikoltott és utána összeesett. A férjet és feleségét is a mentők vették ápolás alá.

Halálozások. Zúsz János e hó 1-én Karlsbadban hirtelen meghalt. Holttestét Szarvasra szállították s ott temették el az egész város társadalmának nagy részvéte mellett.

Vidovich Antal nyugalmazott utbiztos, volt megyebizottsági tag, a kisvárdai róm. kat. egyháztanács tagja július 5-én életének 70-ik évében hosszes szenvedés után elhunyt Kisvárdán.

Pap István nyugalmazott pénzügyi tanácsos, a budai ág. hitv. ev. egyházközség presbitere meghalt. Az elhunyt 1848/9. évi szabadságharc idején főhadnagy volt és mint ilyen Pulszky mellé került hadsegédi minőségben. Később mint dandársegéd részt vett a branviszkói ütközetben vett részt, majd Guyon hadtestében a felsőmagyarországi hadjáratot végigküzdötte. Világosnál azok között volt, akik a fegyvert kénytelenek voltak letenni. Az elhunytban Pap Elek pénzügyminiszteri miniszteri tanácsos és Pap Henrik festőművész, az iparművészeti iskola tanára édesatyjukat gyászolják.

Amerikai Park = Ós-Budavára. Soha Budapestben olyan óriási és magas színvonalon álló műsort még nem mutattak be, mint a park Variétéjében és a Moulin-Rougeban. Hasemann Rikárd, a világ-hírű vadállatidomító izgalmas és csodaszép idomítása minden képeletet felülmul. A közönség valóságos gyönyörködik remek állatpéldányain, amelyek közel 300.000 koronát reprezentálnak. Johnson et Dean Chorin bájos dalával, Edler Guszti és György alpesi kettősükkel szórakoztatják a közönséget. Pompások: a 14 Georgia Picanninies, a Les 4 Faralonis, a 12 Godlevszky orosz, a 10 Bonowska lengyel táncsoport, Jesta és Jeker amerikai bohócok, Les 3 Freidard francia hasbeszélők, Reros légkirályok, Rosso Thidget amerikai boxolók stb. A honvédszenekar vonóhangversenyét Bachó őrmester vezeti. A Variété este 7/10 órakor kezdődik.

Gyors- és teheráru felvételi hely Budapest Lipótvárosban. A székesfővárosi közönség nagy része nem bír tudomással arról, hogy a magyar kir. államvasutak igazgatósága már évekket ezelőtt „Budapest lipótvárosi városi iroda” czimén irodát rendezett be a Lipótvárosban — Arany János-utca 21. sz. alatt — ahol a vasuton elszállítandó gyors- és teherárak 1000 kg. súlyig feladhatók, melyekről végleges átvételi elismervények (feladási vevények) szolgáltatnak ki. Terjedelmes, tűzveszélyes és oly áruk, melyeknek vasuton való szállítása különös feltételekhez van kötve, a felvétel alul ki vannak zárva. Hivatalos órák hétköznapokon reggel 8 órától 12 óráig és d. u. 2 órától 7 óráig vannak megállapítva, a törvényes munkaszüneti napokon azonban az iroda nincs nyitva. Az ezen városi irodában feladott áruknak az illető pályaudvarokra való kifuvarozásáért következők illetékek számítatnak fel: a) gyorsárúkért: 10 kg. súlyig 30 fillér, 10—50 kg.-ig 60 fillér, minden további 50 kg.-ért 50 fillér; b) teherárúkért: 50 kg.-ig 60 fillér, minden további megkezdett 50 kg.-ért 40 fillér. Kivánatra a szállítványok csekély díjazásért a fő- és székfőváros IV—IX. kerületéből a lakásról ezen városi felvételi irodába is elszállítatnak.

Zászlók, czimerek minden kivételben kaphatók Linharti színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII. Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

Fodor-léle vivóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vivóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

Bőrbajok, hajhullás és kopaszság sokszor évekig makacsul dacolnak minden orvosi kezeléssel. Dr. Hönig Izsó elektroterápiai intézetében (Károly-körút 24.) magas feszültségű árammal (D'Arsonvalisatio) kék fényvel és Röntgen-sugarakkal lesznek ezen és hasonló természetű betegségek teljesen fájdalommentesen és kényelmes módon (mert az áram a ruhán keresztül is hat) sikeresen kezelve.

Nyilt-tér
 Az orvosok köröttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)
Vérgyógyítás.
Hemopatia
 Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható köcsvény-, asztma-, görválykór-, szív-, idült gyomor-, bél- és idegbajokban (neurasthenia) és némely fontosabb bőrbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szélhűdés és elmezavar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most ez a leg teljes gyógyulással számol be.
 E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének **Dr. Kovács J.** egyet. orvosnak (Homopatia) rendelése van Budapest, V. Váci-körút 18. szám alatt.
 Rendelés naponta 9—1-gig és 3—6-gig. Díjazott levélre válaszol. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Hazai termék! Hazai termék!
AGNES-Forrás
 Elsőrendű természetes szénsavas natrontartalmú ásványvíz.
 Ideges gyomorba, legeső-, tüdő-, gyomor- és bőrbajok, csontritkulás, vese- és hólyagbántalmak esetében kitűnő eredménnyel használható, kellemes borvíz. 1 1/2 literes üvegekben 42 fillér. — Üres üvegekért 8 fillér térül vissza.
 Mindenütt kapható. A forráskezelőség.
 Főiskola: **ÉDESKUTY L.** eszéki és királyi udvari szállítónál.
 Budapest: Erzsébet-tér 8. Telefon 16—82.

ÜSTÖKÖS
 a legjobb magyar vicclap
 Hetenként 20 oldal kacagtató tartalom, színesen illusztrált politikai és társadalmi karikatúrák
 Előfizetési árak:
 1/2 évre (jul.—decz.) 6 k. 1/4 évre (jul.—okt.) 3 k.
 Az „EGYETERTÉS” előfizetői részére:
 1/2 évre — 4 kor. 1/4 évre — 2 kor.
 kedvezményes előfizetés.
Figyelem! A ki most felévre 6 koronával előfizet, INGYEN kapja meg az 1907. évi teljes bekötött évfolyamot. (700 oldal vice, kép stb.) **Czím: ÜSTÖKÖS — Budapest**

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) A Népszínház sorsa. A Népszínház átadása ügyében, mint értesülünk a Népszínház-bizottság még e hét végén fog foglalkozni, amikor végleg eldől majd a színház sorsa. Ma különben a valós- és közoktatásügyi minisztériumban értekezlet volt, amelyen résztvettek Apponyi Albert miniszter, Csathó Kálmán miniszteri titkár, a színészeti ügyek előadója és dr. Hets Ödön a Nemzeti színház és Operaház ügyésze. Ez az értekezlet állítólag a Népszínház átvételének módozatain kívül, a tagok kártalanításának módjával is foglalkoztak.

A Népszínház kisajátítása ügyében oly hírek szivárogtak ki, amelyekről kitűnik, hogy a kisajátítás czíméje dr. Molnár Viktor államtitkáré volt, aki június 29-én magához kérte Mader Rezsőt és Bálint Dezsőt. Ezek az első intrádára kijelentették, hogy hajlandók átadni a színházat. Arra a kérdésre, hogy mennyi kártérítést követelnek, az igazgatók kijelentették, hogy számadást kell előbb csinálniok. Most a tagok kétszáznyolcvanhat szerződése ott fekszik a minisztériumban, ezekből kitűnik, hogy a színészeknek hat havi felmondásra feljöttlen joguk van. A miniszter addig egy krajczárt sem fizet ki a bérlőknek, amíg nem igazolják, hogy mindenkit méltányosan kielégítették. Egészen más azoknak a helyzetek, akik már felvették végkielégítésüket. Ezek nem követelhetnek semmit, mert velük jogi injuria nem történt s ezért

kérelmüket nem is veszik figyelembe. Mader Rezső leltárilag tartozik kimutatni, hogy akár saját, akár kölcsönpénzből mennyit fektetett bele a színházba és ezt az összeget az állam kifizeti neki. A színészek végkielégítésére háromszáznegyvenháromezer korona fordítatik. Ezenkívül kártalanítás fejében, amíg a Nemzeti Színház a Népszínházban játszik, Mader Rezső évi tizenötezer koronát kap.

Az elsőrendű színészek közül sokan nincsenek benn a végkielégítési lajstromban, állítólag ezeket Bálint tovább fogja játszani, de hogy hol, az még talány.

Színházi körökben különben most az a hír járja, hogy már öszre új operettszínház készül, amennyiben valamely alkalmas helyet átalakítanak színházzá. Hogy ki vállalkozik e tervre, arról különféle nevetek említenek.

A Pol. Ért. szerint a Nemzeti Színház igazgatósága átnyújtotta dr. Bárczy István polgármesternek azt az átiratot, amelyben a népszínházi bérlet átruházását kéri.

(*) Megoperálták Ujházyt. Megirtuk, hogy Ujházy Ede karlsbadi kurája után hazaérkezve, szemoperációnak készült magát alávetni. A műtét megtörtént és fényesen sikerült. Dr. Grósz Emil egyetemi tanár, az országos híriú kitűnő szemorvos, a szemészeti klinikán távollította el a szürke hályogot a mester jobb szeméről. A nagy művész férfias bátorsággal állotta ki a műtétet, mely után természetesen még ki-mélnie kell magát. A szeretett „mestert” tömegesen keresik föl pályatársai és tisztelői s örömmel viszik szes a hírt, hogy a közönség dédelgetett kedvence már túl van minden veszélyen és néhány hét múlva újra legeltetheti meggyógyult szemét a sétáló hölgyeken.

(*) Magyar művészek Londonban. A gróf Lónyay Elemér elnöksége alatt álló londoni magyar egylet (Society) meghívására egy kis művészársaság indul Londonba 18-án, hogy az egylet által 21-én a magyar kiállítás területén rendezendő nagy hangversenyen résztvegyen. A kiránduló társasághoz csatlakoztak: Pálmay Ilka, Márkus Emilia, Török Irma, Szirmai Imre, Király Ernő és Marton Géza karmester. A művészeket Szirmai Imre vezeti és Londonban élő hazánkfia, Felbermann Lajos fogadja. Az igazi művészi czélt szolgáló kirándulást a kultuszminiszter erkölcsi és anyagi támogatásban részesíti.

(*) A Petőfi-család sírja. A legnagyobb magyar költő a segesvári csatásikon aluszta örök álmát. A Fehérmezőn átsuhanó szellőben véli fölsimerni Petőfi Sándor sóhaját a nemzeti kegyelet, de nem ismeri azt a hat láb hosszú helyet, amelyre letehetné hálakoszorút. A Petőfi-Társaság most azon fáradozik, hogy legalább a költő családtagjainak hamvait egyesítse egy közös sírban. Petőfi Sándor szülei, továbbá neje Szendrey Julia és fia Petőfi Zoltán a kerepesi-uti temetőben nyugosznak. A tanács, a társaság megkeresésére készségesen engedte meg, hogy e hamvak exhumáltassanak, közös sírban alá temetessenek, s följéje méltó emléket emeltessek. Az erről szóló hivatalos átirat a következőket mondja:

A tanács a halhatatlan nagy költő emléke iránt való kegyelele jelűl készséggel hajlandó a Petőfi-Társaságot nemes törekvésében támogatni s ugyanazért a kerepesi-uti temetőben az a/5—4—41. számú sírhelyen eltemetett Petrovits István és neje, a 26—10—22. számú sírhelyen eltemetett Szendrey Julia és a 25—17—14. számú sírhelyen eltemetett Petőfi Zoltán földi maradványainak közös sírban alá való át-helyezésére a kerepesi-uti temetőben az 1/17. sírhely-táblában a baloldali sírboltokkal szemben levő kettős sarok-diszírshelyet bocsátja a Petőfi-Társaság rendelkezésére, ama kiválatom kifejezése mellett, hogy a kettős sírhely egyik részében egy koporsóban Petőfi Sándor szülei, a másik részében pedig, ugyancsak egy koporsóban Petőfi volt neje és Zoltán fia földi maradványai helyeztessenek el és a kettős sírban fölé méltó síremlék állíttassék.

A Petőfi-Társaság elnöksége köszönő iratot intézett a tanácshoz.

(*) Világosan színészhangversenye. Alpár Irén, a Vigaszínház volt tagja, egy súlyos betegség következtében elvesztette mindkét szemévilágát. A szerencsétlenül járt művésznő azonban ma sem tud lemondani a rajongásig szeretet színpadról. A nyár folyamán több furdőhelyen hangversenyt rendez. E hó 16-án, csütörtökön Bártán tart hangversenyt a furdőszalon nagytermében. A hangverseny számait a világtalan művésznőn kívül a furdő előkelő vendégeinek sorából állította össze a rendezőség. Az érdekes hangverseny iránt a furdővendégek között nagy az érdeklődés annál is inkább, mert köztudomású, hogy a művésznő e hangversenyek jövedelméből tartja fenn magát.

Szerda
 (*) L...
 fappal! Ig...
 zónsége I...
 hölgyek
 mögöttük
 remeklése
 az előadá
 gésére lát
 s beletör
 szinpadon
 darabot i
 szerint —
 hölgyek
 lapjukat
 fiak, mon
) (Fe
 jelentése
 betegsége
 tifusz 4.
 difteritisz
 gyuladás.
 Halálozás
) (A
 gyar Eve
 senybizot
 regattára
 I. Ny
 budapesti
 Róbert (a
 Károly (a
 Szomias
 Imre, Sch
 Jesze Kál
 beny Gyé
 dapesti e
 dr. Lévy
 Kunstárte
 Emil kori
 (skiff) ve
 Vilmos. 2
 — III. R
 nyossal j
 radt.
) (A
 Országos
 czon orsz
 következő
 I. Vá
 seny, vid
 zős oszt
 Tisza Ev
 Váci Sp
 II. F
 I. Neptun
 Egylet. 3
 III. J
 seny, legi
 2. Neptun
 IV. S
 jöknak. 1
 Evezős E
 V. K
 lánkos ha
 Sportgy
 Egylet. a
 Tisza Ev
 nevezett
 sz. versen
 evezős o
 Lawm
 Angol és m
 Hitelesítet
 Fagyalt es
 dökke való
 magnesium
 KERTÉS
 Regg
 Szasz
 mak és

(*) **Le a kalappal!** Természetesen: **le a női kalappal!** Így kiáltozott a prágai német népszínház közönsége Dirkens Annie vendégszínház alatt. A prágai hölgyek ugyanis kalaposan járnak színházba és a mögöttük ülő férfiak gyönyörködhetnek a masamódok remekelésében. A demonstráció akkora volt, hogy az előadás félbeszakadt és csak a rendező könyörgésére látták be a férfiak, hogy — ők az okosabbak, s beletörődtek sorsukba. Említésre méltó, hogy a szinpadon „Hogyan hódítsuk meg a férfiakat” című darabot játszották. Ehhez, a prágai nők — a fentiek szerint — nem értenek, s tanulhatnának a budapesti hölgyektől, akik már évek óta megszokták, hogy kalapjukat a ruhatárban hagyják, s akik előtt, mi férfiak, mondjuk magunknak: **Le a kalappal!**

FŐVÁROS.

(*) **Fertőző betegségek.** A tisztí főorvosi hivatal jelentése szerint az elmúlt héten a következő fertőző betegségek fordultak elő a főváros területén: hasi tifusz 4, kanyaró 59, vörheny 44, szamarhurut 5, difteritisz és gégegyulladás 16, bányahimlő 12, fültőgyulladás, egyiptomi szembetegség 13, veszettség 1. Halálozás: kanyaró 1, vörheny 7.

SPORT.

(*) **A budapesti folyamregatta nevezése.** A Magyar Evezős-Egyletek Országos Szövetségének versenybizottságához a július hó 19-iki budapesti folyamregattára a következő nevezések érkeztek be:

I. Nyolczevezős verseny kormányossal. I. Duna budapesti e. e.: Erdélyi Jenő, Patak Hugó, dr. Sárosi Róbert (álnév), Gluzek Ferencz, Szanyi Odón, Huszár Károly (álnév), Bánó Manó, Herczegh Béla v. ev., Szomjas János korm. 2. Pannonia e. club: Szukovathy Imre, Schärtin György, Daday Dezső, Józsa László, Jesze Kálmán, gy. Szász Sándor, Németh Ernő, Szében György v. ev., Rans Lajos korm. 3. Sirály budapesti e. e.: Iványi Emil, Oppler Pál, Jacobi Olivér, dr. Lévy Jenő, Kann Zsigmond, Kanitz Emil, dr. Kunstädter Andor, Schwartz Imre v. ev., dr. Oppler Emil korm. — II. A Duna evezős bajnoksága. Egyes (skiff) verseny. I. Nemzeti Hajós-Egylet: ifj. Graf Vilmos. 2. Neptun budapesti e. e.: Mészáros József. — III. Rákospalotai díj. Négyevezős verseny kormányossal juniorok számára. Nevezés hiányában elmaradt.

(*) **A váci regatta.** A Magyar Evezős Egyletek Országos Szövetsége július hó 12-én rendezte Vácson országos evezős versenyt. A versenyekre a következő nevezések érkeztek:

I. Váci hölgyek díja. Négyevezős, palánkos verseny, vidéki egyleteknek. I. Váci Sportegylet evezős osztálya. 2. Temesvári Csónakázó Egylet. 3. Tisza Evezős Egylet. 4. Esztergomi Hajósegylet. 5. Váci Sportegylet evezős osztálya.

II. Felső dunai díj. Egyes verseny, legjobb hajók. I. Neptun Budapesti Evezős Egylet. 2. Sirály Evezős Egylet. 3. Nemzeti Hajósegylet.

III. Jubileumi emlékversenyt-díj. Négyevezős verseny, legjobb hajók. I. Duna Budapesti Evezős Egylet. 2. Neptun Budapesti Evezős Egylet.

IV. Szövetségi díj. Egyes verseny, palánkos hajóknak. I. Neptun Budapesti Evezős Egylet. 2. Sirály Evezős Egylet. 3. Nemzeti Hajósegylet.

V. Komárom város díja. Négyevezős verseny, palánkos hajóknak, vidéki egyletek részére. I. Komáromi Sportegylet evezős osztálya. 2. Temesvári Csónakázó Egylet, az I. sz. versenyben nevezett csapata. 3. Tisza Evezős Egylet, Szolnok, az I. sz. versenyben nevezett csapata. 4. Esztergomi Hajósegylet, az I. sz. versenyben nevezett csapata. 5. Váci Sportegylet evezős osztálya.

Lawn-tennis, Football, Diabolo.

Angol és magyar sport és nyári játékok. Lawn-tennis felszerelések. Hitelesített athléti sportcizmek. Tornaszerek. Uszók övek. Fagyalt és szodagok. Hinták és nyugvógyánok. Nyaratokba és fürdőkhöz való szőkegélű cizmek és szórakoztató játékok. Lampion magnesium lámpa. Tombola. Ajajgyökér ingyen

KERTÉSZ TÓDOR, BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR

Aki az Odolt következtelen mindennap használja, az a tudomány mai állása szerint a képzelt legjobb fog- és szárpótlást gyakorolja.

TÖRVÉNYSZÉK

§ **A bíróság lőréből.** A király Seress Ferencz nagybútyini és Osztrich Mihály bonyhádi járásbíráknak, Pap Jenő déval, dr. Girtler Aladár trencsényi, Szendrői Geőcze Bertalan miskolci és Pottyondi Géza lugosi törvényszéki bíráknak, Sárkány Gyula czeglédi, Segesdy Ferencz balatonfüredi és dr. Hegyessy Győző medgyesi járásbíráknak, dr. Sarvay János nyiregyházi törvényszéki bírónak, dr. Vajda József csornai és Wéber Ferencz szegedi járásbíráknak, Safáry Kálmán szolnoki törvényszéki bírónak, Simon Ákos battonyai járásbíró, végül Erdős József budapesti és dr. Jahn Frigyes brassói törvényszéki bíráknak az ítélőtáblabírói címet és jelleget adományozta, Fekete Sándor szatmárnémeti törvényszéki jegyzőt a borosjenői, Oláh Bélát, a temesvári ítélőtáblánál alkalmazott bírósági jegyzőt a fogarasi, dr. Hatiegán Emil bánffyhungyadi járásbírói jegyzőt pedig a nagyilondi járásbíróhoz albirákká kinevezte, Uy Sándor németújvári járásbíró, a győri, Svarcz Lajos óradnai járásbíró, a balászfalvi és Csizsér Gábor hátszegi járásbírói albirónak a szilágysomlyói járásbíróhoz saját kérelmükre leendő áthelyezését megengedte.

§ **Az Offenthürl-família.** Régi ismerőse már a törvényszéknek az Offenthürl-család. Ma a vádtanácsot foglalkoztatta a familiának egyik ügye, amely a múlt hónap 15-én történt a hetedik kerületben. Offenthürl Salamon néma zsebtolvaj, miután ittassága miatt több vendéglőből kiutasították, nyitott zsebkésével hadonászva ment végig a Dob-utcán. A járőrök megriadva tértek ki a garázdálkodó ember elől, míg végre Csavajda István, 1193. számú rendőr lefogta és be akarta kisérni. Az István-téren azonban találkoztak a csavargó atyjával, Offenthürl Mózes esernyőkészítővel és bátyjával, Lipóttal, akik rákiáltottak a fogolyra:

— Salamon, ne hagyd magad!

A csavargó erre zsebéből egy másik zsebkést rántott elő és a rendőr felé szurt, aki azonban elhárította a döfést. Erre, mint adott jelre, mind a három Offenthürl rátámadt a rendőrré, majd a segítségül érkezett Kander Géza és Német VIII. János rendőrökre. Hosszu ideig tartott a küzdelem, míg végre a rendőrök ártalmatlanná tették az egész családot. A rendőrség mind a három Offenthürl le tartóztatta s hatóság ellen való erőszak büntette miatt megindult ellenük az eljárás. A vádtanács ma mindhármukat vád alá helyezte, de egyuttal elrendelte Offenthürl Salamonnak és Lipótnak szabadlábra helyezését.

§ **A lemergi betörőbandák.** Lembergben az esküdtek verdiktje alapján a törvényszék ma Vasinski Ede vádlottat, a betörőbanda fejét, emberölés és lopás és egyéb büntettek miatt tíz évi súlyos börtönre és ennek kitöltése után az országból való kiutasításra ítélte. A többi vádlott közül Vladislava Vascinszka asszonyt egy évi börtönre, Adamszkit nyolcz évi súlyos börtönre, öt további vádlottat öt hónaptól öt évig terjedő börtönbüntetésre ítélte és négy vádlottat felmentettek.

KÖZGAZDASÁG.

Magyar lovak Németországban.

Berlin, július 6.

Magyarországon most a kormánytól kezdve mindenki, akinek csak módjában áll, vállvetve törekszik a gazdasági önállóság előkészítésére. Ennek egyik főfeltétele, hogy kivitelünk számára új piacokat tudjunk biztosítani, mert az önálló vámterület életbelépesével az osztrák piacról legalább részben — máj csak tisztán gazdasági okokból is — le kell mondanunk. Azonfelül Ausztria nem fogja elszalasztani az alkalmat, hogy termelésünk külföldön való értékesítését minden rendelkezésére álló eszközzel megnehezítse. Ilyen körülmények között nem lehet eléggé örülni egy akkora fogyasztó-terület megnyitásának, mint aminőt a berlini piac megszerzése helyez kilátásba. Ugy látszik a magyar lovak jól megérdemelt hírnévnek örvendenek idekűnn, mert az itt igen előnyösen ismert Centralstelle für Pferde-Zucht und Handel Kommandit Gesellschaft Berlin N. W. Schiffbauerdamm 21 igazgatója azon gondolattal foglalkozik, vajjon nem lehetne-e Magyarországból jó igás- és luxus-lovakat eladás végett bizományba kapni. Berlinben s általában Németországban t. i. a kincstár 1200 márka átlagért fizet egy legénységi remon-tárt és ez adja meg a lovak áralakulásának bázisát. Az igás-lovak átlagos vételára 1000—1200 márka, azaz 1177—1412.40 korona; angol félvér hátslovaké 1500 márka, azaz 1765.50 korona; egy pár összeálló jukker kocsilóé 2000—3000 márka, azaz 2354—3531 korona. Ezen átlagárak a jó középminőségű lovakra vonatkoznak, elsőrendű anyagnál nagy árhullámzások vannak és igen magas, ugynevezett „Liebhaberpreis“-okát is fizetnek. De az itt feltüntetett átlag-árak is körülbelül 20 százalékkal haladják meg a megfelelő magyarországi lóárakat.

Törvényszéki hites könyvszakértő 1908. január 6-án kiállított tanúsítása szerint a társaság rövid fennállása alatt „565.154-márkát, azaz 665.186.30 koronát kapott tisztán lovak vételárért, habár a német birtokosok és lötenyésztők inkább nehezebben eladható, kisebb-nagyobb hibával bíró lovak eladásával bízták meg.” Ennek dacára sikerült nagyszámu és valóban előkelő emberektől származó elismerő levelek tanúsága szerint, a bizományba kapott lovakat átlag két héten belül, rendszerint jóval a gazda által megszabott áron felül eladni.

A magyar lovak jó híre, a főleg dél-német lókereskedők részéről irántuk nyilvánuló kereslet — mert ezek már több ízben akartak magyar lovakat a társaság utján beszerezni — és éppen az a körülmény, hogy német részről gyengébb minőségű lovak eladásával kellett bajlódni, érlelték meg a társaság vezetőségében azt a gondolatot, hogy jóminőségű magyar lovak eladását kezdjék forszírozni. Természetesen jó anyagot kell szállítani, ha azt akarjuk, hogy a lovak gyorsan és magas áron keljenek.

A gazdaközönségnek érdeke jó lovakat küldeni, mert ezek hamarabb kelnek el, kevesebb istálló-költséggel és magasabb áron. A társaságnak is érdeke, mert habár nagy istállókkel rendelkezik is, ha gyorsabban és magasabb áron kél el a ló, nagyobb a forgalom és ugyanazon idő alatt több és magasabb jutalékot kap. (Nem %-ot, hanem összeget.) Már pedig tartós üzleti viszony csak ott keletkezik, ahol mindkét fél megtalálja a maga számadását. Az eszme gyakorlati kivitelét a következő alapon lehetne megvalósítani: A társaság magyarországi képviselőket állítana fel, mely a bizományba adandó lovakat megvizsgálná, hogy előre kizárassanak az olyan példányok, melyeknek rendes áron való eladása előreláthatólag nehézségekbe ütköznék, vagy túlhoszu időt venne igénybe és így a vám-, szállítási- és istálló-költségek levonása után nem juttatnak megfelelő nyereséget az eladónak. Nagyon értékes lovakat

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomorhajosok-nak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza
Kis üveg 40 fillér.
Nagy üveg 60 fillér.

egyedül is érdemes szállítani, középminőségűeknél azonban a költségmegtakarítás végett talán előnyösebb volna mindig egy vagonra való küldeményt feladni. A társaság képviselője rögtön értesítheti a tulajdonosokat az egy vagonra való 6 ló összegyűjtéről. A földművelésügyi miniszter, aki annyira szíven viseli a gazdák érdekét, bizonyára szívesen részesíti viteldíjkezdményben az exportálókat, ha nagyobb arányokat ölt a vállalkozás.

Az egyes lóra eső istállózás költsége: a) teljes ellátás naponta 3.60 m., azaz 4.24 korona; b) naponkénti állatorvosi vizsgálat (ha nincs is beteg ló az istállóban) és kezelés, a lovaknak a rendőrségi állatorvos részéről történő, kötelező havonkénti vizsgálata; balesetiótállási és járványbiztosítási díja az egész istállózás tartamára 9 m., azaz 10.59 korona. Ha egyes lótulajdonosoknak úgy tetszik, az eladási jutaléknak 6%-ról 10%-ra való felemelése ellenében a napi pensio árát 3.60 m.-ről 3.— márkára le szállítják. Én nem ajánlom az utóbbi módozatot és a következő két számítást, azt hiszem, nekem ad igazat:

Egy 3000 m. vételáru lónál:

1. 10 napi istállózás költsége 3.60 × 10 = 36 m.	
3000 m. után 6% eladási jutalék	180 m.
	216 m.
2. 10 napi istállózás költsége 3.00 × 10 = 30 m.	
3000 m. után 10% eladási jutalék	300 m.
	330 m.

Egy 1500 m. vételáru lónál:

1. 10 napi istállózás költsége 3.60 × 10 = 36 m.	
1500 m. után 6% eladási jutalék	90 m.
	126 m.
2. 10 napi istállózás költsége 3.00 × 10 = 30 m.	
1500 m. után 10% eladási jutalék	150 m.
	180 m.

Ha azonban, akár különböző lótulajdonosok is, egyszerre 6 lovat szállítanak, akkor minden ló után csupán 3.20 m. napi ellátási díjat kell fizetni, befoglaltatván ebben a fenti b) alatt felsoroltak ára is. Nyers, vagy félig belovagolt, vagy behajtott lovak teljes idomítása díjmentesen történik.

A társaság még abban a kedvezményben is részesítené az eladókat, hogy nagyon jó minőségű lovaknál, ha nem sikerül őket a megállapított áron eladni, az ellátási díjat napi 3.60 m.-ről 2.00 márkára szállítaná le; sőt esetről-esetre, az egyes eladóval történt megállapodás szerint, 6 heti eredménytelen kísérletezés után teljesen a saját költségén szállítja vissza a feladóhelyre.

A gazdaközönség maga tudja a legjobban, hogy egy futólagos vizsgálatnál szinte lehetetlen a lovak belső hibáit megállapítani, illetve észrevenni. A társaság képviselője által hibátlannak talált lónál esetleg két hét múlva egy kezdetleges stádiumban levő tüdőhájra, kehelességre, vagy szürke hályogra jönnek rá. Éppen azért abból a körülményből, hogy a társaság képviselője a lovat bizományba elfogadja, nem szabad azt a téves következtetést levonni, hogy a ló kifogástalan állapotban vétetett át.

Az eladó megszabja a ló minimális vételárát. Kívánságára a ló Berlinbe érkezése után a vételár 35 százalékát meg nem haladó, kamatmentes előleget kaphat. A ló eladásáról a szerződés mellékelésével rögtön értesítik, de a vételárát, melyből az eddigi felmerült istállózás költségét, a 6 százalékos eladási províziót és az esetleg kapott előleget levonják, a társaság fizetését teljesítő „Kur- und Neumärkische Ritterschaftliche Darlehenskasse” csak a német törvény szerint megszabott 16 napi jótállási idő letelte után utalja ki a gazda címére.

Én magam személyesen győződtem meg az itt felsorolt adatok valóságáról, de a gazdaközönségnek is módjában áll ez alkalmilag, vagy a berlini tudakozódó irodák és nagyobb bankok révén. Különbösen itt van még a m. kir. földművelésügyi miniszterium gazdasági szaktudósítói intézménye, melyhez a magyar gazdák teljes bizalommal fordulhatnak, ha érdekeik védelméről van szó. Hogy maga a társaság minden egyes érdeklődőnek a legnagyobb készséggel szolgál mindenemű felvilágosítással, az csak természetes.

Én azt hiszem, hogy ez a gondolat egészséges és előnyös a gazdaközönségre, különösen lótenyésztőkre nézve; de mindenesetre megérdemli, hogy az érdekel

körök komolyan foglalkozzanak vele és talán kisebb csoportokban kísérletet tegyenek. Az eredmény nem lehet kétséges és az egyeseket az anyagi előnyökön kívül még az a jóleső tudat is jutalmazza, hogy a haza javát tehetségük szerint előmozdították.

Dr. Sávolyi Brunó.

A bankkártya ügye. A bankkártya ügyében még mindig folynak a tárgyalások, de teljes megállapodás még nincs. A bankkártya ellen — amelynek éle tudvalevőleg legelső sorban a vidéki pénzügyintézetek ellen irányul — egyre-másra szólnak meg a vidéki érdekeltek. Így legutóbb — amint ismeretes — a Soproni Kereskedelmi és Iparkamara foglalt állást a kártya ellen szemben, most — mint lapunknak jelentik — Steiner Ferencz aradi terménykereskedő, az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara beltagja adott be indítványt a kamarához a kártya ellen szembe való állásfoglalás végett. Az indítvány ez:

„Tekintetes Kereskedelmi és Iparkamara! Ugy a kereskedelemre, valamint az ipari vállalkozásokra súlyos következményekkel járható bankkártya létesítése foglalkoztatja a fővárosi nagyobb pénzügyintézeteket. Mielőtt azonban ezen kártya véglegesítést nyerne, kötelességünk minden rendelkezésünkre álló eszközzel annak létrehozása ellen küzdeni, mert ez az egész gazdasági életünket alapjában rendítheti meg. Minden kártya az egészséges verseny megőrzésére alakulván — első tekintetre szembeötlően nyilvánvaló, hogy egy pénzügyintézet kártya a maga nagy erejénél fogva a kisebb és főleg a vidéki pénzügyintézeteket drágábban fogja pénzzel ellátni s miután, amint tervezve van, a külföldi pénzt is felölelő, végeredményében a fogyasztó — ez esetben a kereskedelem és ipar, mely leginkább van a hitel igénybevételére szorítva, kénytelen azt drága pénzen az amugy is nehéz, küzdelmes helyzetének kiszolgáltatásával megfizetni. A szabad verseny ily irányu kizárása mérhetetlen csapás az egész magyar középosztályra. Kereskedelmi és iparkamaránk kötelessége ezen káros kártya megakadályozására szavát felelni. Tisztelettel kérem az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara tek. elnökségét, sziveskedjék egy rendkívüli közgyűlést sürgősen egybehívatni, hogy ott a magas kormány figyelmét a pénzügyintézet kártya káros hatására felhívja, kérjük annak létesülését saját hatáskörében megakadályozni, mivel az államnak a fővárosi pénzügyintézeteknél elhelyezett nagy betétei semmiestre sem fordíthatók arra, hogy a kisebb és vidéki pénzügyintézetek után az egész magyar középosztály kiuzorázását megengedje. Továbbá szükségesnek tartom az összes magyarországi kereskedelmi és iparkamarákat felhívni, hogy a pénzügyintézet kártya ellen állást foglalva, hasonló szellemben s kezdeményezésünket pártolva a magas kormányhoz saját kebelükből tiltakozó felterjesztéssel forduljanak.”

Az indítvány nagy igazságot mond. A Kamara el is határozta a rendkívüli közgyűlést és ezt a hó 9-ére össze is hívta. Reméljük, az ülésen az indítványt egyhangulag el is fogadják. A bankkártya tudvalevőleg még csak a Magyar Pénzügyintézetek Központi Hitelbankja nem csatlakozott. De erről sem volt biztos, hogy nem-e fogja megmondolni magát. Most aradi tudósítónk jelenti, hogy Gyenes Lajos, a Magyar Pénzügyintézetek Központi Hitelbankjának vezérigazgatója vasárnap Aradon járt s ez alkalommal a hozzá intézett kérdésre a leghatározottabban kijelentette, hogy a Központi Hitelbank a kártya ellen nem lép be, hanem erőihez képest igyekezni fog a vidéki pénzügyintézetek érdekeit megvédeni. Ezt igaz örömmel jegyezhetjük fel.

Egyébként nemcsak a kártya ellen szemben foglalnak állást a vidéken, hanem az új bankalapítások ellen is. Így a szatmárnémeti pénzügyintézetek vezetői elhatározták, hogy a szatmári piac jó hírnevét fenyegető újabb bankalakítások ellen állást foglalnak. Az értekezlet kimondotta, hogy az értekezlet napjától számított öt éven belül Szatmárnémetiben létesítendő újabb pénzügyintézet alapításához segédkezet nem nyújt; egy esetleg alakuló újabb pénzügyintézet létesítése céljából szövetkezeti alapító tagnak, vagy a netalán mégis megalakult újabb pénzügyintézet igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjainak semmiféle címen újabb hitelt nem adnak. Ha öt éven belül mégis újabb pénzügyintézetek alakulnának, ezen részvényeit jegyezni, illetőleg megvenni nem fogják, sőt azok megvásárlásától még intézeteik tisztviselőit is eltiltják. Újabb pénzügyintézetek részvényeire kölcsönt semmiféle alakban nem adnak. Ezt a megállapodásukat 1913. július 1-jg magukra és az általuk képviselt pénzügyintézetekre

kötelező erejűnek elismerik és azokat intézetük tisztviselői által is szigorúan megtartják. A bankigazgatóknak erre a határozatukra az adott okot, hogy Szatmárnémetiben minden komoly alap nélkül szándékoznak újabb pénzügyintézeteket alapítani, jóllehet csak a közelmúltban volt kénytelen két jönnévi pénzügyintézet fuzionálni, amennyiben nem bírt prosperálni a többi bankkal szemben.

A Barcs—Pakrácz Vasút elnöksége. A Barcs—Pakrácz Vasút Részvénytársaság legutóbb tartott közgyűlése bárdányi lovag Brám Miksa miniszteri tanácsost a társaság elnökévé és gróf Jankovics Aladárt alelnökévé választotta meg.

Budapesti gyapjuaukeziók. A budapesti nyári gyapjuárverések f. hó 15-én kezdődnek. A felhozott árut értékesítő bizottság több napra kiterjedő munkálkodását 7-én kezdi meg dr. Rodiczky Jenő cs. és kir. asztalnok, földművelésügyi miniszteri biztos elnöke alatt. Az OMGE által ez idén kiküldött bizottsági tagok Szilágyi János igazgató és Hainrikffy Pál országgyűlési képviselő. Az első aukezió-napon 4876 zsák jut kinalatra.

Kinevezés a Marosvásárhely—Szászrégeni H. É. Vasút felszámoló bizottságába. Ismeretes, hogy a Marosvásárhely—Szászrégeni H. É. Vasutat az állam megvásárolta. Ennek következtében a vasúttársaság felszámoló. Egyik felszámolóul a kereskedelemügyi miniszter Mátray Elemér MAV. felügyelőt nevezte ki.

Eső. Ma ismét az ország több helyéről jelentenek csapadékot. Az itt-ott elég jelentékeny eső azonban már csak a késői veteményre volt jó hatással, mert az aratás országsszerte megkezdődött. Radna-Lippáról táviratozzák: Több mint hat heti szárazság után tegnap eső volt, amely a veteményre jótékony hatással volt. Kevés jégeső is volt, de kárt nem tett. Sárosfáról írják nekünk: Ma kiadó eső volt, amely a nagy szárazságtól meggyötört növényzetet felüdítette, de némi kárt is tett, mert az eső jéggel vegyest jött. Most már a kapásnövény után is jobb termést remélhetnek a gazdák. Az aratást általánosan megkezdték, az eredmény azonban jóval gyengébb lesz a tavalyinál, mert egy részét a multkori jégeső is elpusztította. Dombóvárról írják nekünk: Ma délután itt dörgéssel és villámlással bőséges eső esett és valószínűleg még több is lesz. Már oly nagy volt a szárazság, hogy a legelőről hazatérő tehenek nem is adtak tejet. A rét annyira kiszült, hogy sarju nem igen lesz, de a kapás növénynek még használ az eső. Árpa és zab alig van, de a buza és a rozs elég jól fizet.

Az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár Fehérvári-úti fiókja. Az „Egyetértés” írta meg, hogy az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár az I. ker. Fehérvári-ut 1. szám alatt fiókot állít. A fiók most „Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár Fehérvári-úti Osztálya” elnevezés alatt f. hó elején már megnyitott s ezen új fiókosztály vezetésével az intézet igazgatósága A páthy Gábor tisztviselőt bízta meg. E fiók elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskére, folyó (cheque) számlára és pénztárjegyekre s általában mindazon üzletágakban, melyekre az intézetnek működési köre kiterjed, a közönség rendelkezésére áll.

Csőd. Darvas Vilmos budapesti bej. cég (üzlete: V. ker., Ferencz József-tér 5. sz.) férőszabó ellen a budapesti váltótörvényszék a csődöt megnyitotta. Csődbiztos: dr. Barta Aurél kir. törvényszéki jegyző, tömeggondnok: dr. Oláh Dezső ügyvéd, tömeggondnokhelyettes: ifj. dr. Faludi Jenő ügyvéd. A követelések bejelentésére augusztus 7. felszámolási tárgyalásra szeptember 1., a csődválasztmány megválasztására szeptember 3. tűzött ki határidőül.

A földművelésügyi kormány birtokvásárlásával. Az utóbbi időben ferde világlátásban tűnik fel a földművelésügyi kormány birtokpolitikája. Annak idején nagy port vert fel a magyar sajtóban az idegenek birtokvásárlásának ügye s akkor Darányit, a magyar földművelési ügyek vezetőjét kárhoztatták, hogy óriási magyar területeknek idegen kézre jutását nem igyekszik meggátolni. A Darányi miniszter által követett birtokpolitika ellen irányuló híreszteléseknek élénk czáfolata az, hogy ugyszólván minden évben vásárol a miniszter egy-két uradalmat telepítési czélra; ezek a birtokok minden kétséget kizárólag idegen kézre kerülnek, ha a miniszter idejekorán meg nem akadályozza a birtokvásárlást. Darányi miniszter egyik sajátos alkotásának, a hegyvidéki népművelő akciónak már is szemmel láthatóak az eredményei. A Felvidéken és az erdélyi részeken nagy területeket vásárolt már a miniszter ennek a

kezdeményezést nem mivelségi lásokból é háramlané mivelségi alábbi kor

„Több ügyi korm leté vásárl deiből más helyről ve valótlanasá letékből se nem szánd és költség Aradmegy

A fél azt az elv niszter ke vásárlását közölte. A ilyenfajta

utóbbi szá bennlínket, manak 48 mivelségi alkudozás

Lánczy L millió kor dást intézt tés kaptu dalom ela

folytak és ilyen terv. Magy: kedelmi k vitz Em suth Fer randumbat évben rem művészetit kívül elő nemcsak A keresk mnyezés nak és az

A tö tünk arró gróf Z s javaslatot vel lesza közvélem eljárása. Aurél épp gazdatest osztály r sokkal f gróf De tásával a Zselénzk rökben. k kritika c lenség

hajtani, a jális elja szen, mi zésben k a reform Zselénzk hatta vo gazdakor

ebben a mostani alapult. Egyesüle jelenő sz rendiház leg törté

Grót rendiház arra, ho konyan mány ja azonban elfogadás ve, ho mány ir döntő. V vetlen egyenes volna s

kezdeményezésének sikeresebbé tétele végett. Eppen ezért nem mindig bír alappal az a hír, mintha a földmivélsügyi miniszter által eszközölt birtokvásárlásokból és erdőeladásokból az államra nézve kár háramlanék. Ezekre a hírekre vonatkozólag a földmivélsügyi minisztérium félhivatalosan ma az alábbi közleményt adta ki:

„Több lap azon hírt közli, hogy a földmivélsügyi kormány Aradmegyében egy nagyobb erdőterületet vásárolt ugyanakkor, amidőn az állam régi erdeiből másutt eladott. A Budapesti Levelező illetékes helyről vett értesülése szerint mind a két állítás valótlanúságon alapul. A kormány az állami erdőterületekből sem el nem adott, sem a jövőben eladni nem szándékozik. Vásárolni pedig erdőket törvények és költségvetési felhatalmazása keretében szokott. Aradmegyében pedig erdőterületet nem vásárolt.”

A félhivatalos közlemény helyesen szegte le azt az elvet, amelyet Darányi földmivélsügyi miniszter kezdettől fogva követ, hogy minden birtokvásárlását költségvetési felhatalmazás alapján eszközölte. A vidéki sajtó is közöl az utóbbi időben ilyenfajta híreszteléseket. Így a Szegedi Napló legutóbbi száma ezt írta: „Jó forrásból értesítenek bennünket, hogy gróf Csekonicz zombolyai uradalmanak 48 ezer katasztrális hold termőföldjét a földmivélsügyi minisztérium meg akarja vásárolni. Az alkudozásokat a földmivélsügyi kormány nevében Lánczy Leó folytatja. A nagyértékű birtok ötvenkét millió koronára van becsülve.” E hír dolgában kérdést intéztünk illetékes helyre, ahonnan azt a kijelentést kaptuk, hogy a hír teljesen alaptalan. Az uradalom eladása dolgában semmiféle tárgyalások nem folytak és nem folynak s egyáltalán fel sem merült ilyen terv.

Magyar kiállítás Amerikában. A magyar kereskedelmi kormány newyorki szaktudósítója, Zerkovitz Emil tudvalevőleg emlékiratot küldött Kosuth Ferenc kereskedelmi miniszternek. E memorandumban azt ajánlja a miniszternek, hogy a jövő évben rendeztesen egy magyar művészeti és iparművészeti kiállítást Newyorkban. Ez a kiállítás rendkívül előnyös volna a magyarság szempontjából és nemcsak erkölcsileg, de anyagilag is kifizetné magát. A kereskedelmi miniszter az emlékiratot szakvéleményezés végett megküldte a kultuszminisztériumnak és az illetékes testületnek.

A tőzsdereform a főrendiházban. Említést tettünk arról, hogy a főrendiház legutóbbi ülésén a gróf Zselénszki által benyújtott tőzsdetörvényjavaslatot gróf Dessewffy Aurél elnöki döntésével leszavazták. A főrendeket, de a magyar gazdaságközlönyben is kinosan érintette gróf Zselénszki eljárása, annyival inkább, mert gróf Dessewffy Aurél éppen egy negyedszázad óta áll az országos gazdatestületek élén és így a magyar földbirtokos osztály részéről osztatlan bizodalomnak örvend. A sokkal fiatalabb s agrártevékenység kifejtésében gróf Dessewffy utmutatásai nyomán és támogatásával az OMGE. alelnöki székébe emelkedett gróf Zselénszki eljárását tehát méltán ítélik el gazdai körökben. S ezen eljárására a gróinak a legenyhébb kritika csak az lehet, hogy ideges türelmetlenséggel óhajtott volna a reformot keresztülhajtani, ami sem nem opportunus s éppett nem lojális eljárás a mostani kormányzattal szemben, hiszen, mint kifejtettük, az Ausztriával való kiegyezésben különben is kötelezettséget vállalt a kormány a reform sürgős keresztülvitele tekintetében. Ha Zselénszki mostani eljárása közben nem tapasztalhatta volna is, rájöhett volna már a tavalyi pécsi gazdakongresszuson is, melynek higgadt magattartása ebben a kérdésben a gazdatársadalom részéről a mostani kormányba helyezett osztatlan bizalmon alapult. Egyébként az Országos Magyar Gazdasági Egyesület hivatalos lapja, a „Köztelek” holnap megjelenő számában következő kommentárt fűzi a főrendiház legutóbbi ülésén a tőzsde reformját illetőleg történt incidenshez:

Gróf Zselénszki sajtó törvényjavaslatának a főrendiház előtt való tárgyalását alkalmasnak vélte arra, hogy a kormányt a tőzsde reformálására hatékonyan sürgesse és hogy sajtó javaslatával a kormány javaslatának is prejudikáljon. Gróf Dessewffy azonban a Zselénszki-féle javaslat tárgyalásra való elfogadásától nem sok jót várt, miután tisztában volt vele, hogy az érdemleges tárgyalásnál ugyanis a kormány iránt való politikai bizalom szempontja lesz a döntő. Wekerle azon kijelentése után, hogy télen okvetlen javaslatot nyújt be, a további erőszakolás egyenesen bizalmatlansági tüntetés-számába ment volna s így őszszel a főrendiház nagy többsége előre-

láthatólag napirendre tért volna a Zselénszki-féle javaslat fölött már csak azért is, hogy bizalmával a kormány mellett demonstráljon. Lényegében tehát az ügynek mítssem vélt használni a Zselénszki-féle javaslat tárgyalásával; magát a taktikát pedig olyanoknak tartotta, mely a bizalmatlanság kiméletlen élével fordulván a kormány ellen, politikai tekintetek miatt az akció ellen hangolt volna olyanokat is, akik pedig a börszereform akcióját kevésbé kiélezett alakban készséggel támogatják. Csupán ez az aggodalom volt oka annak, hogy gróf Dessewffy a Zselénszki-féle javaslat tárgyalása ellen szavazott. Nekünk e helyen nincs más kötelességünk, mint hogy következetesen sürgecsük és képviseljük a gazdatársadalom törekvéseit, melynek ma a tőzsdereform kétségtelenül előterében áll. Mégis e kivételes alkalommal rá kellett mutatnunk arra, hogy a gazdatársadalom vezető férfiai között az irányokra és célokra nézve semmiféle ellentét nincs, csupán közös törekvésük politikai tere való átvitelének idejét és módját illetőleg nem egyeztek meg. Mindamellett a gróf Zselénszki akciója mégis czélt ért annyiban, hogy javaslatára a főrendek figyelmét felhívta, maga a kormányelnök pedig kötelező ígéretet tett arra nézve, hogy a sürgött törvényjavaslatot a tél folyamán benyújtja. Semmit se veszítettünk tehát; nem szenvedett a gazdaság bizalma sem. Amily őszinte elismeréssel viseltetik a gazdatársadalom gróf Zselénszki kitartó, következetes küzdelme iránt, épp oly rendületlen hálával gondol vissza gróf Dessewffy Aurél nemese és hőles szellemben teljesített vezetői tevékenységének nagy multiára és meg van győződve arról, hogy gróf Dessewffy minden cselekedetében az a czél vezeti, hogy a mezőgazdák közérdekű ügyeinek hasznára szolgáljon.

Hogy az OMGE. hivatalos lapjának e kimagyarázó sorait szükségesnek tartotta nyilvánosságra hozni, azt annak lehet betűdnünk, hogy a gazdák hivatalos testületeiben is élénk megütközésre talált gróf Zselénszki eljárása s biztosra lehet venni, hogy az ősi illések egyikén a gazdák részéről ez kifejezésre is fog jutni.

Sörárpa-vásárok. A Borsodmegyei Gazdasági Egyesület sörárpa-vásárt rendez augusztus második felében. A nyugatmagyarországi gazdasági egyesületek ugyancsak augusztushban Pozsonyban sör- és malátáárpa-vásárt rendeznek. A vásáron résztvesznek a pozsonyi, a nyitrai, a soproni, a mosonvármegyei gazdasági egyletek. Mindkét sörárpa-vásárt a földmivélsügyi miniszter megfelelő államsegélyben részesíti.

A gabonatőzsdéről. A tegnapelőtti hivatalos terméslentés hatása Amerikáig is eljutott, amennyiben a tegnapi tőzsdék New-Yorkban és Chicagóban 1/2 centes áremelkedést jeleznek magyarországi rosszi vetéshírekre. Ezalatt nálunk a vidék folytonosan és egybehangzóan azt jelenti, hogy az eddigi próbacséplések ugy mennviséleg, mint minőségileg kielégítőek. Ennek hatása alatt a mai üzlet lanyhán, az októberi buza 11.04-en indult, de csakhamar nagymérvű vételekre 11.23-ig emelkedett. Ma többnyire a helvi malnok szerepeltek, mint vevők, minthogy a budapesti piacon nagyobb lisztteletek lettek elhelyezve és ezen mennviséget fedezni kellett. A készárupiacon is igen élénk fogalom fejlődött ki, elkelt 65 ezer mázsa buza — melynek kétharmad része már új búzából állott — változatlan áron. Prompt rozs 10—15 fillérel drágább lett. Más gabonafélékben kevés forgalom volt. Az utolsó napokban a határidőpiacon 1 óra 30 perczkor záródott árfolyamkülönbözeteket ez a táblázat mutatja:

	Jul.2.	Jul.3.	Jul.4.	Jul.6.	Jul.7.	Jul.6-ához
Buza okt.	11.16	10.89	10.99	11.10	11.17	+0.07
Rozs új okt.	9.21	8.94	8.99	9.19	9.29	+0.10
Zab. okt.	8.42	8.26	8.36	8.49	8.45	+0.04
Tengeri jul.	7.14	6.96	7.06	7.12	7.17	+0.05
Tengeri máj.	7.13	6.92	7.04	7.04	7.13	+0.09

Uj orosz kölcsön. Berlinből táviratozzák, hogy a legelőkelőbb tíz orosz bankból álló konzorcium a 200 millió rubel névértékű orosz belső kölcsonból 135 milliót 94-es árfolyamon fix átvett. A jegyzések aláírása július 16-án 95-ös kurzus mellett fog megtörténni. A kölcsön 45 év alatt fog törlesztetni és 1917. márcziusig a kötvények nem adhatók el és addig a kölcsön nem konvertálható.

Ménlovak vásárlása. A földmivélsügyi miniszter felhívja mindazon tenyésztőket, akiknek birtokában három és fél évet betöltött, de nyolczadik évet meg nem haladt koru ménló van és azt eladni óhajtják, hogy ebbeli szándékukat annak kintűntetésével, hogy a ménló mely vármegyében, mely városban, községben, vagy pusztán áll, továbbá az eladási árt is (1 korona bélyeggel ellátott beadványban) legkésőbb folyó évi

augusztus 10-ig a m. kir. földmivélsügyi minisztériumnak jelentsék be. Az eladandó méneket a bejelentések mérvéhez és a bejelentők lakhelyéhez képest úgy mint a mult vben, ismét egyes központokon bizottságilag megsemléltetik s a vételár tekintetében létrejött egyezkedés után azonnal megvásárolják és átveszik, 165 cmmél alacsonyabb nőneket, tekintet a méntelepeken már meglévő nyagra, valamint hidegvérű méneket nem vásárolnak. A megvásárolt mének vételárát a m. kir. adóhivatal fogja kifizetni, melyet az eladó a vásárlás alkalmával kijelöl.

Gyorsvonat-megálló Puhókocskőcson. A Budapest nyugoti pályaudvarról este 6 óra 50 perczkor Zsolna felé induló gyorsvonat július 5-től kezdve Puhókocskőc állomáson utasok fel- és leszállása céljából éjjel 11 óra 37 perczkor feltételesen meg fog állittatni.

IDŐJARAS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése. 1908. július 7-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt szórványosan fordult elő eső. A hőmérséklet néhány fokkal a normális alatt van; a maximum: Csáktornyan meg Rozsnyón 29 C° és a minimum: Tátrafüreden 5 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás várható, sok helyütt esővel vagy zivatarral.

Allomás	Árnyékos mm 100 +	A hőmérséklet Celsius skálán	Szélirány és ereje	Hőmérséklet	
				Földközeli	Magaslaton
A. Szilvágy	61.3	12.2	N	2	4
B. Győr	60.0	13.4	N	1	1
C. Pécs	6.8	10.2		3	1
D. Sopron	61.0	17.7	WNW	1	0
E. Győr	61.0	17.9		3	8
F. Győr	59.6	16.6	NE	1	8
G. Győr	60.1	14.8		1	1
H. Győr	59.8	19.0		8	1
I. Győr	59.6	18.9	NF	2	3
J. Győr	59.5	18.8	NE	1	2
K. Győr	57.8	18.0		4	9
L. Győr	59.4	17.8	R	1	2
M. Győr	60.3	17.2	E	1	3
N. Győr	59.9	15.1	E	0	0
O. Győr	61.9	14.0		0	0
P. Győr	59.7	15.2	SSE	1	0
Q. Győr				3	0
R. Győr				1	4
S. Győr				2	1
T. Győr				1	2
U. Győr				1	1
V. Győr				2	1
W. Győr				1	2
X. Győr				1	2
Y. Győr				1	2
Z. Győr				1	2
AA. Győr				1	2
AB. Győr				1	2
AC. Győr				1	2
AD. Győr				1	2
AE. Győr				1	2
AF. Győr				1	2
AG. Győr				1	2
AH. Győr				1	2
AI. Győr				1	2
AJ. Győr				1	2
AK. Győr				1	2
AL. Győr				1	2
AM. Győr				1	2
AN. Győr				1	2
AO. Győr				1	2
AP. Győr				1	2
AQ. Győr				1	2
AR. Győr				1	2
AS. Győr				1	2
AT. Győr				1	2
AU. Győr				1	2
AV. Győr				1	2
AW. Győr				1	2
AX. Győr				1	2
AY. Győr				1	2
AZ. Győr				1	2
AA. Győr				1	2
AB. Győr				1	2
AC. Győr				1	2
AD. Győr				1	2
AE. Győr				1	2
AF. Győr				1	2
AG. Győr				1	2
AH. Győr				1	2
AI. Győr				1	2
AJ. Győr				1	2
AK. Győr				1	2
AL. Győr				1	2
AM. Győr				1	2
AN. Győr				1	2
AO. Győr				1	2
AP. Győr				1	2
AQ. Győr				1	2
AR. Győr				1	2
AS. Győr				1	2
AT. Győr				1	2
AU. Győr				1	2
AV. Győr				1	2
AW. Győr				1	2
AX. Győr				1	2
AY. Győr				1	2
AZ. Győr				1	2

Felelős szerk szb:

FURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102-39.

- Gyógytényezők: Ideggyengeségi állapotok
- Elektromágneses gyógyítás: Almatlanság.
- Röntgen sugarakkal való kezelés: Hűdés (Paralysis).
- Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio): Idegfájdalmak, Idegzsábkák (Neuralgiák, Ischias).
- Kék fényvel való kezelés: Gerincvelősröradás (Tuberculosis).
- Villamos hőfürdők (Elektrotherm): Szívbetegségek.
- Villamos fényfürdők: Vérérdénylimeszesedés.
- Villamos massage (Vibratio): Kőszvény és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, izületi és csontbetegségek).
- Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés: Székrekedés.
- Villamos vízfürdők: Anyagcserebajok, (Elhízás, cukorbetegség, vesebetegség).
- Szénsvas fürdők: Bőrbajok, Bőrvizketegség.
- Főbb javallatok: Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
- Általános idegesség (neurasthenia, hysteria): Aranyeres csomók.

Rendelés d. s. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. Készítés egész napon át. — Kívánatra programok.

Fodrászoknál az urak

miért követelik, hogy borotválkozás után valódi DIANA-SÓSBORSZESZ-szel fecskendezék arcukat, vagy fejbőrüket bedörzsöljék, vagy hajukat megnedvesítsék?

- Mert mindenkinek többé-kevésbé ég az arca a borotválkozástól, ami rögtön elmulik, sőt lehűti a tüzeségét a bőrnek, ha borotválkozás után Diana-sósborszesz-szel bespricceltetjük.
- Mert nagyon gyakori, hogy borbélyoknál bőrbetegséget kapunk, ami teljesen ki van zárva, ha borotválkozás után Diana-sósborszesz-szel fecskendeztetjük arcunkat.
- Mert nem kaphat senki pattanást, ha arcát vagy nyakát borotválkozás után Diana-sósborszesz-szel beteccskendeztetjük.
- Mert hajhullása vagy korpa képződése nem lesz, ha fodrásza Diana-sósborszeszt használ.
- Mert a haj őszülése megakadályozható, ha Diana-sósborszesz-szel dörzsöli haját.
- Mert kopaszfejű egyéneknek is erősíti hathatósan a fejbőrt és roppant kellemesen hűsíti az egész fejet, miáltal az embert frissíti.
- Mert meleg napokon a Diana-sósborszesz fejbédörzölés új munkakedvet önt a kifáradt egyéneknek.

A Dianarsósborszesz bevásárlásánál csak arra kell vigyázni, hogy minden üveg sárga burkolatu papírban van forgalomban, amely papíron kívül látható már e két szó:

DIANA-sósborszesz.

Postán szétküldi az egyedüli készítő:

Erényi Béla

DIANA-gyógyszertára

Budapest Károly-körút 5. sz.

Egy eredeti üveg ára 20 k.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

A gabonatőzsdéről szóló tudósításunk a közgazdasági rovatban van.

A készáru piacon elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 220 mm. 80 kg. 25.50 korona, 450 mm. 80 kg. 23.60 korona, 1000 mm. 78 kg. 23.70 korona, 500 mm. 78 kg. 23.20 korona, 12000 mm. 78 kg. 23.60 korona, 5000 mm. 78 kg. 24.— korona, 500 mm. 77 kg. 24.90 korona, 500 mm. 76.5 kg. 24.90 korona, 2000 mm. 76.5 kg. 25.10 korona, 900 mm. 76.4 kg. 25.— korona, 3000 mm. 76 kg. 24.70 korona, 100 mm. 76.5 kg. 24.10 korona, 200 mm. 75 kg. 24.10 korona, 300 mm. 76 kg. 25.— korona, 1150 mm. 75.5 kg. 24.90 korona, 200 mm. 75 kg. 24.10 korona, 300 mm. 73 kg. 24.30 korona, 300 mm. 77 kg. 24.60 korona. Pestvidéki: 300 mm. 78 kg. 23.70 korona, 250 mm. 69 kg. 20.— korona.

Bánsági: 2000 mm. 78 kg. 23.70 korona, 4280 mm. 73.2 kg. 24.10 korona, 1000 mm. 73 kg. 23.95 korona.

Raktárból: 2000 mm. 78 kg. 23.70 korona, 400 mm. 78 kg. 24.20 korona, 600 mm. 78 kg. 24.20 korona, 400 mm. 78 kg. 24.20 korona, 615 mm. 78 kg. 24.40 korona, 3700 mm. 77 kg. 24.20 korona, 160 mm. 77.4 kg. 24.30 korona, 3700 mm. 76.7 kg. 24.20 korona, 1000 mm. 76.5 kg. 24.15 korona, 2000 mm. 76.3 kg. 24.15 korona, 300 mm. 73 kg. 22.— korona.

Uj rozs: 500 mm. 19.50 korona, 100 mm. 19.05 korona, 150 mm. 18.90 korona.

Zab: 300 mm. 16.70 korona.

Tengeri: 500 mm. 14.50 korona.

Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	74	23.00—23.40	78	24.00—24.40
"	75	23.30—23.70	79	24.20—24.60
"	76	23.50—23.90	80	—
"	77	23.70—24.20	81	—
Fejérmegyét	74	22.70—23.10	77	23.40—23.90
"	75	23.00—23.40	78	23.70—24.10
"	76	23.20—23.60	79	23.90—24.30
Pestvidéki	74	22.80—23.20	78	23.80—24.20
"	75	23.10—23.50	79	24.00—24.40
"	76	23.30—23.70	80	—
"	77	22.50—24.00	81	—
Bánsági	74	22.90—23.30	78	—
"	75	23.20—23.60	79	—
"	76	23.40—23.80	80	—
"	77	23.60—24.10	81	—
Bácskai	74	23.10—23.50	76	23.50—23.90
"	75	23.20—23.70	77	23.70—24.20
Szebi	74	—	75	—
Rozs I.-rendű uj	—	—	—	18.80—19—
" közepminőségű uj	—	—	—	18.60—18.80
Arpa I.-rendű	—	—	—	14.30—14.60
" II.-rendű	—	—	—	13.90—14.30
Köles	—	—	—	11—12—
Zab I.-rendű	—	—	—	16.80—17—
" II.-rendű	—	—	—	16.20—16.60
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14.20—14.4
Repce: Káposztarepce	—	—	—	—

A határidőpiacon köttetett:

Délután:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
 Buza 1908. októberre 11.06, 11.08, 11.04, 11.15, 11.09, 11.23, 11.09, 11.19.
 Rozs 1908. októberre 9.15, 9.36, 9.21.
 Zab 1908. októberre 8.49, 8.56, 9.42, 8.49, 8.46.
 Tengeri júliusra 7.17, 7.20, 7.11.
 Tengeri 1909 májusra 7.05, 7.16, 7.10.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

októberi buza	11.17	11.18
októberi rozs	9.29	9.30
októberi zab	8.45	8.46
júliusi tengeri	7.17	7.18
1909 májusi tengeri	7.13	7.14

Budaapesti gabonaforgalom.

1908. július 5-ől július 6-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	4745	—
Rozs	130	—
Arpa	627	—
Zab	1081	—
Tengeri	424	201
Liszt	10	8075
Korpa	—	796

Értéktőzsde.

Az értéktőzsde ma szilárd irányzattal nyílt meg s ez a szilárdság az egész nap folyamán megmaradt. Forgalomban azonban nagyon mérsékelt volt. Kivé-

telt csak az államvasuti részvények képeztek, melyeket bécsi számlára nagyobb tételekben realizáltak. Az államvasuti részvények ezen eladásokra ma 702.50 koronáról 695.50 koronára visszaestek. A többi vezető értékek a gyenge forgalom miatt alig változtak; Osztrák hitelrészvényben például a déli tőzsde folyamán nem is volt kötés. Javulás mutatkozik a Hazai Bank és Rimamurányi részvényekben, melyek 1, illetve 2 koronával emelkedtek. A helyi piac forgalma is nagyon mérsékelt lefolyású volt. Kötés csak elvétve fordult elő a Drasche, az Országos központi takarékpénztár, a Beocsini és a Hadfelszerelési részvényekben. A járadékpiac változatlan. Az Osztrák hitel 622.25-ről 621 koronára, a Magyar hitel 739.75-ről 739.25-re, az Államvasut 702.50-ről 695.25 koronára csökkent. Forgalomba került továbbá: Leszámitoló-bank 468.50 koronán, Jelzálog 429.50—431.—429.75 koronán, Rimamurányi 553.50—552.25 koronán, Városi villamos vasut 261.50 koronán, Magyar koronajáradék 93.— koronán, Hazai bank 273.50 koronán, Beocsini 550.50 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyengült.

Köttek: Osztrák hitelrészvény 622.25—621.50. Magyar hitelrészvény 739.75—738.75. Osztrák-magyar államvasut 702.50—698.75. Rimamurányi vasmű 553.40—553.—. Jelzálogbank 431.25—429.50.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde gyenge, kedvtelen.

Köttek: Magyar hitelrészvény 739.50—739.—. Osztrák-magyar államvasut 698.75—696.—. Déli vasut 119.25—119.—. Rimamurányi vasmű 553.—552.—. Jelzálogbank 430.25. Magyar koronajáradék 93.072. Hazai bank 274.—. Országos közp. takarékpénztár 1630.—. Drasche-féle téglagyár 450.—452.—. Magyar hadfelszerelési gyár r. t. 216.—217.—.

Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. július hó végére 20—22 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde csekély forgalom mellett üzletelen hangulatban zárult. Köttek: Jelzálogbank 429.50. Államvasut 694.—. Osztrák hitelrészvény 620.75. Magyar hitelrészvény 738.75. Rimamurányi vasmű 552.—.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, július 7. (Saját tudósítónk jelentése.)

A külföldi tőzsdék általában szilárdabb irányzatot jelentettek, amit a magyarországi kedvezőtlenebb aratási kilátásokkal motváltak. A budapesti tőzsdén beállott áremelkedések következtében az itteni piacon rozs és tengeri 5 fillérrel drágább volt, ellenben buza irányzata nyugodt és ára változatlan. Csak elvétve fordult elő némi kötés, mert a konzum teljesen tartózkodott a vásárlástól és a kínálat is csekély volt.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 13.—13.35 korona, mosoni 12.60 13.— korona, tótfelvidéki 12.60 13.05 kor., délvasuti 12.50—13.— korona, marchfeldi 12.45 12.75.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.10—10.35 korona, csepeli 10.10 10.35 kor., pestimegyei 10.20—10.45, déli vasut 10.10 10.35 korona, különféle magyar 10.05—10.30 kor., osztrák 10.15—10.40 korona.

Arpa: morvaországi 7.25 7.50 kor., marchfeldi —.— kor., bécsvidéki —.— kor., tótfelvidéki —.— kor., csepeli —.— kor., győri —.— kor., déli vasuti —.— kor., tiszavidéki —.— korona.

Magyar tengeri: régi 7.60—7.80, uj —.— kor., cinquantin 8.15—8.60, uj —.— korona.

Magyar zab: selejtes —.— kor., közepes 8.80 9.10 korona, elsőrendű 9.05—9.30 kor., válogatott 9.20 9.50 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai 8.55—8.85 korona.

BÉCSI ÉRTEKTŐZSDE.

Bécs, július 7. A piac reménykedő hangulatának

a new-yorki jelentésk újabb tápot nyújtottak és így a mai előtőzsde irányzata is barátságos volt, de a tegnapi élénkség után az üzlet szűk keretekben mozgott. Államvasuti részvények, melyekben a tegnapi nagy áremelkedés után többrendbeli eladásokat eszközöltek, a parlamenti helyzet feloldására vonatkozólag táplált aggodalmak miatt itt hanyatlottak. Egyidejűleg a két Észak-nyugati vasuti részvény is alacsonyabban állt. A többi értékekben azonban folytatódott az árfolyamok emelkedése. Nevezetesen magyar hitelrészvények, déli vasuti és alpesi bányarészvények, első magyar általános közbánnya-

Szerda
 fegyvergy
 ségi kötv
 Budapest
 ismét álta
 tőzsde ta
 uti részvé
 azonban s
 nyegesen
 11 óra
 Osztrák
 Länderban
 Elbavölgy
 Alpesi bá
 Májusi já
 Orosz érte
 márka 11
 1 óra
 Osztrák
 Länderban
 689.25, A
 Déli vasu
 részvény
 koronajár
 márka 11
 murányi
 utak —
 páti petro
 Bécs,
 4-2 száza
 osztrák ar
 152.—, O
 bankrészv
 Osztrák-n
 Dunagőz
 Cs. k. ara
 Lloyd 402
 koronajár
 trák hite
 538.—
 gyár álla
 Alpesi re
 doni váltó
 jegy 185.
 Bécs,
 4 száza
 kölcs. sor
 739.50, M

Buza	74	23.00—23.40	78	24.00—24.40
"	75	23.30—23.70	79	24.20—24.60
"	76	23.50—23.90	80	—
"	77	23.70—24.20	81	—
Fejérmegyét	74	22.70—23.10	77	23.40—23.90
"	75	23.00—23.40	78	23.70—24.10
"	76	23.20—23.60	79	23.90—24.30
Pestvidéki	74	22.80—23.20	78	23.80—24.20
"	75	23.10—23.50	79	24.00—24.40
"	76	23.30—23.70	80	—
"	77	22.50—24.00	81	—
Bánsági	74	22.90—23.30	78	—
"	75	23.20—23.60	79	—
"	76	23.40—23.80	80	—
"	77	23.60—24.10	81	—
Bácskai	74	23.10—23.50	76	23.50—23.90
"	75	23.20—23.70	77	23.70—24.20
Szebi	74	—	75	—
Rozs I.-rendű uj	—	—	—	18.80—19—
" közepminőségű uj	—	—	—	18.60—18.80
Arpa I.-rendű	—	—	—	14.30—14.60
" II.-rendű	—	—	—	13.90—14.30
Köles	—	—	—	11—12—
Zab I.-rendű	—	—	—	16.80—17—
" II.-rendű	—	—	—	16.20—16.60
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14.20—14.4
Repce: Káposztarepce	—	—	—	—

fegyvergyár részvények és 3%-os déli vasuti elsőbbségi kötvények javultak. Végül azonban miután Budapest is teljesen tartózkodó volt, az üzleti csend ismét általánosan érezhetővé vált, úgy, hogy az előtözsde tartózkodóan zárult. A déli tőzsdén államvasuti részvények tovább gyengültek, a többi értékek azonban szilárdak voltak. Alpesti bányarészvény lényegesen javult.

11 óraker zárulnak:

Osztárk hitelr. 621.50, Magyar hitelr. 742., Länderbank —, Allamvasut 699., Elbvölgyi vasut 452., Déli vasut 118.50 —, Alpesti bányatársulat 664., Rímamurányi 553., Májusi járadék 96.85, Magyar koronajár. 93., Orosz érték —, Török sorsjegy 186.25, Német márka 117.62.

1 óraker jegyeztek:

Osztárk hitel 621.50, Magyar hitel 742., Länderbank 438.50, Unio-bank 538., Allamvasut 689.25, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 119., Gőzhajó —, Alpesti bányarészvény 665.75, Májusi járadék 96.85, Magyar koronajár. 93., Török sorsjegy 186.50, Német márka 117.62, Elbvölgyi vasut 452., Rímamurányi —, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, július 7. (Osztárk értékek zárulata.)

4.2 százalékos papír-járadék 96.80, 4 százalékos osztárk arany járadék 115.90, 1860-as sorsjegy 152., Osztárk hitelsorsjegy 472., Angol osztárk bankrészvény 295., Bécsi Bankverein 517.75, Osztárk-magyar bank 1742., Déli vasut 118.50, Dunagőzhajózási társ. 997., Dohány rész. 428., Cs. k. arany (vert) 11.35, Német bankv. 117.57, Osztárk Lloyd 402., 4.2 száz. ezüst. jár 96.75-99., Osztárk koronajár. 97.05, 1864-es sorsjegy 261., Osztárk hitelintézeti részvény 640.10, Union-Bank 538., Osztárk Länderbank 438.25, Osztárk-magyar államvasut 693.50, Elbvölgyi vasut 448.50, Alpesti részvény 663.25, 20 frankos 19.09, Londoni váltóár 239., Lipótkohó 418., Töröksorsjegy 185.10, Gyengült.

Bécs, július 7. (Magyar értékek zárulata.)

4 százalékos arany-járadék 111.05, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 142., Magyar hitelbank részvény 739.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény 466.,

Rímamurányi 552., Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 401., Magyar koronajár. 93., 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 93.05, Magyar nyer.-k. sorsjegy 186., Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelzalogbank 427., Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE

Berlin, július 7. (Tőzsdei jelentés.) A mai tőzsde lényegesen jobb irányzat mellett folyt le, mint a tegnapi, aminek előidézésében különösen a New-Yorkból jelentett szilárdságnak s az amerikai vaspacírozóló szülő kedvező jelentéseknek volt legnagyobb részük. Különösen amerikai vasutaknak vált ez hasznára, amennyiben ezek 1%-nyira emelkedtek. De bányarésztékek is élénk fedezésekre 1-2%-%-ig terjedő emelkedéseket értek el és a további folyamatban még inkább emelkedtek. Bankrésztékek közül csupán egyesek jegyeztek törtszázalékkal magasabban, míg vasutak nem követtek egységes irányzatot. Járadékok is szilárdabbak voltak, de csak részben javultak. Később realizációkra futólagos gyengülés állott be, az irányzat azonban végre is ismét szilárd lett. A készpénzpiac iparértékei túlnyomólag szilárd irányzatot követtek. Napipénz 2%-%, magánleszámitolási kamatláb 2%-%.

Zárlatok jegyezték: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztárk aranyjáradék 98.50, osztárk hitelrészvény 195., Déli vasut 22.80, orosz bankjegyek 214.35, 4 százalékos új orosz kölcson 78.52, Disconto Commandit 171.50, Dinamit-truszt 161.80, Harpeni 197., Unifikált török járadék 95.50, 4.2 százalékos ezüst-járadék —, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.40, Magyar koronajár. —, Osztárk-magyar államvasut 148.50, Bécsi váltóár 84.95, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 218.10, Gelsenkircheni 217., Laurakohó 202., Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat.) július 7. 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztárk aranyjáradék 98.40, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.30, Osztárk hitelintézeti részvény 134.90, Osztárk-

magyar államvasut 148.50, szaknyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 20.37, Bécsi Bankverein —, Villamos részvény 145., 3 százalékos magyar aranykölcson —, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.20, Osztárk koronajár. —, Magyar koronajár. 92.80, Osztárk-magyar bank 125., Déli vasut részvény 22.80, Elbvölgyi vasut —, Bécsi váltóár 85., Páris váltóár 81.15, Union bankrészvény —, Alpesti bányarészvény —, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat.) július 7. 4.2 százalékos ezüstjáradék 98.80, 1860. sorsjegy 151., Déli vasut 22.90, 4 százalékos aranyjáradék 98.20, Osztárk hitelrészvény 194.80, Osztárk-magyar államvasut 149.25, Olasz járadék 103.80, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.60, Szilárd.

London, július 7. Angol consol 87.,

Páris, július 7. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.40, Osztárk aranyjáradék 99., Magyar aranyjáradék 93.40, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 500., 4 százalékos Olasz járadék 102.80, Déli vasut elsőbbségi kötv. 293., 5 százalékos marokkói járadék 505., 4 százalékos 1890. Román kölcson 96., 4 százalékos Kons. amort. román járadék 89.50, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 91.75, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.40, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 499., 4 száz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 96.35, 4 százalékos unifikált török jár. 96.55, Török sorsjegy 178.75, Török dohányrészvénye 454., Osztárk földhitelintézet 11.10, Osztárk Länderbank 468., Magyar jelzalogbank 455., Banque de Paris 1439, Banque Ottomane 702., Osztárk magyar államvasut 744., Déli vasut 146., Meridional vasut —, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 535., Rio Tinto 16.20, Sucrerie d'Egypte —, Tula 237., Thomson Houston —, Uríkányi köszén 149, Chartered 20.25, De Beers 265., East Rand 103.50, Jagersfontein 86.25, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 50.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.87, Váltó német piacokra (rövid) 129.18, Váltó Bécsre (rövid) 104.87, Váltó Belgiumra (rövid) 1/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) pari, Csek Londonra 251.25, Magánkamatláb 1/16, Szilárd.

Table with columns: Buza, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára, Egyéb gabonafélék, Burgonya, Faj, Különl. termények. Lists various grain and vegetable prices.

Table with columns: Államadósság közkölcsonok, Záloglevek. Elsőbbségek, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalom, Különl. vállalatok. Lists financial and industrial data.

Table with columns: Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalom, Különl. vállalatok. Lists bank shares and other financial instruments.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Sertéskereskedelmi csarnok.
Budapest—Kőbánya.

Budapest, július 7-én. (Hivatalos tudósítás.)
Hízott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 127—129 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 129—131 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 133—137 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig.

Sertéslétszám: 1908. évi július 5. napján volt készlet 39105 drb., 1908. július hó 6-án felhajtott — darab, 1908. július 6-án elszállított 386 darab, 1908 július 7. napjára maradt készletben 38719 drb. A hízott sertésüzlet irányzata: kellemes.

Sertéskonzumvásár.

Budapest, július 7. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 173 darab sertés, 6 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 1000 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 1173 darab sertés, 6 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 799 darab sertés, 1 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 374 drb sertés, 5 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felüli ételsulyban 104—106 fillér, ételsulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig, 92—104 fillér, ételsulylevonással 124— fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsulylevonással 128—134 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 130—139 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 130—140 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140—300 kgr.-ig — fillérig, ételsulylevonással 132—142 fillérig. Belföldi süldő —96 fillérig, horvát süldő — fillér Malacz — fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsulyban értendők.) A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, július 7. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 963 darab élő borjú (közte 28 rugott) Fizettek: elsőrendű élő borjúkért 70—76 fillért, kivételesen 78—80 fill., középminőségű élő borjúkért 60—68 fillért, silány és rugott borjúkért 48—58 fillért kilogrammonként (levonás nélkül). Az irányzat igen lanyha volt, az árak 8—10 fillérral kgr.-kint csökkentek.

Bécsi sertésvásár.

St.-Marx, július 7. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai sertésvásárra 12599 darabot jelentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 6501 hízott és 1027 hussertés.

Árak: elsőrendű 117—119 fillér, kivételesen — fillér; középnehéz 112—116; idős 104—110 fill.; könnyű 110—114 fillér; fiatal sertés 90—120 fillér, kivételesen — fillér kilogrammonként élő sulyban, levonás nélkül.

Bécsi vágómarhavásár.

St.-Marx, július 7. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A központi vásárcsarnokban ma megtartott marhavásáron felhajtottak 3269 darab magyar, 742 drb galicziai, — drb bukovinai, 1097 darab németországi.

Jegyzések kilogrammonként ételsulyban: Magyar hizóökor I-ső minőségű 70—76 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 62—68 fillér, III. min. 48—60 fillér, kivét. — fillér, galicziai hizóökor I-ső minőségű 76—84 fillér, II. minőségű 68—74 fillér, III. minőségű 64—67 német hizóökor I. min. 80—90 fillér, kivételesen — fillér, II. min. 70—78 fillér, III. minőségű 64—68 fillér, legelő ökor 50—62 fillér, paraszt ökor — fill., bika 52—68 korona, kivétel. — korona, tehén 54—74 korona, bivaly 34—44 korona, 100 kilogrammonként, a fogyasztási adóval együtt.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: FAJOR MÁTYÁS

Kivonat a hivatalos lapból.

— Július 7. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Szabó János pénzügyi tanácsosi címmel felruházott pénzügyi számtanácsost pénzügyi tanácsossá, Kerékgyártó Árpád, Koczy Iván Sándor, Losonczy Viktor, Balázsovits Gyula és Halász Antal pénzügyi számvizsgálókat pénzügyi számtanácsosokká, Stephanovits Emil, Bonn Károly, Konop Károly, Széll István, Melczner Jenő, Strazimir Emil, Molnár László, Lüske Lajos és Tóth György pénzügyi számlellenőröket pénzügyi számvizsgálókká, Benkő Árpád, dr. Lészay István, Sándor Jenő, Munkhard Ferenczy, Oberschall Viktor, Farkas Elemér és Vanke Jenő pénzügyi számtanészteteket pénzügyi számlellenőrökké mindannyit végleges minőségben kinevezte.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Schuster Jozsef nagyhalomgyi állami óvónőt a harasztosi állami óvodához, Szász Emil, jelenleg miskolci állami elemi iskolai tanítót, a munkácsi állami elemi iskolához, Kulinné Bolváry Ilona feketeadódi és Zeke Bertl szatmárhelyi állami elemi iskolai tanítónőket kölcsönösen áthelyezte.

Megbízások. Az igazságügyminiszter dr. Költő Gábor kolozsvári törvényszéki albirót a kolozsvári ítélőtáblához tanácsjegyzővé rendelte be, Takács Lajos törvényszéki bírót pedig a veszprémi törvényszék területére vizsgálóbíróvá rendelte ki.

Alapszabályjavahagyások. A földmívelésügyi miniszter a Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület módosított alapszabályait bemutatási záradékkal látta el; a belügyminiszter a Pankotai Ifjúsági Kör, a Kassai Zene és Énekegyesület, a Bajmokon alakult Magyar Asztaltársaság és Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyei biai járási községjegyzői együletnek alapszabályait látta meg.

Pályázatok. A budapesti m. kir. posta- és táviratigazgatósághoz július hó 24-éig a Heves vármegyei Markaz községben postai ügynöki állásra; Pancsova th. város polgármesterehez három városi rendőri állásra július hó 31-éig; a nagyvárad m. kir. posta- és táviratigazgatósághoz a Bihar vármegyei Sályiban postai ügynöki állásra július hó 24-éig; a földmívelésügyi minisztériumhoz a m. kir. ménesbirtokok és a gödöllői uradalom tisztai létszámában gazdasági gyakornoki állásra augusztus hó 5-éig adhatók be a pályázati kérvények.

VIZÁLLAS.

m é t e r		m é t e r	
júl. 6. júl. 7.		júl. 6. júl. 7.	
Inn	Ehárding 1.63 1.57	Tisza	M.-Szépel 0.29 0.16
Duna	Passau 2.19 2.15		Tokháza 0.09 0.80
	Linz 0.88 0.42		V.-Namény 0.75 0.71
	Bécs 0.64 0.67		Tokaj 0.84 0.46
	Pozsony 1.20 1.19		Ujzaffárd 0.42 0.40
	Komárom 2.24 2.17		Szolnok 0.42 0.52
	Budapest 1.70 1.60		Csongrád 0.12 1.15
	Paks 1.24 1.14		Szeged 0.48 0.51
	Mohács 2.20 2.10		T.-Bocsa 0.74 0.71
	Gombos 2.85 2.72		Titel 1.78 1.68
	Ujvidék 2.10 1.99	Óndava	Hóór 0.96 0.71
	Pancsova 1.02 0.97	Tapoly	Bárta 0.58 0.70
	Órszova 1.74 1.68	Rodroz	Ladmona 0.50 0.40
Horva	Morvafalu 0.13 0.15	Sajó	Zsolca 1.37 1.28
Vág	Zsolna 0.25 0.30	Hornád	H.-Nemethi 0.28 0.22
	Trencsén 0.17 0.18	Borettyó	Maryitta 0.29 0.22
	Szt.-Gothárd 0.46 0.46		R.-Ujfalva 0.26 0.20
	Sárvár 0.18 0.18	Körös	Causca 0.42 0.41
	Győr 1.90 1.86		N.-Várud 0.32 0.34
Dráva	Varnád 0.16 1.69		Bélnyos 0.17 0.17
	Zákány 0.08 0.11		Tenke 0.32 0.31
	Barcs 0.88 0.85		Gurahonc 0.26 0.26
	Eszék 1.28 1.26		Borosjenő 0.32 0.28
Hura	M.-Szardán 0.50 0.50		Bákós 0.32 0.48
Száva	Zágráb 0.16 0.18	Maros	Gyoma 0.48 0.53
	Szilcsk 0.89 0.89		Gy.-Fehérvár 0.41 0.42
	Mitrovicza 0.43 0.44		Branyicska 0.00 0.00
	Décs 0.05 0.03		Soborsin 0.00 0.00
Araszn	Szatmár 0.00 0.49	Temes	Arad 1.33 1.34
Latorca	N.-Majtény 0.00 0.49	Bégs	Makó 0.24 0.26
Latorca	Munkács 0.12 0.10		K.-Kastély 0.20 0.22
Un	Hononna 0.28 0.28		Riszó 0.48 0.44
	0.00 0.00		Temosvár 0.82 0.95
			Becskevár 1.00 0.87

Ezen specialista legjobban ajánlható szerlelt gazda tapasztalata alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista neml bajokban emeritált kórházi orvos
gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makac
nemi betegségét
(húgyszervfertőzést ebeket, syphillist stb.)
Impotentiát (férfiúi gyengeség)
megidősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül.
Biztos sikerrel folytatás a honorarium utólag is fizethető
Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszernek.
Rendelés: d. e. 9—3-ig és este 6—8-ig.
Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám.
(A Pannónia szállodával szemben.)
Ajtóparó ház. — Bejárati a lépcsőnél. — Kélden városzobák.

Meghívó.

A Dévaványai Önségélyző Egylet miniszterkezet

X. évi rendes közgyűlése

folyó évi augusztus 2-án délelőtt 10 órakor a Dévaványai Takarékpénztár Részvénytársaság pénztárhelyiségében fog megtartani, melyre a t. cz. szövetkezeti tagokat tisztelettel meghívja.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése és a megvizsgált zárszámadás betérjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése és véleményezése a nyereség felosztása és az igazgatóság felmentvénye tárgyában.
3. A III. csoport vagyonának felosztására vonatkozó tervezet bemutatása.
4. Ujraalakulás esetén elnök, alelnök, igazgatóság és felügyelő-bizottság választása.

Dévaványa, 1908. július 6.

Blayer Lajos m. k. elnök.

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!
Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30
Ajánlja egy oséplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, legegyszerűbb benzinkomóbiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

Tulajdonosoktól kifizetés
Kifogástalan üzemeltetés!
Üzemzavarok kizárva! Bámulatlan olcsó szerkezet!
Rendkívül csekély benzinfogyasztás!
13—14 éves űu is kezelhető!!!
Arjegyzék ingyen! Olcsó árak részleltételekre!
200 drb elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

Titkos betegségek
gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalata alapján
Dr. KAJDACS
v. cs. és kir. esredorvos és kórházi főorvos.
Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyszervfertőzést, hólyagfertőzést, ebeket, bujakórt (syphillist), bőrbajokat, olgyengült fertőzést, idősöbbséget is, emellett és annak utóhatásait, ideg- és hatgerincbaj, valamint minden női bajokat.
RENDEL: 8—4-ig és este 7—8-ig.
Budapest, VIII., József-körut 2.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyásiker.

Titkos betegségek
biztos és lelkiismeretes meggyógyítására óriási tapasztalata folytán legjobban ajánljuk
Dr. CZINCZÁR
egyetemi orvosudor specialistát.
Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a nemi szervek, beveny vagy idült hurutját, vizelet nehézségeket, hólyagbaj, fekélyeket, syphillist, ideg- és hátgerincbaj és bármely női betegségeket.
Budapest, IV., Karoly-körut 10. I. emele.
Rendel d. e. 10—4 és este 6—8 óráig.
Vidékiket levél útján is biztos eredménnyel gyógykezelés és gyógyszeréről is gondoskodik. — Nőknek külön vároterem, külön kijáratt.

Szerda, július 8.

EGYETERTES

SZÍNHÁZAK

Szerdán, 1908. július 8-án.

Városligeti Nyári Színház

Fővárosi nyári színház

Berta panamája.

Énekes bohózat 3 felvonásban, írta Feld Mátyás, zenéjét szerzerlte Barna I. Kezdeté fél 8 órakor

Sámson.

Színmű 4 felvonásban írta Bernstein Henry, fordította Góth S. Kezdeté fél 8 órakor

Műsor.

Üstörtők: A varázskeringő
Péntek: A varázskeringő
Szombat: A komódások
Vasárnap: d. u. A drótöstöt
Este A varázskeringő

AMERIKAI-PARK

TELEFON 4-49 UJ OS-BUDAVÁRA Igazgató: Friedmann A.

Minden este

Havemann Rikárd

az állatszelidítők királya

és a 41 számból álló óriási júliusi új műsor.

Belpójsjegyek: este 9 óráig 60 fill. azután 1 kor. Kedvezményes jegyek kaphatók minden tőzsdében.

BEKETOW CIRKUSZ

Városliget
Telefon 107-46

Ma este 7/8 órakor

Nagy szenzációs előadás

Mr. Tom Jack a lényzetlencs kítője és az egész nagy új műsor.

DELI étterem és kávéház

a Duna-parti korzón, Wurm-u. sarkán
Ma és mindennap délután 1/2-1/2-ig és este 1/2-1/2-ig kezdve az európai hírd

CISKOVSKY

quartette hangversenyes, fényes változatos műsor.
Édes és meleg ételek. Rendes polgári árak.

IFJ. SCHULLER FERENCZ

nagyvendéglője
VI. kerület, Andrássy - ut 39. szám.
A szalmaösvögyek legkedveltebb étterme.
Méréselt árak! * Kifünő kiszolgálás

INGYEN!
és bérmentve küldi a
Párisi Nagy Áruház
Budapest, VII., Rákóczi - ut 38.
képes nagy árjegyzékét
mindenkinek, ki ezt egy levelezőlapon kéri.

Most jelent meg! A cs. és kir. szab. Most jelent meg!
Kassa Oderbergi Vasut személyszállító vonalainak
MENETRENDJE.
Rövid utmutatóval a tártába. Érvényes 1908. máj. 1-től.
Ára 12 fillér. Singer és Wolfner kiadása. Bpest, VI., Andrássy ut 10.

Telefon 11-06. Minden vízmérő-tulajdonosnak fontos! Telefon 11-06

Védelem vízfogyasztás ellen

a vízfogyasztás hetenkinti ellenőrzése folytán.
Prospektust és felvilágosítást mindenkor ingyen küld a

Budapesti Vízmérő Betéti Társaság KUNZ F.

vízmérők szakgyára. Saját gyártelep.
Osztály: vízfogyasztás ellenőrzés Budapest, I, Bors-utca 14

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintataltmat megszerő
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
FASZTOR (be) cég.)
BUDAPEST, VII., ERZSEBET-KÖRUT 17.
Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-29.

Butor

kézpénzért és részletre
3 szoba teljes berendezés 360 forintért
mely áll 1 háló, ebédlő és szalon. 100 szoba állan-
dóan készen raktáron a legegyszerűbb kivitteltől a leg-
finomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér
bélyegben.

Nagy Imre

lakberendezési
vállalata.
Budapest, Váci-körút 9. (Szerocsen-utca sarok.)

Buziási gyógyfürdő

vasuti állomás, posta, távirda és
telefon. Közvetlen gyoravonati kocsil
Budapest nyugati pályaudvarról.

Idény május 15-től szeptemb. 15-ig
Speziális gyógyfürdő szívbeteg részére

női baloknál, hólvag- és vesebajoknál,
kő- és fővénvbetegségeknél, a lég-
utak-, az emésztő- és kiválasztó-szer-
vek hirtős bántalmánál. Sápkor, vér-
szegénység görvely- és angolkór,
általános gyengeség és a női ivarszer-
vek idült bántalmánál. Radioaktív szensz-
vas sos és szensavas vasas források.

Prospektust kívánatra küld:
a fürdőigazgatóság.

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz- motorok

Motoros csép-
lőkészletek.
A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem.
Kedvező fizetési feltételek.

Tessék árjegyzékét kéri, ingyen küldjük.

Dobry Ant.

motor- és
gépgyárainak
magyarországi egységárúitól:

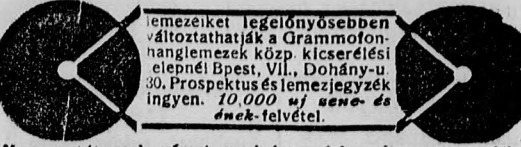
Szabó Emil és Társa

Budapest, V., Hold-utca 23. sz

Kajszinbarack

elsőrendű válogatott befő-
zésre és lekvárnak való 5
kilogrammos postakosa-
ranként 3.20 fillérért bér-
mentve bármely állomásra
szállítcsomagolással együtt
(vasuti küldeménynél kü-
lön ajánlat) Pirosta Iósef
törv. bejegy. fűszeres és
csemegekereskedő Cson-
grad. 28755

Grammofontulajdonosok

lemezeket legelőnyösebben
változtathatják a Grammofon-
hanglemezek közp. kicserélési
célnél Bpest, VII., Dohány-u.
30. Prospektust és lemezejegyzék
ingyen. 10.000 új szem- és
ének-felvétel.

Magyar, itál, csehi, német, szerb, lengyel, horvát, román, ruthén,
olasz, francia, angol, orosz, török, arab, héber stb. stb.

Elsőrendű hanglemezek 1 koronától 4 koronáig kaphatók.
Külön osztály használt grammofonokból és lemezekből.

BUTOR

DUS VÁLASZTÉKBAN ÖV
KÉSZPÉNZÉRT, MINT
RÉSZLETFIZETÉSRE
RENDSZERVÜLTŐSÉGEN
KAPHATÓ

EHRENTREU TESTVÉREKNÉL

BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTCA SAROK)
KÉPES ÁRJEJYZÉK INGYEN. TELEFON 62-27

Magyar királyi államvasutak,
szegedi üzletvezetősége.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak szegedi üzlet-
vezetősége nyilvános versenytárgyalást hirdet a
nagyvárad-eszék-villányi vonal 3079-86 szelvé-
nyei közt a jelenlegi Gombos állomástól 1.6 km. tá-
volságban létesítendő Uj-Gombos állomás összes
magánépitményeinek megépítésével járó munkák
végrehajtására. Kivételre fog kerülni:

1. Emeleten II. oszt. felvételi épület és tartozékai;
2. emeleten váltó-örház és tartozékai;
3. emeleten altiszti épület és tartozékai;
4. 300 m³ ürtartalmu viztorony;
5. háromkapus áruaktár nyílt rakodóval;
6. állatrakodó;
7. 2 állásu mozdonyoszint h. é. v. szabvánnyal
szerint;
8. egyrekeszes szénfészter és egyéb kisebb léte-
sítmények.

A tervek, a költségvetések, az egységárjegy-
zék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályá-
zati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához
kötött feltételek, Szegeden, a m. kir. államvasutak
üzletvezetősége pályafentartási osztályában (II. em.,
4. sz. ajtó) és Szabadkán a szeged-gombosi osztály-
mérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi július hó 18-án,
déli 12 óráig nyújtandók be az alulírott üzletvezető-
ség titkárához (I. emelet, 22. sz. ajtó).

Az ajánlatok egy korona az ajánlat mellékletei
ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve
a következő felirattal nyújtandók be; Ajánlat az Uj-
gombos állomáson építendő magasépitményeiről. Csak
az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe
vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis
folyó évi július hó 17-ig, déli 12 óráig 6000, azaz
hatezer korona bánatpénz teendő le a szegedi üzlet-
vezetőség gyűjtőpénztáránál (földszint 1. sz.) akár
kézpénzben, akár állami letétekre alkalmas érték-
papirokbán.

A bánatpénzről szóló letéti jegy az ajánlatához
nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam
szerint számítatnak, de névértéken felül számításban
nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek
tértil vevénnyel adandók fel.
Szeged, 1908. évi július hó.

Az üzletvezetőség.

Fényképező- gépek és Látcsövek részletfizetésre

kaphatók

Aufrecht és Goldschmied

optikai áruházában
Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.
Árjegyzék ingyen!

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és ajak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 286

Kajszinbaraczkok
válogatott legszebb példányokban, hegyi termést 5 kilógrammonként 3 koronáért szállít Löwy Gyula mintagazdasága Gyöngyösön. 18763

Kajszinbaraczkot
válogatott legszebb minőségben 5 kiló 3 korona, megvet nagyszeműt főzésre 2.50 koronáért szállít Szilágyi M. szállótelep tulajdonos Kis-Kőrös. 28770

Kajszinbara zkot
nagy válogatottakat 5 kilónként 3 koronáért. Cseresznyét, meggyet, zölddőt köszmétét 2.30 koronáért szállít Rottmann Hermin szállótelepe Kiskunhalason

Kitünő likörök
és rum készíthetők házilag olcsón eszenciáimmal. Egy liter készítéséhez való fővege ára 60 fillér. Készítési útmutatás mellékelve. 10 üvegnél bérmentve. Réthy Béla gyógyszerész Bekéscsaba

Pótvizsgákra
Pogári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is). Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyeget kérek. 27808

Vadásztesztyverek
gyűjtemény, részben örökségből származó egyenként is potom áron eladó. Közöttük Popovics kolesu Lancaster 20 forint, Előfokú lakatszerkezetű, modern Hammettes 85 forint, Greuer-zár, Bücszfűtő 40 forint, Schellieros Mannlicher Drilling, valódi Krupp acélcsövekkel 65 ft. Winchester 85 ft. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welo-dogammertles, ugyanitt egy Gótz fényképezőgép, egy perzsa szőnyeg és egy motorkerékpár nagyon olcsón azonnal eladó. IV/8. Egyetem-tér 6. szám. Rendel.

Zalogcédulákat,
brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb áron veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vették. SCHILKEB IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

A Falkogen
tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VII. Rákóczi tér 2. sz. 27 96

„Stenográfia“
Ingyenes gyorsirástani, teljesen díjtalan gépirás-oktatás. A Stenográfia országos gabelsberger gyors-és gépiró iskola az előző évek mintájára július elején teljesen díjtalan magyar, német gyorsirási és gépirási tanfolyamokat nyit, hogy a gyorsírást a közönség minél nagyobb körébe terjedtesse és ismerettesse. Az egyes tanfolyamok okleveles tanárok vezetés alatt állanak. Díjtalan és biztos állásközvetítés. Sokszorosított és másoló iroda. Jelentkezni egész napon át lehet az intézet helyiségeiben Váci-körút 33. Össze nem tévesztendő más hasonló hangzású írógépiskolákkal.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítványokból is) Kolossvárra, Budapestre ugyiszintén államsvámviteltani államvizsgákra teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szeminárium, Budapest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt Rózsa-utca 44.)

Magánkutató iroda
Rákóczi-út 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal ugy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Béza. Telefon 67-47. 27750

Gépezetek
cseplés idényre ugyiszintén gazdasági személyzetet, szakértelmet és józanágát teljes felelősséget vállalok a hely adó urak részére teljesen költség és díjmentesen ajánl Krakauer Áron Budapest, Nagymező-út 25. Telefon 94-67.

Benzinmotorok
1-25 l-esekig műhelyünkben gyártás kijavítás, valamint új motorok is, jóállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók

KALLAI motortelepén
Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gépcsoportok, gépek és alkatrészek is kaphatók

Kolozsvári jogtudományi és államvizsgákra
és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga elkezdését követően 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban vesztünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen csekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre kiemelten válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-utca 2

Fenyőborovicska
(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes 26973

Kajszinbaraczkok
nemespéldányok betözésre vagy lekvárnak postakosaranként 1 ft. métermázsánként 12 ft.ért, zöld ringlő, zölddó, aranyalma, ribizke 1 ft., fejeskáposzta keményfejeknek száza 9 ft., zöldpaprika 2 ft., kovászos vagy saláta friss ugorka száza 2 ft. postakosaranként. Ugorka, tök, fejes- és keltkáposzta, vajbab, kalarabé, zöldpaprika vegyesen vagy egyenként 1.40 ft. Vasúti rendelést csakis előleg beküldéssel szállít Szabó Csongrádról.

Kajszinbaraczkok
kézzel szedett, válogatott fajok betözésre és lekvárnak, aranyalma, ribizli zöldringlő, zölddó bármelyik postakosaranként 2.40 kor. Főzelék vegyesen, tök, fejes- és keltkáposzta, vajbab, kalarabé, zöldpaprika, ugorka postakosaranként 2.40 korjába szállítja Gyümölcskivite Csongrádról.

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások üzletek feltűnés nélküli megfigyelését a elűnt egyének és névtelen levelek irónak ki nyomozását, bel és külföldön. Barna Libor János, Budapest, Rákóczi-út 6. L. 15. Telefon 108-52. 28587

Parketagyár
Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

Unnek övni kell a feleségét!
Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a túlbó gyermekéllés ellen, melynek eredményét a hálaíratok ezrei igazolják, díszkötésbe kötött 90 fillér magyar levélbélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 60

Modern urasági butorok
alkalmi vétel és eladása háló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és réz-butorokban.

GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

500 koronát
fizetnek annak, ki a Bartilla fogvizének használata mellett — üvege 70 fillér — valaha ismét fogfájást kap vagy szája büzlök, Bartilla-Winkler Ede Wien 19/1. Sommergasse 1. Fő-raktár Budapest, Török J. Király-utca 12., Andrassy-út 29. sz. Dr. Egger Váczi-körút 17. sz. — Kapható minden gyógyszerárban. Csakis „Bartilla fogviz“ kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik

Szepességi csemegék
BARTA-féle veresáfonya befőltet, málna-, szamóca-, csipkebogyózt, gomba- és huskonzerveket, pastétomokat ajánl a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes megye. Kérjen árjegyzéket.

BUTOR
árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garzon szobák Szalon bőrfotelek, gyönyörű tükör, diván, borszék, íróasztal, gorzsaszőnyeg és egyes darabok; Földes B., VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, állandó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST,
Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Kalotaszentkirályt,
Bánfihunyad mellett eladó egy uri telek, több szobás lakóházzal, diszudvarral, és gazdasági udvarral. Ertekezhetni Kiss János pénztárnoknál augusztus 1-ig.

Butor
a legfinomabb és egyszerűbb kivitelben kedvező fizetési feltételek mellett kapható. Asztalosok készítményeire kölcsönt adunk bármelyik magasságban. Műbutor Kereskedelmi Részv. Társaság Budapest, Aranykéz-utca 5.

Kárpitos nyergesek
részére mindennemű kellek képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részv. Társaság. Nagymező-utca E. 46. 27903 E.

30 forint. Varrógépek
egy új valódi SINGER A. gép 30 forintért, azelőtt 40 forintért volt eladó. SINGER A. gépérszám Budapest, Fő-utca Aktáca-utca 58. Minden gémmű varrógépek javítását legutányosabb áron elvállalom. Árjegyzék ingyen.

Pénzkölcsönt
4, 4 1/2 és 5% alapon föld-birtokra, jövedelmező, 10-éves, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I., II., III. helyen 5-70 évig törleszthető. Személyhitel tisztviselőknél gyorsan eszközöltek.

HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a.

Ajtók, ablakok
VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használtak és új olcsón kaphatók.

Lefkovits Jakabnál
Bpest V., Korall-utca 10. a nyugati pályaudvar közelében.

Autom. patkány tömegfogó
2 ft. egereknek 1.20 ft., egy éjjel felgyűlés nélkül vagy 40 darabot fogtak nem hagynak szagot hátra és ésmaguk állnak fel. Eolipsz szabhogófogó erre fogja előlentek a szobákat és muszkákat. Ára 1.50 kor. Mindent a legjobb eredmények. Szétküldés utánvétel Sohaller 3. Bécs, II/E. Kurzbargasse 3/0 Szám/alan közönsé és elismerőlevel.

A legelőnyösebb részletfizetésre zongorát, pianinót, czím balmot, hegedűt
kőspénzbeni áron a legújabb rendszerű

bank hitel
utján kizárólag csak Reményi nagy magyar bank részletlpen. Prospektus és árjegyzék ingyen. Budapest, Király-utca 58. szám.

Most jelent meg!
A tanítónő
Zaknai életrajz 3. felvonásban.
Írta: Bródy Sándor
Ára 2.50 kor.

SINGER R és WOLFNER kiadása Budapest, VI., Andrassy-út 10

Magyar kir. államvasutak, 166852/1908. szám.

Pályázati hirdmény.
A magyar királyi államvasutak igazgatósága ezenel nyilvános pályázatot hirdet a jövő 1909. január hó 1-től számítandó 3, esetleg 5 évre, vagyis 1911. esetleg 1913. év végéig légen száritott merített papirosakból felmerülő szükséglet szállításának biztosítására.

A közelebbi feltételek és részletes módzatok, valamint az ajánlatul felhasználandó úrlap nyomtatvány a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Budapest, VI., Andrassy-út 78. sz. II. em. 44. ajtószám) a hivatalos órák alatt díjmentesen kaphatók.

Az ivenként egy koronás magyar okmánybéllyelgel el látott, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok ily felirással: «Ajánlat a 166852/1908. számhoz.» 1908 évi augusztus hó 8-án déli 12 óráig az anyag és leltár benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlat merített papiros mennyiség egy évi értékének 50% azaz öt százaléka kőspénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1908. évi augusztus hó 7-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak főpénztáránál letendő. Budapest, 1908. július hóban.

Az igazgatóság. (Utányonás nem díjaztatik.)

Kérelem
a nemesszívű emberekhez! Ezuton kérem a jószívű embereket, lennének kegyesek egy fél szemű és félkezű 19 éves egészen árva fiut segíteni, hacsak néhány fillérrel is. Henzel Kálmán Budapest, Népszínház-utca 39. fidsz. 4

UJDONSÁG!
GYULAI PÁL
DRAMATURGIAI DOLGOZATOK
Két kötet.

Ára füzve 16 korona. Diszkrétésben 22 kor.

Kapható
LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrassy-út 21 és minden könyvkereskedésben.

FARAGÓ J.
műbutorraktár, kárpitos és díszítő
Bpest, Váci-utca 2.
Elfogad teljes lakberendezéseket, valamint mindenemű kárpitos- és díszítőmunkákat. 27881

Mintaraktár művész ki-velű butorokból, francia és angol szövetekből, Kőtsévetés díjmentesen.

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem.
Singer Jakob ékszerkereskedő
BUDAPEST, Király-utca 91. szám, Izabella-utca sarkán

Vilamos világítás
saját dynamóval, lakóháznak, gazdaságok részére. Telefon és villamos csikkok árjegyzéke ingyen. Árjantat és felvilágosítás ingyenes. Strigi és Gartner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, és mahagony butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bőrgarnitúrák eladása és vétel.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 268
Károly-utca sarok.

INGYEN DRÁGÁBB, MINT NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP
NAGYBÁSOK
ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁGÚ KÉPET 5 KORONÁÉRT DISZES PASZPARTUVAL 55-68 CSM. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA. SZINES
OLAJKÉP
ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐM MINDENÜTT FELVÉTELEK.
SZAVATOSSÁG
MINDEN IRÁNYBAN RÁFAEL FÉNYKÉPNAGYÍTÓ ÉS FÉNYKÉPESZETI MŰTEREM BUDAPEST, VII. NOTTENBILÉK-ÚT 46 KÜRTÖTTVE AZ 1908 ÉVI PÁRSI NEMZETI KIVÁLLÍTÁSON DISZKOLEVÉL-KERESZTTEL ÉS ARANY-ÉREMMEL.